

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

NASTAVNI PLAN I PROGRAM
Akadska 2013/2014. godina

Sarajevo, 2013. godina

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK
Katedra za savremeni bosanski, hrvatski i srpski jezik
Katedra za istorijske discipline

2013/2014. godina

I CIKLUS STUDIJA

Dvopredmetni studij

Studijska grupa: Bosanski, hrvatski i srpski jezik i književnosti naroda BiH

Studijska grupa: Bosanski, hrvatski i srpski jezik i druga studijska grupa

II CIKLUS STUDIJA

Jednopedmetni studij

Studijska grupa: Bosanski, hrvatski i srpski jezik

Dvopredmetni studij

Studijska grupa: Bosanski, hrvatski i srpski jezik i književnosti naroda BiH
- nastavnički smjer

Studijska grupa: Bosanski, hrvatski i srpski jezik i druga studijska grupa

Sarajevo, 2013. godine

I CIKLUS STUDIJA**ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK****Dvopredmetni studij****STUDIJSKA GRUPA: BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK I KNJIŽEVNOSTI NARODA BiH****I. SEMESTAR**

R B	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Pravopis	FIL BHS 123	2	1	4	7	Da ¹
2.		Uvod u standardni jezik	FIL BHS 121	2	0	2	4	
3.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Lingvistika	Uvod u lingvistiku	FIL BHS 111	2	1	2	5	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI; Usmena književnost	Usmena književnost – pjesničke vrste	FIL KBH 111	2	0	2	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI; Svjetska književnost	Svjetska književnost od antike do renesanse	FIL KBH 151	4	0	0	4	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI; Teorija književnosti	Uvod u teoriju književnosti	FIL KBH 161	2	0	2	4	
7.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA)	Strani jezik I (Opći predmet)		1	0	1	2	
			Ukupno		30		30	

¹ Pravopis FIL BHS 123 uvjetni je predmet za Lektorski seminar I FIL BHS 236

2. SEMESTAR

R B	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Jezička kultura	FIL BHS 124	2	1	3	6	
2.		Fonetika i fonologija	FIL BHS 122	2	1	2	5	Da ²
3.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Historija jezika	Staroslavenski jezik	FIL BHS 141	2	0	3	5	Da ³
4.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Usmena književnost	Usmena književnost - prozne vrste	FIL KBH 112	2	0	2	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Svjetska književnost	Svjetska književnost od klasicizma do postmoderne	FIL KBH 152	4	0	0	4	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Teorija književnosti	Uvod u književne teorije	FIL KBH 162	2	0	2	4	
7.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA)	Strani jezik I (Opći predmet)		1	0	1	2	
			Ukupno	30			30	

² Fonetika i fonologija FIL BHS 122 uvjetni je predmet za Morfologiju I FIL BHS 225

³ Staroslavenski jezik FIL BHS 141 uvjetni je predmet za Historijsku gramatiku I FIL BHS 242,

3. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Morfologija I	FIL BHS 225	2	1	3	6	Da ⁴
2.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Historija jezika	Historijska gramatika I	FIL BHS 242	2	1	3	6	Da ⁵
3.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): SLAVISTIKA, Rusistika, Ruski jezik, Savremeni ruski jezik	Ruski jezik	FIL SLA 209	2	0	2	4	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Bošnjačka književnost	Starija bošnjačka književnost	FIL KBH 221	2	0	2	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Hrvatska književnost	Starija hrvatska književnost	FIL KBH 231	2	0	2	4	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Srpska književnost	Starija srpska književnost	FIL KBH 241	2	0	2	4	
7.	DRUŠTVENE NAUKE/ODGOJNE NAUKE: Opća pedagogija	Pedagogija 1 (Zajednički predmet)	FIL PED 203	1	0	1	2	
			Ukupno	30			30	

⁴ Morfologija I FIL BHS 225 uvjetni je predmet za Morfologiju II FIL BHS 226, Tvorbu riječi FIL BHS 327

⁵ Historijska gramatika I FIL BHS 242 uvjetni je predmet za Historijsku gramatiku II FIL BHS 243

4. SEMESTAR

R B	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Morfologija II	FIL BHS 226	2	1	3	6	Da ⁶
2.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Historija jezika	Historijska gramatika II	FIL BHS 243	2	1	2	5	Da ⁷
3.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Lektorski seminar I	FIL BHS 236	2	1	2	5	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Bošnjačka književnost	Bošnjačka književnost preporodnog doba	FIL KBH 222	2	0	2	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Hrvatska književnost	Hrvatska književnost 19. stoljeća	FIL KBH 232	2	0	2	4	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Srpska književnost	Srpska književnost 19. vijeka	FIL KBH 242	2	0	2	4	
7.	DRUŠTVENE NAUKE/ ODGOJNE NAUKE: Opća pedagogija	Pedagogija 2 (Zajednički predmet)	FIL PED 204	1	0	1	2	
			Ukupno	30			30	

⁶ Morfologija II FIL BHS 226 uvjetni je predmet za Sintaksu I FIL BHS 331.

⁷ Historijska gramatika II FIL BHS 243 uvjetni je predmet Historiju književnog jezika I FIL BHS 344

5. SEMESTAR

R B	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNIŠTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Tvorba riječi	FIL BHS 327	2	0	1	3	Da ⁸
2.		Sintaksa I	FIL BHS 331	2	1	3	6	Da ⁹
3.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Historija jezika	Historija književnog jezika I	FIL BHS 344	2	1	2	5	Da ¹⁰
4.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); METODIKA	Osnove metodike nastave bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika	FIL KBH 372	2	0	2	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Bošnjačka književnost	Bošnjačka književnost prve polovine 20. viieka	FIL KBH 321	2	0	2	4	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Hrvatska književnost	Hrvatska književnost prve polovine 20. stoljeća	FIL KBH 331	2	0	2	4	
7.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Srpska književnost	Srpska književnost prve polovine 20. vijeka	FIL KBH 341	2	0	2	4	
			Ukupno	30			30	

⁸ Tvorba riječi FIL BHS 327 uvjetni je predmet za Leksikologiju i Leksikografiju FIL BHS 328.

⁹ Sintaksa I FIL BHS 331 uvjetni je predmet za Sintaksu II FIL BHS 332.

¹⁰ Historija književnog jezika FIL BHS 344 uvjetni je predmet za Historiju književnog jezika II 345.

6. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Sintaksa II	FIL BHS 332	2	1	3	6	
3.		Leksikologija i leksikografija	FIL BHS 328	2	0	1	3	
2.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Historija jezika	Historija književnog jezika II	FIL BHS 345	2	1	2	5	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); METODIKA	Osnove metodike nastave književnosti naroda BiH	FIL KBH 371	2	0	2	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Bošnjačka književnost	Bošnjačka književnost druge polovine 20. vijeka	FIL KBH 322	2	0	2	4	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Hrvatska književnost	Hrvatska književnost druge polovine 20. stoljeća	FIL KBH 332	2	0	2	4	
7.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Srpska književnost	Srpska književnost druge polovine 20. vijeka	FIL KBH 342	2	0	2	4	
			Ukupno	30			30	

I CIKLUS STUDIJA**ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK****Dvopredmetni studij****STUDIJSKA GRUPA: BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK I DRUGA STUDIJSKA GRUPA¹¹****1. SEMESTAR**

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Pravopis	FIL BHS 123	2	0	4	7	Da ¹²
2.		Uvod u standardni jezik	FIL BHS 121	2	0	1	4	
3.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Lingvistika	Uvod u lingvistiku	FIL BHS 111	2	0	1	4	
			Ukupno		12		15	

2. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Jezička kultura	FIL BHS 124	2	0	4	7	
2.		Fonetika i fonologija	FIL BHS 122	2	0	1	4	Da ¹³
3.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Historija jezika	Staroslavenski jezik	FIL BHS 141	2	0	1	4	Da ¹⁴
			Ukupno		12		15	

3. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Morfologija I	FIL BHS 225	2	0	2	5	Da ¹⁵
2.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Historija jezika	Historijska gramatika I	FIL BHS 242	2	0	2	5	Da ¹⁶
3.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): SLAVISTIKA, Rusistika, Ruski jezik, Savremeni ruski jezik	Ruski jezik	FIL SLA 209	2	0	2	5	
			Ukupno		12		15	

¹¹ Osim studijske grupe Književnosti naroda BiH.

¹² Pravopis FIL BHS 123 uvjetni je predmet za Lektorski seminar I FIL BHS 236

¹³ Fonetika i fonologija FIL BHS 122 uvjetni je predmet za Morfologiju I FIL BHS 225

¹⁴ Staroslavenski jezik FIL BHS 141 uvjetni je predmet za Historijsku gramatiku I FIL BHS 242

¹⁵ Morfologija I FIL BHS 225 uvjetni je predmet za Morfologiju II FIL BHS 226, Tvorbu riječi FIL BHS 327

¹⁶ Historijska gramatika I FIL BHS 242 uvjetni je predmet za Historijsku gramatiku II FIL BHS 243

4. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Morfologija II	FIL BHS 226	2	0	2	5	Da ¹⁷
2.		Lektorski seminar I	FIL BHS 236	2	0	2	5	
3.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Historija jezika	Historijska gramatika II	FIL BHS 243	2	0	2	5	Da ¹⁸
			Ukupno	12			15	

5. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Tvorba riječi	FIL BHS 327	2	0	1	4	Da ¹⁹
2.		Sintaksa I	FIL BHS 331	2	0	3	6	Da ²⁰
3.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Historija jezika	Historija književnog jezika I	FIL BHS 344	2	0	2	5	Da ²¹
			Ukupno	12			15	

6. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Sintaksa II	FIL BHS 332	2	0	3	6	
2.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Historija jezika	Historija književnog jezika II	FIL BHS 345	2	0	2	5	
3.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Leksikologija i leksikografija	FIL BHS 328	2	0	1	4	
			Ukupno	12			15	

¹⁷ Historijska gramatika II FIL BHS 243 uvjetni je predmet za Historiju književnog jezika I FIL BHS 344

¹⁸ Historijska gramatika I FIL BHS 242 uvjetni je predmet za Historijsku gramatiku II FIL BHS 243, Jezik srednjovjekovnih kancelarija FIL BHS 448, Uvod u slavistiku FIL BHS 549, Poredbenu gramatiku slavenskih jezika FIL BHS 550.

¹⁹ Tvorba riječi FIL BHS 327 uvjetni je predmet za Leksikologiju i Leksikografiju FIL BHS 328.

²⁰ Sintaksa I FIL BHS 331 uvjetni je predmet za Sintaksu II FIL BHS 332.

²¹ Historija književnog jezika FIL BHS 344 uvjetni je predmet za Historiju književnog jezika II 345.

II CIKLUS STUDIJA
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK
Jednopedmetni studij
STUDIJSKA GRUPA: BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

(novo usmjerenje)

1. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Sintaksa III	FIL BHS 433	2	1	3	7	
2.		Dijalektologija I	FIL BHS 451	2	2	2	7	
3.		Lingvistička stilistika I	FIL BHS 429	2	2	2	7	
4.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Historija jezika	Jezik srednjovjekovnih kancelarija	FIL BHS 448	1	0	1	3	
5.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Književnojezička politika u BiH od 1970-ih do 1990-ih godina 20. stoljeća	FIL BHS 470	1	1	0	3	
6.		Izborni predmet s fakultetske vanjske liste		2	0	0	3	
			Ukupno	24			30	

2. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Semantika I	FIL BHS 434	2	2	2	7	
2.		Dijalektologija II	FIL BHS 452	2	2	2	7	Da ²²
3.		Lingvistička stilistika II	FIL BHS 430	2	2	2	7	Da ²³
4.		Funkcionalna stilistika	FIL BHS 468	1	1	0	3	Da ²⁴
5.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Lingvistika	Pragmalingvistika	FIL BHS 484	1	1	0	3	
6.	METODOLOGIJA	Metodologija i tehnika lingvističkih istraživanja	FIL BHS 413	2	0	0	3	
			Ukupno	24			30	

²² Dijalektologija I FIL BHS 451 uvjetni je predmet za Dijalektologiju II FIL BHS 452.

²³ Lingvistička stilistika I FIL BHS 429 uvjetni je predmet za Lingvistička stilistika II FIL BHS 430.

²⁴ Lingvistička stilistika II FIL BHS 430 uvjetni je predmet za Funkcionalna stilistika FIL BHS 468.

3. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Semantika II	FIL BHS 535	2	2	2	7	Da ²⁵
2.		Uvod u slavistiku	FIL BHS 549	2	2	2	7	
3.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Lingvistika	Lingvistički pravci i metode	FIL BHS 514	2	2	2	7	
4.		Sociolingvistika	FIL BHS 515	1	1	0	3	
5.		Izborni predmet s fakultetske vanjske liste		2	0	0	3	
6.		Priprema završnog magistarskog rada	FIL BHS 598	0	2	0	3	
			Ukupno	24			30	

4. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Urbana dijalektologija	FIL BHS 571	2	1	1	5	
2.		Kognitivna semantika	FIL BHS 583	2	1	1	5	
3.		Lektorski seminar II	FIL BHS 537	1	1	1	3	
4.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Historija jezika	Poredbena gramatika slavenskih jezika	FIL BHS 550	2	1	1	5	
5.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Historija jezika	IP: Jezik sevdalinke	FIL BHS 591	1	1	0	3	
		IP: Jezičke odlike balade o Hasanaginici	FIL BHS 595	1	1	0	3	
6.		Izborni predmet s fakultetske vanjske liste		2	0	0	3	
7.		Obrana završnog magistarskog rada	FIL BHS 599	0	5	0	6	
			Ukupno	24			30	

²⁵ Semantika I FIL BHS 434 uvjetni je predmet za Semantika II FIL BHS 535.

II CIKLUS STUDIJA**ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK****Dvopredmetni studij****STUDIJSKA GRUPA: BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK I KNJIŽEVNOSTI NARODA BiH****1. SEMESTAR**

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Sintaksa III	FIL BHS 433	2	1	3	6	
2.		Dijalektologija I	FIL BHS 451	2	1	2	5	
3.		Lingvistička stilistika I	FIL BHS 429	2	1	2	5	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Usmena književnost	Poetički fenomeni usmene književnosti	FIL KBH 412	2	0	2	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Književnost za djecu i omladinu	Poetički fenomeni književnosti za djecu i omladinu	FIL KBH 473	2	0	2	4	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Književnosti naroda BiH	Interkulturalna povijest južnoslavenskih književnosti	FIL KBH 561	2	0	2	4	
7.	DRUŠTVENE NAUKE/ ODGOJNE NAUKE: PEDAGOGIJA: DIDAKTIKA	Temeljna nastavna umijeća (Zajednički predmet)	FIL PED 403	2	0	0	2	
			Ukupno		30		30	

2. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNIŠTIKA, KROATISTIKA, SRBIŠTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Semantika	FIL BHS 434	2	1	2	5	
2.		Dijalektologija II	FIL BHS 452	2	1	2	5	Da ²⁶
3.		Lingvistička stilistika II	FIL BHS 430	2	1	1	4	Da ²⁷
4.		IP: Funkcionalna stilistika	FIL BHS 468	1	1	0	2	Da ²⁸
4.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Lingvistika	IP: Pragmalingvistika	FIL BHS 484	1	1	0	2	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Bošnjačka književnost	Poetički fenomeni starije bošnjačke književnosti	FIL KBH 422	2	0	2	4	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Hrvatska književnost	Poetički fenomeni hrvatske književnosti do 20. stoljeća	FIL KBH 432	2	0	2	4	
7.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Srpska književnost	Poetički fenomeni srpske književnosti do 20. vijeka	FIL KBH 442	2	0	2	4	
8.	DRUŠTVENE NAUKE; Psihologija	Osnovi psihologije (Zajednički predmet)	FIL PSI 409	2	0	0	2	
			Ukupno		30		30	

²⁶ Dijalektologija I FIL BHS 451 uvjetni je predmet za Dijalektologiju II FIL BHS 452.

²⁷ Lingvistička stilistika I FIL BHS 429 uvjetni je predmet za Lingvistička stilistika II FIL BHS 430.

²⁸ Lingvistička stilistika II FIL BHS 430 uvjetni je predmet za Funkcionalna stilistika FIL BHS 468.

3. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Historija jezika	Uvod u slavistiku	FIL BHS 549	2	1	1	4	
2.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Lingvistika	Lingvistički pravci i metode	FIL BHS 514	2	1	0	3	
3.		Sociolingvistika	FIL BHS 515	2	1	1	4	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); METODIKA	Metodika nastave bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika	FIL KBH 571	2	0	2	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Bošnjačka književnost	Poetički fenomeni novije bošnjačke književnosti	FIL KBH 522	2	0	2	4	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Hrvatska književnost	Poetički fenomeni hrvatske književnosti 20. stoljeća	FIL KBH 532	2	0	2	4	
7.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Srpska književnost	Poetički fenomeni srpske književnosti 20. vijeka	FIL KBH 542	2	0	2	4	
8.		Priprema završnog magistarskog rada	FIL BHS 598	0	3	0	3	
			Ukupno		30		30	

4. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Historija jezika	Poredbena gramatika slavenskih jezika	FIL BHS 550	2	0	2	4	
2.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Lektorski seminar II	FIL BHS 537	1	1	1	3	
3.		IP : Urbana dijalektologija	FIL BHS 571	1	1	0	2	
		IP: Kognitivna semantika	FIL BHS 583	1	1	0	2	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); METODIKA	Metodika nastave književnosti naroda BiH	FIL KBH 471	2	0	2	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); Metodologija	Metodologija i tehnika književnonaučnog rada	FIL KBH 590	2	0	2	4	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Književnosti naroda BiH	IP: Moderna i modernizam u književnostima BiH	FIL KBH 404	1	0	1	2	
		IP: Granični književni žanrovi i publicistika u BiH	FIL KBH 405	1	0	1	2	
		IP: Književna periodika i književni život u BiH do 1945.	FIL KBH 406	1	0	1	2	
7.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); METODIKA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH I BOSANSKOG, HRVATSKOG I SRPSKOG JEZIKA	IP: Osnove filma, scenske umjetnosti i medijske kulture u nastavi	FIL KBH 504	1	0	1	2	
8.	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Književnosti naroda BiH	IP: Osnove kreativnog pisanja	FIL KBH 505	1	0	1	2	
9.								
	HUMANISTIČKE NAUKE / NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); TEORIJA I HISTORIJA KNJIŽEVNOSTI ; Svjetska književnost	IP: Književnost i medijski žanrovi	FIL KBH 506	1	0	1	2	
10.		Završni magistarski rad	FIL BHS 599	0	5	0	5	
			Ukupno	30			30	

II CIKLUS STUDIJA
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK
Dvopredmetni studij
STUDIJSKA GRUPA: BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK I DRUGA STUDIJSKA GRUPA

1. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Sintaksa III	FIL BHS 433	2	0	2	5	
2.		Dijalektologija I	FIL BHS 451	2	0	2	5	
3.		Lingvistička stilistika I	FIL BHS 429	2	0	2	5	
			Ukupno	12			15	

2. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	Semantika	FIL BHS 434	2	0	2	5	
2.		Dijalektologija II	FIL BHS 452	2	0	2	5	Da ²⁹
3.		Lingvistička stilistika II	FIL BHS 430	2	0	2	5	Da ³⁰
			Ukupno	12			15	

²⁹ Dijalektologija I FIL BHS 451 uvjetni je predmet za Dijalektologiju II FIL BHS 452.

³⁰ Lingvistička stilistika I FIL BHS 429 uvjetni je predmet za Lingvistička stilistika II FIL BHS 430.

3. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Lingvistika	Lingvistički pravci i metode	FIL BHS 514	2	1	1	5	
2.		Sociolingvistika	FIL BHS 515	2	1	1	5	
3.		Priprema završnog magistarskog rada	FIL BHS 598	0	4	0	5	
			Ukupno		12		15	

4. SEMESTAR

RB	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	Uvjetni predmet
1.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Historija jezika	Poredbena gramatika slavenskih jezika	FIL BHS 550	2	0	2	5	
2.	BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK, Savremeni jezik / Standardni jezik	IP: Urbana dijalektologija	FIL BHS 571	1	1	0	3	
		IP: Kognitivna semantika	FIL BHS 483	1	1	0	3	
3.		Završni magistarski rad	FIL BHS 599	0	6	0	7	
			Ukupno		12		15	

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Pravopis; FIL BHS 123
Semestar, broj sati i broj bodova: a) Bosanski, hrv. i srp. jezik i književnost naroda BiH, I sem., 2P+1S+4V, 7 ECTS b) Bosanski, hrv. i srp. jezik i druga studijska grupa, I sem., 2P+4V, 7 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student što temeljitije upozna s normama bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika.
Sadržaj predmeta: <i>Predavanja.</i> Na predavanjima se upoređuju norme bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika na svim nivoima. Najprije se upoređuju ortografske norme bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika. Slijede glasovna i ortoepska norma; potom morfološka te tvorbeno norma. Slijedi uvid u posebnosti leksičko-semantičkih normi (izbor leksema; odnos prema riječima stranoga porijekla) te u osobnosti sintaksičkih normi bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika. <i>Vježbe.</i> Vježbe prate predavanja: na konkretnim tekstovima upoređuju se tri standardnojezičke norme: norma bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika. Također se u vidu referata, prikaza i eseja obrađuju kraći i duži odlomci iz literature. <i>Seminar.</i> Na časovima seminara obrađuju se teme vezane za jezičke nedoumice i jezičke savjete.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Osnovna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Halilović, S. (1996). <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>. Sarajevo: Preporod.
2. Halilović, S. (1999). <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>. Zenica: Dom štampe.
3. Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M. (1995. ili koje novije izdanje). <i>Hrvatski pravopis</i>. Zagreb: Školska knjiga.
4. Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M. (1993). <i>Pravopis srpskoga jezika</i>. Novi Sad: Matica srpska.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bulić, R. (1999). <i>Bosanski jezik u praksi i normi</i>. Tuzla: Printcom.
2. Bulić, R. (2009). <i>Rječnik pravopisnih, obličkih i akcenatskih nedoumica u standardnome bosanskom jeziku</i>. Tuzla: Bosanska riječ.
3. Klajn, I. (2007). <i>Ispici pa reci</i>. Novi Sad: Prometej.
4. Klajn, I. (1997). <i>Rečnik jezičkih nedoumica</i>. Beograd: Prometej.
5. Muratagić-Tuna, H. (2005). <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi: sličnosti i razlike</i>. Sarajevo: Bosansko filološko društvo.

6. Protuđer, I. (2000). *Pravilno govorim hrvatski 3: praktični jezični savjetnik*. Split: Matica hrvatska.
7. Šipka, M. (1975). *Jezički savjetnik*. Sarajevo: Svjetlost.
8. Tanović, I. – Šehović, A. (2004). *Negativan uticaj stranih jezika na maternji jezik: posljedice jezičke interferencije u jeziku povratnika iz zemalja prijema*. Sarajevo: Svjetlost.
9. Telebak, M. (1996). *Govorimo srpski: s lakoćom do jezičke kulture*. Banja Luka: Glas srpski.
10. Vidović, R. (1983). *Jezični savjetnik*. Split: Logos.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Uvod u standardni jezik BHS 121
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; a) Bosanski, hrvatski, srpski jezik i književnosti naroda BiH: 2 časa predavanja, 2 časa vježbi, 4 ECTS; b) Bosanski, hrvatski, srpski jezik i druga studijska grupa: 2 časa predavanja i 1 čas vježbi, 4 ECTS;
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti što upoznaju sa vidovima standardizacije organskih idioma do XIX stoljeća, kao prestandardnim periodom, i naznačajnijim rezultatima u ovoj djelatnosti, te da se temeljito upoznaju sa procesom standardizacije štokavskog narječja u XIX stoljeću, specifičnostima tih procesa kod Hrvata i Srba, a potom i u Bosni i Hercegovini, putu do zajedničkog standardnog jezika i njegovom funkcioniranju u XX stoljeću do disolucije na posebna nacionalne standardne jezike.
Sadržaj predmeta: Na uvodnim predavanjima osvijetliti složenost jezika kao komunikacijskog fenomena, ukazati na bogatstvo idioma u kojima se on ispoljava, razliku među tim idiomima, kriterije klasifikacije idioma. Posebno će se osvijetliti priroda standardnog jezika kao neorganskog idiomoma, ali najprestižnijeg, njegove karakteristike, konkretnost (normiranost), funkcionalnu polivalentnost i autonomnost. Osvijetlit će se put koji se mora preći od organskog idioma do standardnog jezika (etape planiranja korpusa) i procesi koji prate njegovo funkcioniranje i razvoj (etape planiranja statusa) te vidovi njegovog raslojavanja. Poslije toga će se preći na prikaz ostvarenja koja imaju elemente standardizacije a koja su nastala prije inteziviranja ovih aktivnosti i stvaranja standardnih jezika u XIX stoljeću: hrvatskog, srpskog i bosanskog. Ukazat će se na specifičnosti tih procesa u svim našim sociokulturnim sredinama, na istaknute nosioce tih procesa, političke motive, posebno težnju za ujedinjenje u jeziku. Osvijetlit će se Bečki književni dogovor i njegovi učinci, pojava vukovaca na cijelom prostoru i približavanje normi u svim sredinama do mjere da se moglo govoriti o jednom jeziku. Osvijetlit će se funkcioniranje zajedničkog jezika u XX stoljeću, unitarističke i separatističke tendencije i rezultati tih tendencija do konačnog raspada zajedničkog standardnog jezika na nacionalne jezike: bosanski, hrvatski i srpski devedesetih godina XX stoljeća, te na dobre i loše strane ovog procesa.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Baotić, J. *Približavanje jeziku ili približavanje jezika*, Sarajevo.
2. Barić, E. et al., *Hrvatska gramatika* (uvodni dio), Zagreb.
3. Brozović, D., *Standardni jezik*, do 37. stranice.
4. Halilović, S., *Bosanski jezik*, Sarajevo.
5. Jahić, Dž...et al., *Gramatika bosanskog jezika* (uvodni dio), Zenica.
6. Monnesland, S...et al., *Jezik u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo.
7. Radovanović, M., *Sociolingvistika* (poglavlja VIII i IX), Novi Sad.
8. Simić, R. i Ostojić, B., *Osnovi fonologije srpskohrvatskog jezika* (od 13. do 107. str.), Nikšić.
9. Stevanović, M., *Savremeni srpskohrvatski jezik* (uvodni dio), Beograd.
10. Vince, Z., *Putovima hrvatskoga književnog jezika*, Zagreb.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Uvod u lingvistiku, FIL BHS 111
Semestar, broj sati i broj bodova: a) Bosanski, hrv. i srp. jezik i književnosti naroda BiH, I sem., 2P + 1S + 2V, 5 ECTS b) Bosanski, hrv. i srp. jezik i druga studijska grupa, I sem., 2P + 1V, 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student detaljno upozna s elementima strukture jezika. Kolegij se bavi teorijskom analizom elemenata strukture jezika prema jezičnim nivoima, Cilj kolegija jeste dati uvid u elemente jezičke strukture i osvijetliti jezičke fenomene koji su vezani za njih. Cilj kolegija jeste ukazati na jezik kao sistem struktura čije je postojanje u lingvističkom sistemu funkcionalno u onom smislu u kojem omogućava kreiranje i interpretaciju neograničenog broja jezičkih izričaja. Kolegij treba da ukaže na elemente strukture jezika kao nečega što praktično omogućava realiziranje praktično neograničenog ekspresivnog kapaciteta jezika. Cilj kolegija jeste pripremiti studenta za dalje proučavanje jezika s općelingvističkog motrišta.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se prezentiraju teorijska razmatranja o elementima strukture pojedinog lingvističkog nivoa. Predavanja se izvode usmeno, pomoću multimedijalnih sredstava (odlomci iz literature i teorijski tekstovi koji obrađuju pojedine teorijske tačke razmatranja o jeziku, web stranice na Internetu, Power point prezentacije), dok se na vježbama uz obradu kraćih i dužih odlomaka iz djela koja pripadaju široj literaturi, a nalaze se u programu posebna pozornost usmjerava na izradu zadataka koji su indikator stvarnog razumijevanja prezentiranih teorijskih postavki.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Pavao Tekavčić, <i>Uvod u lingvistiku</i> (str.1-216), Zagreb, 1979 2. Midhat Ridanović, <i>Jezik i njegova struktura</i> , Sarajevo, 1985. 3. Dubravko Škiljan, <i>Pogled u lingvistiku</i> , Zagreb, 1980. 4. Roman Jakobson i Morris Halle, <i>Temelji jezika</i> , Zagreb, 1988.
Dodatna i preporučena literatura: 1. André Martinet, <i>Osnovi opće lingvistike</i> , Zagreb, 1982. 2. Noam Chomsky, <i>Sintaksičke strukture</i> , Novi Sad, 1984. 3. Emile Benveniste, <i>Problemi opšte lingvistike</i> , Beograd, 1975. 4. Bertil Malmberg, <i>Moderna lingvistika</i> , Beograd, 1979. 5. Gustave Guillaume, <i>Principi teorijske lingvistike</i> , Zagreb, 1998

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Usmena književnost – pjesničke vrste; FIL KBH 111
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 2 P + 0 S + 2 V; 4 ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanje/vježbe
Status predmeta: Obavezan
Cilj predmeta: Upoznati studente/ice s temeljnim pojmovima koji se tiču poetike lirskih, epskih i lirskonarativnih usmenoknjiževnih vrsta, s težištem na građi s područja Bosne i Hercegovine.
Sadržaj predmeta: Poetika lirskih, epskih i lirskonarativnih žanrova, s jedne strane, i poetika čitanja jednog usmenoknjiževnog teksta iz pozicije različitih književnoteorijskih škola, s druge. Pritom, neizostavno se moramo pozabaviti dosadašnjim književnohistorijskim i folklorističkim sagledavanjima pojedinačnih primjera i samih žanrova.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja
Obavezna literatura: 1. <i>Usmena književnost</i> , priredili Đenana Buturović i Munib Maglajlić, Sarajevo, 1997. 2. <i>Usmena književnost</i> , priredila Maja Bošković-Stulli, Zagreb, 1971. 3. <i>Narodna književnost</i> , priredio Vladan Nedić, Beograd, 1972. Cjelovit popis literature bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Munib Maglajlić: <i>Usmena balada Bošnjaka</i> 2. Munib Maglajlić: <i>Usmena lirika Bošnjaka</i> 3. Đenana Buturović: <i>Usmena epika Bošnjaka</i> 4. Vuk S. Karadžić: <i>Srpske narodne pjesme</i> , I-IV Cjelovit popis literature bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Svjetska književnost od antike do renesanse: FIL KBH 151
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar 4 P + 0 V + 0 S ; ECTS 4
Trajanje: Jedan semestar;
Tip kolegija: Predavanje
Status predmeta: Obavezni
Ciljevi predmeta: <p>Studij svjetske književnosti treba da studenticama/ima ovog nastavničkog odsjeka nacionalne književnosti omogući cjelovitu i preglednu informaciju o počecima,razvoju i dometima ove književnopovijesne discipline te ih tako osposobi za nastavničko zvanje iz ovog predmeta,kao i orijentaciju u kulturnom prostoru.</p>
Sadržaj predmeta: U tom aspektu svjetska književnost predstavlja proširenje koncepta nacionalnih književnosti, što je suštinski diferencira u odnosu na komparatistički kontekst.Ona se, dakle, primarno tretira kao književnopovijesna i kulturnopovijesna disciplina,a ne kao znanstvenopovijesna disciplina i metoda, što je slučaj s komparativistikom. Pri tom, u ovom semestru student/ice bavit će se svjetskom književnošću antike, srednjeg vijeka i renesanse.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema
Način provjere znanja: <p>Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.</p>
Obavezna literatura: . <ol style="list-style-type: none">
1. Antun Šoljan:“Antologija svjetske književnosti“ (poezija,proza), 1984.
2. Albin Lesky:“Povijest grčke književnosti“.2001.; Povijest svjetske književnosti I-VII, 1982.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Uvod u teoriju književnosti, FIL KBH 161
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar, 2 P + 2 V, 4 ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente/ice sa svim temeljnim konceptima i pojmovima savremene teorije književnosti, kao i s njihovim aplikativnim mogućnostima, posebno u oblasti proučavanja književnosti naroda BiH.
Sadržaj predmeta: Nastavni predmet tretira osnovna književnoteorijska pitanja, počev od određenja nauke o književnosti i same književnosti kao umjetnosti, preko strukture književnog teksta, pa do temeljnih značajki pojedinačnih književnih žanrova i/ili oblika književnog diskurza. Pritom, posebno će se baviti slijedećim nastavnim temama: (1) Nauka o književnosti, historija književnosti, teorija književnosti i književna kritika, (2) Književnost kao mimezis, ekspresija i simbolička forma, (3) Književnost kao jezička umjetnost, (4) Književnost kao komunikacija, (5) Književnost, tekst, tekstualnost, (6) Struktura književnog teksta, (7) Stih i proza, (8) Eufonija, organizacija foničkog sloja teksta, glasovne figure, (9) Ritam, funkcije i oblici ritmičke organizacije, sintaktičko-intonacione figure, (10) Metar, metrički sistemi i metričke forme, (11) Semantički sloj književnoumjetničkog teksta, figure značenja, metafora i metonimija, (12) Podjela književnosti na rodove i vrste: tradicionalna estetička podjela, savremeno razumijevanje žanra, (13) Lirika i lirska pjesma, osnovne vrste lirskih pjesama, ep i epske pjesme, lirsko-epske vrste, (14) Proza, osnovne prozne vrste, temeljni pojmovi naratologije, (15) Drama, osnovne dramske vrste, temeljni pojmovi dramatologije.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Lešić, Zdenko: <i>Teorija književnosti</i> , Sarajevo Publishing, Sarajevo, 2005.
Dodatna i preporučena literatura: Popis dodatne i preporučene literature bit će predstavljen u silabusima za svaku akademsku godinu, odnosno bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave te obrade pojedinih nastavnih jedinica.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJER ZA ANGLISTIKU

Naziv predmeta i šifra: Engleski jezik 1, FIL ANG 103
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovnim gramatičkim strukturama (vrste riječi i osnovne rečenične strukture) i leksikom na nivou srednjeg stepena poznavanja engleskog jezika, radi lakšeg razumijevanja tekstova općeg karaktera. Ovim bi se studenti pripremili i za nastavu iz predmeta <i>Opći engleski 2</i> , čiji je osnovni cilj produbljivanje postojećeg znanja i priprema studenata za samostalan rad na tekstovima iz struke.
Sadržaj predmeta: Kolegij se sastoji iz tri međusobno povezane cjeline: pregled gramatike engleskog jezika na nivou vrste riječi (morfologija), pregled gramatike engleskog jezika na nivou rečenične strukture (sintaksa), te razumijevanje tekstova. Nastava u vezi sa ponavljanjem pregleda gramatike zamišljena je u vidu predavanja i prpratnih vježbi na sljedeće tematske podcjeline: 1. Glagoli; 2. Imenice; 3. Priedjvi; 4. Prilozi; 5. Zamjenice; 6. Član; 7. Brojevi; 8. Rečenica. Sve tematske cjeline podrazumijevaju obradu sa aspekta specifičnosti podjela, osobina, tvorbi, pravilnosti-nepravilnosti i sl. Nastava za treći segment kolegija (razumijevanje tekstova) vrši se isključivo na satima vježbi. Težište vježbi usmjereno je ka pronalaženju glavne ideje teksta, razumijevanju strukture i organizacije teksta, te prepoznavanju gramatičkih oblika i struktura.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Grgić, Berislav i Brihta, Jolanda. <i>Engleska gramatika za svakoga</i>. Školska knjiga Zagreb, 1986.
2. Murphy, Raymond. <i>English Grammar in Use</i>. Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Side, Richard i Wellman, Guy. <i>Grammar and Vocabulary for Cambridge Advances and Proficiency</i>. Pearson Education Limited, Harlow, 1999.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA ROMANISTIKU

Naziv predmeta i šifra: Francuski jezik I, FIL ROM 102
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 1 sat predavanja + 1 sat vježbi; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Cilj predmeta je usvajanje osnovnih znanja iz francuskog jezika i upoznavanje s njegovom strukturom.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje se fonetskim sistemom francuskog jezika; osnovne gramatičke kategorije: određeni, neodređeni član, imenice, pridjevi, prijedlozi, lične zamjenice, brojevi, partitivni član, prezent indikativa glagola, perfekat i futur, upitna forma, najfrekventniji nepravilni glagoli.
Preduvjeti za upis predmeta: nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Y. Berchiche, M. Dubois, R. Mimran, <i>Cours de la Sorbonne, langue et civilisation françaises</i>, Clé International, Paris, 2000
2. Annie Monnerie-Goarin, Evelyne Sirejols, <i>Champion I</i>, Clé International, Paris, 2001.
3. Aline Volte, <i>Belleville I</i>, Clé International, Paris, 2004.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Sylvie Poisson-Quinton, C. Huet-Ogle, Roxane B : <i>Grammaire expliquée du français</i>, Précis de grammaire - niveau débutant, Clé International, Paris, 2003;
3. Alina Kostucki, Gracia Merlo, <i>Grammaire progressive du français</i>, Clé International, Paris, 2004.
4. Maïa Gregoire, <i>Grammaire progressive du français</i>, Clé International, Paris, 1995.
5. Vlado Drašković, <i>Gramatika francuskog jezika za osnovnu školu</i>, Beograd, 1982. <p>Dodatna literatura se utvrđuje na početku svake akademske godine</p>

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA SLAVENSKE JEZIKE I KNJIŽEVNOSTI

Naziv predmeta i šifra: Ruski jezik 1, FIL SLA 103
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 1 sat predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Osnovni cilj nastave ruskog jezika kao općeg predmeta na početnom nivou je ovladavanje ruskim jezikom kao sredstvom komuniciranja u okviru tematike, leksike i gramatike, predviđene programom.
Sadržaj predmeta: Fonetski sistem ruskog jezika. Ruska grafija i ortografija. Usvajanje leksičkog i gramatičkog minimuma predviđenog programom ostvaruje se različitim tipovima vježbi i zadataka. Vježbe podrazumijevaju i bolje upoznavanje s ruskom kulturom korištenjem različitih didaktičkih audio i video materijala.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. L.V. Miller, L.V.Politova. <i>Žili-byli...; 12 urokov ruskogo jazyka, Bazovyy uroven', učebnik</i>, Sankt-Peterburg, 2007.
2. R. F. Poljanec. <i>Pregled gramatike ruskoga jezika</i>, Školska knjiga Zagreb, 1967.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. B. Tošović. <i>Ruska gramatika u poređenju sa srpskohrvatskom</i>. Sarajevo, Svjetlost 1990.
2. I. K. Gapočka. <i>Ja čitaju po-ruski</i>, Moskva, 2006.
3. Katnić-Bakaršić, M., Moranjak-Bamburać, N., Tanović, I. (1990) <i>Ruski jezik. Udžbenik za V razred osnovne škole</i>. Sarajevo: Svjetlost.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA NJEMAČKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

Naziv predmeta i šifra: Njemački jezik I, FIL GER 103
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar, 1 sat predavanja, 1 sat vježbi : 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar,
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Cilj nastave Njemačkog jezika I kao općeg predmeta jeste produbljivanje znanja stečenog u dosadašnjem obrazovanju i osposobljavanje studenata za razumijevanje tekstova slušanjem i čitanjem te za produktivno bavljenje obrađenim temama (nivo A.2.2 Europskog referentnog okvira)..
Sadržaj predmet Tematske cjeline: Gewohnte Verhältnisse, Erinnerungen, Aus der deutschen Geschichte, Reisen und Hotels sa komunikativnim kompetencijama: govoriti o vlastitim željama, opisati uvjete stanovanja, govoriti o biografiji poznatih ličnosti, o sjećanjima i poznatim događajima iz prošlosti, rezervirati sobu u hotelu, planirati obilazak nekog grada i govoriti o istom, razumjeti turistički prospekt i samostalno napraviti isti.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Dallapiazza, R-M., Jan, E., Blüggel, B., Schümann, A., (2005), Tangram aktuell 2, Ismaning, Hueber-Verlag
Dotatna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Neka od gramatika njemačkog jezika

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Jezička kultura; FIL BHS 124
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar: a) Bosanski, hrvatski i srpski jezik i književnosti naroda BiH: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 3 vježbi, ECTS 6; b) Bosanski, hrvatski i srpski jezik i druga studijska grupa: 2 sata predavanja, 4 sata vježbi, ECTS 7
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student što temeljitije upozna sa značajem jezičke kulture i njenim elementima.
Sadržaj predmeta: <i>Predavanja:</i> Jezička kultura i njen značaj. Izgrađivanje jezičke kulture. Uvjeti za dobru pismenost. Kompozicija različitih pisanih sastava. Esej, seminarski i diplomski rad. Pregledni rad i izvorni naučni rad: izbor teme, sakupljanje podataka, analiza i raspored građe, redigiranje završne verzije rukopisa; dokumentarna podloga rukopisa. Negativne osobine stila. Poslovno komuniciranje. Poslovno pismo. Retorika. Govornička kultura. Govornički stilovi. Plan za uspješan govor. Osobine dobrog govora. Sposobnost slušanja. Paralingvistički kodovi. <i>Seminar:</i> Izrada plana istraživanja, radne bibliografije, pisanje prikaza knjige i sl. <i>Vježbe:</i> Pisanje različitih vrsta radova: referat, biografija, bibliografija, esej, prikaz knjige, poslovno pismo, plan istraživanja, planovi za različite vrste govora. U toku semestra student je obavezan pročitati osnovnu literaturu koja je navedena u ovom programu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bellenger, L.: <i>Umijeće komuniciranja</i>, Sarajevo, Svjetlost, 1992, 159
2. <i>Govori za sve prilike i ukratko o govorništvu: Priručnik za učinkovite i moderne govore</i>, Zagreb, Poslovni zbornik, 1997, 534
3. Kuba, L. – Koking, Dž.: <i>Metodologija izrade naučnog teksta</i>, Podgorica, CID, 2004, 214; ili Silobrčić, V.: <i>Kako sastaviti, objaviti i ocijeniti znanstveno djelo</i>, Zagreb, Medicinska naklada, 1998, 159; ili Šamić, M.: <i>Kako nastaje naučno djelo</i>, 7. izdanje, Sarajevo, Svjetlost, 1988, 169
4. Šipka, M.: <i>Kultura govora</i>, Sarajevo, Institut za jezik, 2005, 303

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i ŠIFRA: Fonetika i fonologija BHS 122
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; a) Bosanski, hrvatski, srpski jezik i književnosti naroda BiH: 2 časa predavanja, 1 čas seminara, 2 časa vježbi, ECTS 5; b) Bosanski, hrvatski, srpski jezik i druga studijska grupa: 2 časa predavanja i 1 čas vježbi, ECTS 4;
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da studenti ovladaju znanjima iz fonetike i fonologije standardnih jezika na štokavskoj osnovi: bosanskog, hrvatskog, srpskog i ovladaju teorijskim podacima o akcentu.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima će se osvijetliti odnos između bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika, ukazati na istovjetnost njihovih struktura da bi se približila literatura koja se daje uz program. Poslije posredovanja ovih činjenica, osvijetlit će se odnos između fonetike i fonologije i jedinica njihove analize – glasa i foneme, artikulacija i klasifikacija glasova, inventar fonema i alofona, distribucija fonema i ograničenja u distribuciji, vidovi ostvarenja fonema kad se naruše zakoni distribucije, tj. alternacije fonema (glasovne promjene). Na koncu će se osvijetliti problematika akcenatskog sistema, jedinice i njihovo bilježenje, njihova distribucija i funkcija u riječi i rečenici.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Babić, Z., <i>Kriteriji za izbor razlikovnih obilježja u slavenskim jezicima</i> , Croatica, 23. i 24. 2. Barić, E...et al., <i>Hrvatska gramatika (dio Fonetika i fonologija i dio Morfonologija)</i> , Zagreb. 3. Brozović, D., <i>O alofonskoj problematici u hrvatskoj ortoepiji (fonemi i alofoni u standardnom hrvatskom jeziku)</i> , X, Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru, sv. 9. 4. Jahić, Dž...et al., <i>Gramatika bosanskog jezika (dio Fonetika i fonologija i dio Morfonologija)</i> , Zenica. 5. Petrović, D. i Gudurić, S. <i>Fonologija srpskoga jezika</i> , Beograd. 6. Simić, S. i Ostojić, B., <i>Osnovi fonologije srpskohrvatskog jezika (Dio drugi – Fonologija srpskohrvatskog jezika)</i> , Nikšić. 7. Stevanović, M., <i>Savremeni srpskohrvatski jezik (dio Fonetika)</i> , Beograd. 8. Škarić, I., <i>Slovo, glas i fonema j</i> , XXI, Jezik, Zagreb.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Staroslavenski jezik, FIL BHS 141
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; a) Bosanski, hrvatski i srpski jezik i književnosti naroda BiH: 2 sata predavanja, 3 sata vježbi, 5 ECTS; b) Bosanski, hrvatski i srpski jezik i druga studijska grupa: 2 sata predavanja, 1 sat vježbi, 4 ECTS;
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Upoznati studente s pismima i jezičnom strukturom najstarijih slavenskih tekstova (staroslavenskim kanonom). Otvoriti studentima vremensku perspektivu u njihovom vlastitom jeziku, i jeziku uopće, i zainteresirati ih i što bolje osposobiti za samostalnika istraživanja bosanskih crkvenoslavenskih tekstova, ali i korpusa administrativno-pravne pismenosti na staroj ćirilici (pismu s najduljom tradicijom u Bosni i Hercegovini), kao i u zapisima i natpisima, crkvenim i epitafnim. Kao temeljni predmet slavističkih studija on se prirodno povezuje s drugim disciplinama i predmetima (načelo „korespondentnosti i korelativnosti“): <ol style="list-style-type: none">
1. služi kao uvod u slavistiku i osnova je komplementarnom predmetu <i>Poredbena gramatika slavenskih jezika</i> jer je struktura staroslavenskog jezika svojevrsna preslika kasnog razdoblja praslavenskog jezika;
2. najuže je vezan s historijskom gramatikom svakog slavenskog jezika jer su njihova najstarija stanja najbliža staroslavenskom;
3. svojim jezikom i tematikom vezuje se za stariju (srednjovjekovnu) književnost;
4. veže se s dijalektologijom jer omogućuje pogled u jezične divergencije i sl.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se obrađuju osnovni pojmovi vezani za prirodu staroslavenskog jezika, povijesne okolnosti nastanka staroslavenske pismenosti, kao i gramatička struktura na osnovnim razinama: fonološkoj, morfološkoj i dijelom sintaktičkoj. Vježbe tematski prate predavanja, ali se kontinuirano vježba čitanje tekstova, prijevod, transliteracija i transkripcija i vrši se grafijska i jezična analiza na korpusu ispitnog minimuma od pet tekstova.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obvezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Damjanović, S., <i>Glasovi i oblici općeslavenskog književnog jezika</i>, Zagreb, 1995. i 2000. ili od istog autora: <i>Staroslavenski jezik</i>, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2004. god. (s poglavljem o sintaksi)
2. Nikolić, S., <i>Staroslovenski jezik II</i>, Tekstovi sa rečnikom, Naučna knjiga ili Trebnik, Beograd

Dodatna i preporučena literatura:

1. Bratulić, J., *Žitija Konstantina Ćirila i Metodija i drugi izvori*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1985. (v. predgovor s izabranim tekstovima i komentarima)
2. Damjanović, S., *Slovo iskona*, Zagreb, 2004.
3. Damjanović, S. - Jurčević, I. - Kuštović, T. - Kuzmić, B. - Lukić, M. - Žagar, M., *Mali staroslavensko-hrvatski rječnik*, Matica hrvatska, Zagreb, 2004.
4. Hamm, J., *Staroslavenska gramatika*, Zagreb (bilo koje izdanje)
5. Kuna, H., *Staroslavenski jezik*, Sarajevo, 1974.
6. Mihaljević, M., *Slavenska poredbena gramatika*, I dio, Školska knjiga, Zagreb, 2002.
7. *Staroslavenskij slovar'* (po rukopisjam X – XI vekov), red. Cejtlin, R. M. -Večerka, R. - Blagova, E., „Prosvešćenie“, Moskva, 1999.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Usmena književnost – prozne vrste; FIL KBH 112
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 2 P + 0 S + 2 V; 4 ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanje/ vježbe
Status predmeta: Obavezan
Cilj predmeta: Upoznati studente/ice s temeljnim pojmovima koji se tiču poetike usmenoknjiževnih proznih vrsta
Sadržaj predmeta: Na temelju tri velike grupe usmenoknjiževnih proznih žanrova: pripovijetke, predaje i legende, sagledavat ćemo osobine i osobenosti ovih proznih vrsta, dosadašnja književnohistorijska i folkloristička bavljenja, te raznolike mogućnosti modernih čitanja.
Preduvjeti za upis predmeta : Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. <i>Usmena književnost</i>, priredili Đenana Buturović i Munib Maglajlić, Sarajevo, 1997.
2. <i>Usmena književnost</i>, priredila Maja Bošković-Stulli, Zagreb, 1971.
3. <i>Narodna književnost</i>, priredio Vladan Nedić, Beograd, 1972. Cjelovit popis literature bit će predložen studentima/icama početkom nastave.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Aiša Softić: <i>Usmena proza Bošnjaka</i>
2. Vuk S. Karadžić: <i>Srpske narodne pripovijetke</i> Cjelovit popis literature bit će predložen studentima/icama početkom nastave.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Svjetska književnost od klasicizma do postmoderne; FIL KBH 152
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 4 P ; 4 ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanje
Status predmeta: Obavezni
Cilj predmeta: Pristup evropskoj i svjetskoj književnosti ovih književnopovijesnih razdoblja odvijat će se na konceptualnoj ravni te na ravni književnih žanrova i njihovih reprezentativnih uzoraka. Za klasicizam u evropskoj književnosti se veže tzv. racionalistička poetika, koja piscima propisuje teme, kompoziciju, stil i figure te hijerarhiju književnih žanrova, na čijem je vrhu tragedija (Corneilleov «Cid», Racinova «Fedra»), dok se komedija, preko Moliere, postepeno nametala kao vladajući književni žanr. S prosvjetiteljstvom nastaje era romana (Defoe, Sterne), dok romantizam uvodi poetičku revoluciju, koja se manifestira na svim razinama književnog diskursa, a osobito u odbacivanju klasicističke teorije žanrova. S romantizmom u književnu formu i strukturu prodire poetika individualne subjektivnosti i osobnog izraza, vidljiva kod Bayrona i Keatsa, Hugoa i Lamartina, podjednako kao i kod Goethea, Puškina i Novalisa. Kao protuteža romantičkoj mašti i individualnoj kreaciji, realizam reafirmira mimetičku poetiku i naglašeno je društveno-kritički usmjeren, a pisci poput Balzaca, Flauberta, Dostojevskog, Tolstoja, unose bitne novine u strukturu i umjetničkim postupcima. (slobodni neupravni govor, polifonijska ili dijaloška struktura romana), a uz to njihova djela postaju laboratorijem za iskušavanje filozofskih koncepata i etičkih pitanja. Kad je riječ o epohama modernizma i postmoderne, valja reći da su to i tematsk-stilski i strukturno-kompozicijski, te konceptualna dva različita i suprotstavljena diskursa.
Sadržaj predmeta: Pretrest će se različiti pristupi ovim književnim epohama, te u tom kontekstu iscrpno interpretirati najvažnija djela vodećih predstavnika tih razdoblja - od Baudelairea, Mallarmea do Eliota i Pounda, u poeziji, od Prousta, Kafke, Joycea i Camusa do Eca, Faulstich, Sueskinda, Borgesa, Marquesa i J.Bartha, u romanu i pripovijeci. U tom smislu na kolegiju će se strogo i dosljedno slijediti metakonstruktivni pokušaj razgraničenja literarnog ili nestetičkog modernizma od postmoderne: (a) dovođenjem u odnos stilističkih obilježja modernističkih i postmodernih tekstova; (b) neki autori slijede političke impulse i suprotstavljaju demokratsku postmodernu konzervativnom i elitističkom modernizmu; (c) treća grupa autora nastoji modernizam i postmodernu tretirati kao komplekse određenih pitanja, odnosno kao paradigme (Quinones, McHalle).
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz Svjetske književnosti od antike do renesanse.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. E. Calinescu: »Maske moderniteta«, Zg, 2000.;
2. Linda Hačion: »Poetika postmodernizma«, Novi Sad, 1996.;
3. Nihad Agić: »Naratoški portreti«, Tuzla, 2005. Cjelovit popis literature na početku školske godine.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Uvod u književne teorije, FIL KBH 162
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar, 2 P + 2 V, 4 ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente/ice s osnovnim postavkama i značajkama savremenih književnih teorija, kao i s njihovim aplikativnim mogućnostima, posebno u oblasti proučavanja književnosti naroda BiH.
Sadržaj predmeta: Nastavni predmet tiče se metodologije nauke o književnosti ili metodologije književnonaučnih proučavanja, te u ovim okvirima tretira sve relevantne književnoteorijske pristupe i usmjerenja mahom tokom 20. st., a posebno slijedeće: <i>biografizam, psihologizam, pozitivizam, idejna kritika, duhovna historija, historijska poetika, impresionistička kritika, stilistička kritika, ruski formalizam, anglo-američka nova kritika, fenomenološki pristup književnosti, strukturalizam, semiotika, poststrukturalizam, dekonstrukcija, psihoanalitička kritika, marksistička i neomarksistička kritika, teorija recepcije i tzv. Reader-Response Criticism, feministička teorija i kritika, novi historicizam, kulturalni materijalizam, postkolonijalna teorija i kritika, rodni studiji, kulturalni studiji, teorije kulturalnog pamćenja i imagologija</i> . Usto, studenti/ice će se upoznati i s mogućnostima kritičkog te šireg, inter- i metateorijskog razumijevanja ovih književnoteorijskih pristupa i usmjerenja, kao i s mogućnostima njihova aplikativnog iskorištavanja, naročito u oblasti proučavanja književnosti naroda BiH.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz Uvoda u teoriju književnosti.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Lešić, Zdenko i dr.: <i>Suvremena tumačenja književnosti i književnokritičko naslijeđe XX stoljeća</i> , Sarajevo Publishing, Sarajevo, 2006.
Dodatna i preporučena literatura: Popis dodatne i preporučene literature bit će predstavljen u silabusima za svaku akademsku godinu, odnosno bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave te obrade pojedinih nastavnih jedinica.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA ANGLISTIKU

Naziv predmeta i šifra: <i>Engleski jezik 2</i> , FIL ANG 104
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Revizija i produbljivanje već postojećeg znanja studenata iz osnovni gramatičkih struktura (vrste riječi, rečenične strukture); osposobljavanje studenata da vladaju općom i stručnom leksikom u svrhu pripreme za samostalan rad na stručnim tekstovima, s ciljem sticanja jezičke kompetencije u smislu služenja stručnom literaturom.
Sadržaj predmeta: Kolegij se sastoji iz dvije međusobno povezane cjeline: revizija gramatike engleskog jezika na nivou rečenične strukture, te razumijevanje tekstova sa posebnim akcentom na tekstove iz struke. Fokus vježbi je na čitanju i razumijevanju teksta, kao i diskusiji u vezi sa odabranim temama. Od studenta se očekuje upoznavanje sa i usvajanje osnovnih stručnih termina, te sposobnost smislene diskusije na engleskom jeziku.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta <i>Engleski jezik IFIL ANG 105</i>
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Grgić, Berislav i Brihta, Jolanda. <i>Engleska gramatika za svakoga</i>. Školska knjiga Zagreb, 1986.
2. Murphy, Raymond. <i>English Grammar in Use</i>. Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
Dodatna i preporučena literatura <ol style="list-style-type: none">
1. Side, Richard i Wellman, Guy. <i>Grammar and Vocabulary for Cambridge Advances and Proficiency</i>. Pearson Education Limited, Harlow, 1999.
2. Izbor tekstova općeg tipa. Izvori: <i>Opportunities</i> (Upper Intermediate), Pearson Education Limited, 2002, Harlow; <i>Success</i> (Upper Intermediate), Pearson Education Limited, Harlow, 2007.
3. Hewings, Martin. <i>Advanced Grammar in Use</i>. Cambridge University Press, Cambridge, 1999.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA ROMANISTIKU

Naziv predmeta i šifra: Francuski jezik II, FIL ROM 104
Semestar i broj bodova: II semestar; 1 sat predavanja + 1 sat vježbi; 2 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Cilj predmeta je usvajanje osnovnih znanja iz francuskog jezika i upoznavanje s njegovom strukturom u mjeri u kojoj je to potrebno za uspješno korištenje stručne i naučne literature na datom jeziku iz oblasti naučnih disciplina svake studijske grupe.
Sadržaj predmeta: U toku drugog semestra studenti se upoznaju sa sljedećim gramatičkim kategorijama: upitna i odrična forma; prilozi; prijedlozi; neodređene zamjenice; neodređeni pridjevi; slaganje vremena indikativa; upravni i neupravni govor; složene relativne zamjenice; kondicional; konjuktiv; infinitiv; participi; Stečena znanja studenti će primjenjivati kroz čitanje, prevođenje i konverzaciju na tekstovima predviđenim za tu svrhu. Uvođenje studenata u problematiku prevođenja/razumijevanja autentičnih tekstova iz različitih oblasti ljudskog znanja, posebno iz onih naučnih disciplina koje se izučavaju na određenoj studijskoj grupi.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Francuski jezik I FIL ROM 103
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Y. Berchiche, M. Dubois, R. Mimran, <i>Cours de la Sorbonne, langue et civilisation françaises</i> , Clé International, Paris, 2000 2. Annie Monnerie-Goarin, Evelyne Sirejols, <i>Champion II</i> , Clé International, Paris, 2001. 3. Aline Volte, <i>Belleville II</i> , Clé International, Paris, 2004.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Sylvie Poisson-Quinton, C. Huet-Ogle, Roxane B : <i>Grammaire expliquée du français</i> , Précis de grammaire - niveau débutant, Clé International, Paris, 2003; 2. Alina Kostucki, Gracia Merlo, <i>Grammaire progressive du français</i> , Clé International, Paris, 2004. 3. Maïa Gregoire, <i>Grammaire progressive du français</i> , Clé International, Paris, 1995. 4. Vlado Drašković, <i>Gramatika francuskog jezika za osnovnu školu</i> , Beograd, 1982. Dodatna literatura se utvrđuje na početku svake akademske godine

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA NJEMAČKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

Naziv predmeta i šifra: Njemački jezik II FIL GER 104
Semestar i broj sati i broj bodova: II semestar, 1 sat predavanja, 1 sat vježbi, 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Cilj nastave Njemačkog jezika II kao općeg predmeta jeste produbljivanje znanja stečenog u dosadašnjem obrazovanju i osposobljavanje studenata za razumijevanje tekstova slušanjem i čitanjem te za produktivno bavljenje obrađenim temama (nivo B.1.1 Europskog referentnog okvira).
Sadržaj predmeta: Komunikacija (uspostavljanje kontakata, čitanje oglasa i odgovor na iste, razgovor o prijateljstvu, proslavama); želje i snovi; domovina, državljanstvo, osjećaj pripadnosti naciji i razvijanje interkulturalne svijesti; zanimanja, uvjeti za njihovo obavljanje, uvjeti rada, pisanje biografije, prijave na natječaj
Preuvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Njemački jezik I FIL GER 103
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Dallapiazza, R-M., Jan, E., Blüggel, B., Schümann, A., (2005), Tangram aktuell 3, Ismaning, Hueber-Verlag
Dodatna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Neka od gramatika njemačkog jezika

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA SLAVENSKE JEZIKE I KNJIŽEVNOSTI

Naziv predmeta i šifra: Ruski jezik 2, FIL SLA 104
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 1 sat predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Osnovni cilj nastave ruskog jezika kao općeg predmeta je ovladavanje ruskim jezikom na komunikativnom nivou, usvajanje leksičkog i gramatičkog minimuma, te ovladavanje govornim modelima u okviru programom predviđene tematike. Cilj je također i sticanje jezičke kompetencije u smislu služenja stručnom literaturom na ruskom jeziku iz date oblasti.
Sadržaj predmeta: Pregled ruske gramatike. Vrste riječi i njihovi oblici. Modeli rečenica. Vježbe podrazumijevaju, pored ostalog, čitanje i jezičku analizu različitih tekstova dijaloškog i monološkog tipa. Predstavljanje filmova, muzike, pozorišta i sličnih sadržaja iz ruske kulture i historije prate različiti tipovi zadataka, razgovori i pisanje sastava.
Preuvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Ruski jezik 1 FIL SLA 103
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. L.V. Miller, L.V. Politova. <i>Žili-byli...; 12 urokov ruskoga jazyka, Bazovyy uroven', učebnik</i>, Sankt-Peterburg, 2007.
2. R. F. Poljanec. <i>Pregled gramatike ruskoga jezika</i>, Školska knjiga Zagreb, 1967.
Dodatna i preporučena literatura <ol style="list-style-type: none">
1. B. Tošović. <i>Ruska gramatika u poređenju sa srpskohrvatskom</i>. Sarajevo, Svjetlost 1990.
2. I. K. Gapočka. <i>Ja čitaju po-ruski</i>, Moskva, 2006.
3. Katnić-Bakaršić, M., Moranjak-Bamburač, N., Tanović, I. (1990) <i>Ruski jezik. Udžbenik za VI razred osnovne škole</i>. Sarajevo: Svjetlost.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Morfologija I, FIL BHS 225
Semestar, smjer i broj bodova: a) Bosanski, hrv. i srp. jezik i književnosti naroda BiH, III sem., 2P + 1S + 3V, 6 bodova c) Bosanski, hrv. i srp. jezik i druga studijska grupa, III sem., 2P + 0S + 2V, 5 bodova
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: U odgojno-obrazovnom sistemu jezik i književnost imaju primarnu ulogu. Kao nastavni predmet jezik se ne proučava da bude sam sebi svrhom. Nastava jezika ima svoj sadržaj, svoje metode i svoj cilj. Sve to nužno uključuje stjecanje znanja o jeziku uopće i o bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku posebno, odnosno osnove znanosti o bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, tj. fonetiku, fonologiju, morfologiju, tvorbu riječi, leksiku, stilistiku itd. Cilj ovog predmeta jeste upoznavanje studenata sa osnovnim elementima morfološkog sistema bosanskog, hrvatskog i srpskog standardnog jezika, ali i upoznavanje sa najvažnijom literaturom iz oblasti morfologije, kao i njeno interpretiranje.
Sadržaj predmeta: Jezik je hijerarhijski ustrojena jezička struktura u kojoj postoji više slojeva. Kombiniranjem jedinica nižega ranga stvaraju se jedinice višega ranga. Zato se kaže da je jezik dvostruko raščlanjen (artikuliran) sistem, jer u njemu postoji plan izraza i plan sadržaja. Morfologija je lingvistička disciplina koja proučava jezičke znakove na planu jezičkog izraza i jezičkog sadržaja. Otuda stoji u bliskoj vezi sa fonologijom i sintaksom, ali i sa drugim lingvističkim disciplinama. Ovaj predmet omogućava studentima da upoznaju vezu morfolofije s drugim lingvističkim naukama, s osnovnim pojmovima iz morfologije, naročito s pojmom morfeme, riječi, morfološko-gramatičkim kategorijama (rod, broj, padež...), sistemom deklinacije i konjugacije, kriterijima za podjelu riječi na vrste, kao i brojnim teorijama o vrstama riječi. Na seminaru će se analizirati različiti radovi iz morfologije. Vježbe će poslužiti za povezivanje teorijskih pravila i praktičnih primjera.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Fonetika i fonologija FIL BHS 122
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura <ol style="list-style-type: none">
1. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika, <i>Hrvatska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1997.
2. Jahić, Dž. – Halilović, S. – Palić, I., <i>Gramatika bosanskog jezika</i>, Dom štampe, Zenica, 2000.
3. Silić, J., Pranjković, I., <i>Gramatika hrvatskoga jezika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 2007.
4. Stevanović, M., <i>Savremeni srpskohrvatski jezik I</i>, Naučna knjiga, Beograd, 1970. (više izdanja)
Dodatna i preporučena literatura <ol style="list-style-type: none">
1. Belić, A., <i>O jezičkoj prirdi i jezičkom razvitku</i>, Beograd, 1956. (I knjiga), 1959. (II knjiga).
2. Ivić, M., <i>Obeležavanje imeničkog roda u srpskohrvatskom književnom jeziku</i>, Naš jezik, n. s., knj. X
3. Pranjković, I., <i>Klasifikacija riječi na vrste i razne gramatičke analize</i>, Radovi zavoda za slavensku fililogiju, 27, Zagreb, 1982.
4. Ridanović, M., <i>Jezik i njegova struktura</i>, TKP Šahinpašić, Sarajevo, 1998.
5. Simić, R., <i>Uz teoriju o vrstama riječi</i>, Naš jezik, XXVII/ 3-4, Beograd, 1987.
Uz udžbenike student je dužan pročitati i druga djela, naročito radove iz novijih stručnih časopisa. U dogovoru s predmetnim nastavnikom i asistentom studentu će se ponuditi literatura saglasno temi koja se tumači na časovima predavanja i vježbi, kao i specijalna literatura potrebna za izradu seminarskih radova.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Historijska gramatika I, FIL BHS 242
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar; Bosanski, hrvatski i srpski jezik i književnosti naroda BiH, Bosanski, hrvatski i srpski jezik i druga studijska grupa: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi, ECTS 5
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Studenti će se upoznati s pravcima razvoja vokalskog i konsonantskog sistema od indoevropskog prajezika preko praslavenskog jezika pa sve do izdvajanja južnoslavenske zajednice, zatim, steći jasnu sliku o vokalskim i konsonantskim izmjenama u historijskom periodu razvoja bosanskoga jezika od 10. do kraja 17. stoljeća. Predmet omogućava stjecanje neophodnih znanja koja olakšavaju interpretaciju tekstova starije (srednjovjekovne) književnosti. Povezan je i s dijalektologijom jer omogućuje pogled u jezične divergencije.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se predstavlja metod lingvističke rekonstrukcije i evolucija jezičkog sistema na fonetskom i fonološkom nivou. Na vježbama se prate i istražuju fonološke promjene u najranijim pisanim tekstovima u kojima osobine staroslavenske redakcije ustupaju pred crtama živoga govora (tj. u korpusu srednjovjekovnih povelja).
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Staroslavenski jezik FIL BHS 141
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Belić, A., <i>Osnovi istorije srpskohrvatskog jezika I: Fonetika</i> , Beograd 1960, 1969; Aleksandar Belić, <i>Istorija srpskog jezika</i> . Izabrana dela. IV, Zavod za izdavanje udžbenika, Beograd 1999. 2. Hozler, G., <i>Glasovni razvoj hrvatskoga jezika</i> , Zagreb, 2011. 3. Vuković, J., <i>Istorija srpskohrvatskog jezika</i> , Uvod i fonetika, Sarajevo 1974.
Dodatna i preporučena literatura: 1. <i>Antologija starih bosanskih tekstova</i> (M. Dizdar) 2. <i>Jezička baština</i> (zbirka tekstova za vježbe iz historije jezika – prir. L. Nakaš) 3. Moguš, M., <i>Fonološki razvoj hrvatskoga jezika</i> , Zagreb, 1971.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA SLAVENSKE JEZIKE I KNJIŽEVNOSTI

Naziv predmeta i šifra: Ruski jezik, FIL SLA 209
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar; 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 4
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj nastave ruskog jezika je ovladavanje ovim jezikom kao sredstvom komuniciranja, što podrazumijeva usvajanje leksičkog i gramatičkog minimuma te ovladavanje rečeničkom strukturom i govornim modelima. Cilj je također sticanje osnovne jezičke kompetencije u smislu služenja stručnom literaturom na ruskom jeziku iz date oblasti.
Sadržaj predmeta: Fonetski sistem ruskog jezika. Ruska grafija i ortografija. Pregled ruske gramatike. Vrste riječi i njihovi oblici. Modeli rečenica. Govorne i pismene vježbe podrazumijevaju jezičku analizu različitih tekstova dijaloškog i monološkog tipa. Dio sadržaja odnosi se na bolje upoznavanje s ruskom kulturom kroz različite didaktičke audio i video materijale.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. V. Hruš. <i>Sputnik – Udžbenik ruskog jezika za srednjoškolce i odrasle početnike</i> . Zagreb, 1997. 2. B. Tošović. <i>Ruska gramatika u poređenju sa srpskohrvatskom</i> . Sarajevo, Svjetlost, 1990.
Dodatna i preporučena literatura: 1. R. F. Poljanec. <i>Pregled gramatike ruskoga jezika</i> . Zagreb, Školska knjiga, 1967. 2. Rječnici ruskog jezika

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Starija bošnjačka književnost, FIL KBH 221
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar, 2 P + 2 V, 4 ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente/ice s temeljnim književnopovijesnim značajkama i ključnim ostvarenjima srednjovjekovne bosansko-humske pismenosti i književnosti, kao i bošnjačke književnosti vremena osmanske uprave u BiH.
Sadržaj predmeta: Nastavni predmet tretira, s jedne strane, srednjovjekovnu bosansko-humsku pismenost i književnost, kao i, s druge strane, bošnjačku književnost i književni život vremena osmanske uprave u BiH. Uz usko vezivanje za širi kulturno-historijski kontekst ovih dvaju povijesnih razdoblja, posebno će se fokusirati književne vrijednosti bosansko-humske pisane prakse, kao i različiti tokovi bošnjačke književnosti iz osmanskog doba (alhamijado književnost, književnost na orijentalnim jezicima i epistolarna literatura). Naročita pažnja bit će posvećena i poetičkim značajkama, žanrovskim osobenostima te posebno značajnim i/ili paradigmatiskim književnim ostvarenjima kako onda kad je riječ o srednjovjekovnoj bosansko-humskoj pismenosti i književnosti, tako i onda kad je riječ o bošnjačkoj književnosti vremena osmanske uprave u BiH.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. <i>Bošnjačka književnost u književnoj kritici</i>, knj. I, prir. Enes i Esad Duraković i Fehim Nametak, Alef, Sarajevo, 1998;
2. Dizdar, Mak: <i>Stari bosanski tekstovi</i>, Kulturno nasljeđe Bosne i Hercegovine, Svjetlost, Sarajevo, 1969;
3. Huković, Muhamed: <i>Alhamijado književnost i njeni stvaraoci</i>, Kulturno nasljeđe Bosne i Hercegovine, Svjetlost, Sarajevo, 1986;
4. Nametak, Fehim: <i>Divanska književnost Bošnjaka</i>, Orijentalni institut, Sarajevo, 1997;
5. Rizvić, Muhsin: <i>Pregled književnosti naroda Bosne i Hercegovine</i>, Veselin Masleša, Sarajevo, 1985. <p>(Napomena: U gore navedenoj literaturi obavezni su samo oni dijelovi koji se odnose na srednjovjekovnu bosansko-humsku pismenost i književnost te bošnjačku književnost osmanskog doba. Popis književne lektire bit će predstavljen u silabusima za svaku akademsku godinu, odnosno bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave te obrade pojedinih nastavnih jedinica.)</p>
Dodatna i preporučena literatura: Popis dodatne i preporučene literature bit će predstavljen u silabusima za svaku akademsku godinu, odnosno bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave te obrade pojedinih nastavnih jedinica.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Starija hrvatska književnost, FIL KBH 231
Semestar i broj bodova: III semestar; 2P + 2V, 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj i sadržaj predmeta: Nastavni predmet <i>Starija hrvatska književnost</i> ima za cilj upoznati studente/-ice sa hrvatskom književnošću srednjovjekovlja, humanizma, te renesansnih i baroknih tendencija. Budući da predmet obuhvaća veliki povijesni raspon i znatnu književnu građu, studentima će biti predočene poetičke cjeline i njima pripadajući pisci unutar književnohistorijskog pregleda. Društvena i povijesna pozadina svake od te četiri cjeline, srednjovjekovna, renesansna, barokna i književnost humanizma, predstavlja važne elemente za upoznavanje studenata o složenim odnosima povijesnih i književnih procesa. Zbog toga će posebno biti obrađeni povijesni uvjeti hrvatskog prostora u vrijeme srednjovjekovlja, humanizma, renesanse i baroka. Hrvatska književnost ovih poetičkih cjelina posjeduje svoje specifične zakonitosti, prije svega u humanizmu, renesansnoj i baroknoj poetici. Te tri poetičke cjeline hrvatske književnosti jesu granični poetički fenomeni u kontekstu evropskih književnih kretanja. To znači da, za razliku od srednjovjekovne, ove poetike u hrvatskoj literaturi postaju svjesne svoje granične pozicije unutar evropskih književnih kretanja, što će doći pogotovu do izražaja u krugu hrvatskih latinista, petrarkista, a potom i kod najznačajnijih spisatelja, kakvi su Marko Marulić, Marin Držić, Ivan Gundulić itd.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Eduard Hercigonja: <i>Srednjovjekovna književnost. Edicija Povijest hrvatske književnosti u sedam knjiga.</i>
2. Marin Franičević, Franjo Švelec, Rafo Bogišić: <i>Od rensanse do prosvjetiteljstva. Edicija Povijest hrvatske književnosti u sedam knjiga.</i>
4. Slobodan Prosperov Novak: <i>Povijest hrvatske književnosti.</i>
5. Slobodan Prosperov Novak: <i>Planeta Držić.</i>
6. Ivo Frangeš: <i>Riječ što traje. Književne studije i eseji. Slavische literaturen</i>, zbornik radova o prikazima ljubavi u bosanskoj, hrvatskoj i srpskoj književnosti od renesanse do danas, ur. Robert Hodel.
7. Renate Lachmann: <i>Metamorfoza činjenica i tajno znanje</i>

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJER ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Starija srpska književnost; FIL KBH 241
Semestar i broj bodova: III semestar; 2 P + 2 V + 0 S; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj i sadržaj predmeta: Upoznati studente i studentice sa historijskim, civilizacijskim, religijskim, kulturnim i književnim okvirima stare srpske književnosti (Sava, Stefan Prvovenčani, Domentijan, Teodosije, Danilo II, Camblak i Konstantin Filozof) sa nekim vidovima usmenog stvaralaštva, te sa prosvjetiteljskim radom i djelom Dositeja Obradovića (<i>Pismo Haralampiju, Život i priključenija, Sovjeti zdravoga razuma, Basne</i>).
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenivanja
Obavezna literatura: 1. Miodrag Pavlović: <i>Iz naše književnosti feudalnog doba</i> . Dimitrije Bogdanović: <i>Istorija stare srpske književnosti</i> . Cjelovit popis literature bit će predložen studentima/-icama prilikom početka nastave.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJER ZA PEDAGOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Pedagogija 1 FIL PED 203
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar, 2 P
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: zajednički
Cilj predmeta: Steći opće znanje iz Pedagogije (terminologija, specifične činjenice koje se odnose na odgojno-obrazovnu djelatnost, pedagoške konvencije, znanje principa i generalizacija u odgojnom radu, poznavanje teorija škole i kurikuluma, te osnovni razvojno-psihološki podaci, neophodni za razumijevanje odgoja i obrazovanja). Razumijeti teorijske i praktične probleme odgojne djelatnosti u različitim socijalnim kontekstima (obitelj, škola, društvena zajednica...). Razumjeti suvremene tokove refleksivne pedagogije. Analizirati značaj pedagoških teorijskih spoznaja na osobnoj i socijalnoj razini. Ojačati funkcije pažnje u prepoznavanju pedagoških problema. Osvijestiti vrijednosti i stavove u oblasti evaluacije odgojno-obrazovnog rada.
Sadržaj predmeta: Osnove pedagogije: zašto pedagogija? Suvremene društvene prilike i prostor odgojno-obrazovnog rada. Kratki osvrt na historiju školstva i pedagogije. Pedagogija i druge znanosti. Osnovni pedagoški pojmovi. Suvremeni kontekst razumijevanja djetinjstva i mladosti. Tri aspekta odgojne djelatnosti. Međuljudski odnos kao temelj odgojnog procesa. Obiteljski i školski odgojni rad. Nastavnik i refleksivna pedagogija. Posebna poglavlja iz inkluzije u odgojno-obrazovnom radu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatutra: <ol style="list-style-type: none">
1. Bratanić, M. (1993); <i>Mikropedagogija</i>, Zagreb: Školska knjiga
2. Vukasović, A. (1993); <i>Pedagogija</i>, Zagreb: Školska knjiga
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Glasser, W. (1993); <i>Kvalitetna škola</i>, Zagreb: Educa
3. Gudjons, H. (1994); <i>Pedagogija -temeljna znanja</i>, Zagreb: Educa
2. Pašalić - Kreso, A. (2004); <i>Koordinate obiteljskog odgoja</i>, Sarajevo: Jež

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Morfologija II, FIL BHS 226
Semestar, broj sati i broj bodova: a) Bosanski, hrv. i srp. jezik i književnosti naroda BiH, IV sem., 2P + 1S + 3V, 6 ECTS c) Bosanski, hrv. i srp. jezik i druga studijska grupa, IV sem., 2P + 0S + 2V, 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan, temeljni
Cilj predmeta: Cilj ovog predmeta jeste upoznavanje studenata sa osnovnim elementima morfološkog sistema bosanskog, hrvatskog i srpskog standardnog jezika, ali i upoznavanje sa najvažnijom literaturom iz oblasti morfološke, kao i njeno interpretiranje. U okvirima predavanja detaljno će se govoriti o svim vrstama riječi u bosanskom jeziku (imenicama, zamjenicama, pridjevima, brojevima, glagolima, priložima, prijedlozima, veznicima, uzvicima i riječicama). Sve će to biti priprema studenata za morfološku, ali i morfosintaksičku, odnosno sintaksičku analizu rečenice.
Sadržaj predmeta: Najprije će se govoriti o imenicama, njihovom razvrstavanju prema značenju i prema osobinama njihove promjene. Zato će biti riječi o vlastitim imenicama, zajedničkim, zbirnim, gradivnim; apstraktnim i konkretnim. Naročitu pažnju posvetit ćemo vrstama promjena imenica, posebno dijamorfiji. Govorit ćemo o podjeli pridjeva po značenju (kvalitativni, posesivni, gradivni, vremenski, pridjevi prostornog i drugih odnosa), o njihovim gramatičkim osobinama, određenom i neodređenom pridjevskom vidu te komparaciji. Bit će riječi o zamjenicama: imeničkim i pridjevskim. Brojevi se smatraju posebno interesantnim i nedovoljno sistematiziranim, zato ćemo detaljno analizirati sve te probleme. Glagolima će se posvetiti dosta prostora, jer je ovo posebno zanimljiva vrsta riječi. Bit će riječi o njihovim leksičko-semantičkim osobinama, gramatičkim kategorijama, glagolskim oblicima i vrstama promjene, pomoćnim glagolima, jednostavnim i složenim glagolskim oblicima, glagolskim oblicima nepravilnog građenja, pasivnim konstrukcijama itd. Posvetit će se pažnja supletivizmu u promjeni oblika riječi i, kao što smo već napomenuli, priložima, prijedlozima, veznicima uzvicima i riječicama.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Morfologija I FIL BHS 225
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika, <i>Hrvatska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1997.
2. Jahić, Dž. – Halilović, S. – Palić, I., <i>Gramatika bosanskog jezika</i>, Dom štampe, Zenica, 2000.
3. Silić, J., Pranjković, I., <i>Gramatika hrvatskoga jezika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 2007.
4. Stevanović, M., <i>Savremeni srpskohrvatski jezik I</i>, Naučna knjiga, Beograd, 1970. (više izdanja)
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Babić, S., <i>Jesu li prilozi promjeljive riječi?</i> Jezik, 3, Zagreb, 1989.
2. Brozović, D., <i>O savremenoj morfološkoj normi hrvatskog jezičkog standarda i morfološkim značajkama standardne novoštokavštine uopće</i>, Jezik, Zagreb, 1976-1977, sv.1
3. Ignjatović, D., <i>Još o komparativu i komparaciji</i>, Naš jezik, n. s. knj. XII, sv. 3-4
4. Ignjatović, D., <i>Novine u morfološki unesene najnovijim imenicama stranog porekla</i>, Naš jezik, n. s., knj. XI, sv. 3-5
5. Ivić, M., <i>Izbrojivost onoga što imenica označava kao gramatički problem</i>, iz knjige <i>Lingvistički ogleđi</i>, Beograd, 1983.
6. Kraljević, D., <i>Deklinabilnost i indeklinabilnost brojeva dva, tri, četiri</i>, Naš jezik, n. s. knj. XXII, sv. 1-2
7. Meštrović, Z., <i>Apstraktne imenice na -ost motivirane pridjevom s prefiksom bez</i> (beziskoristivost tvorbenog uzorka u leksikografskoj obradi), Rasprave, knj. 15, Zagreb, 1989.

8. Minović, M., *Jezički procesi i standardizacija u svremenom srpskohrvatskom književnom jeziku*, Književni jezik, Srajevo, 1983.
9. Muratagić-Tuna, H., *Nešto o dvorodnim imenicama*, Srpski jezik, br. 4/1, god. IV, Beograd, 1999.
10. Nikolić, Sv., *Oblici imena zvanja, zanimanja, dužnosti i titula ženskog lica*, Naš jezik, n. s. knj. VI, sv. 5-6
11. Peco, A., *Oblici kolektivnih imenica na -ad*, Naš jezik, n. s. knj. VII, sv. 7-8
12. Pešikan, M., *O sistemu zameničkih reči*, Naš jezik, n. s. knj. XVI, sv. 4
13. Pešikan, M., *O umetku -ov/-ev u množini imenica I vrste*, Naš jezik, n. s. knj. VII, sv. 7-8
14. Popović, Lj., *Upotreba kardinalnih brojeva u srpskohrvatskom jeziku*, Jugoslovenski seminar za strane slaviste, Beograd, 1979.
15. Radulović, Z., *Dileme i mogućnosti određivanja pripadnosti pojedinih riječi izdvojenim vrstama*, Srpski jezik, br. 1-2, Beograd, 1997.
16. Stakić, M., *Derivacioni morfološki dubleti u srpskom jeziku*, Srpski jezik, br. 1-2, Beograd, 1996.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Historijska gramatika II, FIL BHS 243
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar; Bosanski, hrvatski i srpski jezik i književnosti naroda BiH: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 2 sata vježbi, ECTS 5; Bosanski, hrvatski i srpski jezik i druga studijska grupa: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi, ECTS 5
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Studenti se trebaju upoznati s unutrašnjom evolucijom gramatičkih struktura od praindoevropskog preko praslavenskog jezika pa do izdvajanja južnoslavenske zajednice, zatim, steći jasnu sliku o morfološkim izmjenama u historijskom periodu razvoja bosanskoga jezika od 10. do kraja 17. stoljeća.
Sadržaj predmeta: Izučavaju se najstarije morfološke paradigme praslavenskoga sistema, te odnos praslavenskih prema indoevropskim nastavcima. Potom se izučavaju praslavenske inovacije, preobražaji morfološke strukture u poveljama bosanskih vladara od 12. do kraja 15. stoljeća, leksički razvoj, preobražaji morfološke strukture u pisanim spomenicima od 16. do kraja 17. stoljeća. Na vježbama se prate i istražuju morfološke promjene u pisanim tekstovima u kojima osobine staroslavenske redakcije ustupaju pred crtama živog govora (tj. u korpusu srednjovjekovnih povelja).
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Historijska gramatika I FIL BHS 242
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Belić, A., <i>Osnovi istorije srpskohrvatskog jezika II: Reči sa deklinacijom</i> , Beograd 1960, 1969; Aleksandar Belić, <i>Istorija srpskog jezika. Izabrana dela. IV</i> , Zavod za izdavanje udžbenika, Beograd 1999. 2. Moguš, M., <i>Povijest hrvatskoga književnoga jezika</i> , 2. prošireno izdanje, Nakladni zavod Globus, Zagreb 1995.
Dodatna i preporučena literatura: 1. <i>Antologija starih bosanskih tekstova</i> (M. Dizdar) 2. <i>Jezička baština</i> (zbirka tekstova za vježbe iz historije jezika – prir. L. Nakaš)

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Lektorski seminar I FIL BHS 236
Semestar, broj sati i broj bodova: a) Bosanski, hrv. i srp. jezik i književnosti naroda BiH, I sem., 2P + 1S + 2V, 5 ECTS c) Bosanski, hrv. i srp. jezik i druga studijska grupa, V sem., 2P + 2V, 5 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj kolegija jeste da student uveća svoja znanja o jezičkim normama i stekne iskustva vezana za njihovu primjenu (lekturu i korekturu) u novinarskim formama izražavanja.
Sadržaj predmeta: Izrada seminarskog rada. Lektura i korektura novinarskih tekstova.
Uvjet za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Pravopis FIL BHS 123
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M. (1995. ili koje novije izdanje) <i>Hrvatski pravopis</i>, Zagreb
2. Badurina, L. (1998) <i>Neke odlike leksika u suvremenoj hrvatskoj publicistici</i>, "Filologija", 30-31, Zagreb
3. Bulić, R. (1999) <i>Bosanski jezik u praksi i normi</i>, Tuzla
4. Čarkić, M. (2002) "Publicistički stil", u: <i>Uvod u stilistiku</i>, 179-199, Beograd
5. Čengić, M. (2005) "Novinarske forme", u: <i>Vještina pisanja</i>, 133-149, Sarajevo
6. Halilović, S. (1996) <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Sarajevo
7. Halilović, S. (1999) <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>, Sarajevo
8. Katnić-Bakaršić, M. (2007) "Žurnalistički stil", "Publicistički stil", u: "Stilistika", 151-177, Sarajevo
9. Klajn, I. (1997) <i>Rečnik jezičkih nedoumica</i>, Beograd
10. Muratagić-Tuna, H. (2005) <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi: Sličnosti i razlike</i>, Sarajevo
11. Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M. (1993) <i>Pravopis srpskoga jezika</i>, Novi Sad
12. Pranjković, I. (1996) <i>Temeljna načela jezične pravilnosti</i>, "Kolo", 4, Zagreb
13. Protuđer, I. (2000) <i>Pravilno govorim hrvatski: Praktični jezični savjetnik</i>, Split
14. Šipka, M. (1975) <i>Jezički savjetnik</i>, Sarajevo
15. Šipka, M. (2006) <i>Kultura govora</i>, Priručnici 5, Institut za jezik, Sarajevo
16. Škiljan, D. (2000) <i>Javni jezik</i>, Zagreb
17. Telebak, M. (1996) <i>Govorimo srpski: S lakoćom do jezičke kulture</i>, Banja Luka
18. Vidović, R. (1983) <i>Jezični savjetnik</i>, Split

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Bošnjačka književnost preporodnog doba, FIL KBH 222
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar, 2 P + 2 V, 4 ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente/ice s temeljnim književnopovijesnim značajkama i ključnim ostvarenjima bošnjačke književnosti preporodnog doba.
Sadržaj predmeta: Nastavni predmet tretira bošnjačku prvenstveno književnu, a potom i književnokritičku praksu te književni život vremena austrougarske uprave u BiH, odnosno pojavu folklornog romantizma i prosvjetiteljskog realizma preporodnog doba, preporodnog modernizma i, djelimično, postpreporodnog tradicionalizma u bošnjačkoj književnosti. Pritom, posebna pažnja bit će posvećena onom što su najreprezentativnija i/ili najznačajnija autorska ostvarenja i druge paradigmatičke književno-kulturalne pojave u ovom okviru, a naročito radu autora kakvi su Mehmed-beg Kapetanović Ljubušak, Safvet-beg Bašagić, Edhem Mulabdić, Osman Nuri Hadžić (Osman – Aziz), Osman Đikić, Riza-beg Kapetanović, Šemsudin i Nafija Sarajlić, Musa Ćazim Ćatić, Fadil Kurtagić, Avdo Karabegović Hasanbegov, Hamid Šahinović Ekrem i Abdurezak Hifzi Bjelevac, uz antologijske i slične preglede rada drugih autora i književnih saputnika ovog vremena u bošnjačkoj književnosti.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Starija bošnjačka književnost FIL KBH 221
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. <i>Bošnjačka književnost u književnoj kritici</i>, knj. III–VI, prir. Enes Duraković i dr., Alef, Sarajevo, 1998;
2. Duraković, Enes: <i>Obzori bošnjačke književnosti</i>, Dobra knjiga, Sarajevo, 2012;
3. Kodrić, Sanjin: <i>Književnost sjećanja: Kulturalno pamćenje i reprezentacija prošlosti u novijoj bošnjačkoj književnosti</i>, Slavistički komitet, Sarajevo, 2012;
4. Rizvić, Muhsin: <i>Bosansko-muslimanska književnost u doba preporoda (1887–1918)</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1990. <p>(Napomena: U gore navedenoj literaturi obavezni su samo oni dijelovi koji se odnose na bošnjačku književnost preporodnog doba. Popis književne lektire bit će predstavljen u silabusima za svaku akademsku godinu, odnosno bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave te obrade pojedinih nastavnih jedinica.)</p>
Dodatna i preporučena literatura: Popis dodatne i preporučene literature bit će predstavljen u silabusima za svaku akademsku godinu, odnosno bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave te obrade pojedinih nastavnih jedinica.

Naziv predmeta i šifra: Hrvatska književnost 19. stoljeća; FIL KBH 232
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar, 2P + 2V, 4ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj i sadržaj predmeta: <p>Nastavni predmet ima za cilj upoznati studente sa tokovima u hrvatskoj književnosti od kraja baroka do zasnivanja modernizma. Društvena i povijesna pozadina svake poetičke cjeline predstavlja važne elemente za upoznavanje studenata o složenim odnosima povijesnih i književnih procesa. Zbog toga će posebno biti obrađen društveni kontekst prosvjetiteljstva, ilirizma, realizma i zasnivanja modernističkih tendencija u književnosti. Hrvatska književnost u prosvjetiteljstvu, ilirizmu, realizmu posjeduje specifične zakonitosti prosvjetiteljskog modela literature. Ilirizam realizira ljubavnu i rodoljubivu poeziju, sa kultovima domovine, ljubavi i jezika (Stanko Vraz i Petar Preradović). Ivan Mažuranić, pak, priključuje se poetici romantičarskog epa. Franjevačke kronike realiziraju model arhivarskog koncepta povijesti koji utemeljuje specifičan vid etničkog kolektivnog pamćenja. Nakon pada ilirizma hrvatska književnost realizira dva makro modela realističke poetike. Prvi se označava kao šenoinsko doba, a nakon Šenoe hrvatski realizam, u drugom svom poetičkom modelu, grana tipološku skalu: Ante Kovačić, Vjenceslav Novak, Josip Kozarac, Ksaver Šandor Đalski i Eugen Kumičić. Poeziju ovog razdoblja ilustrira svakako sintetična i hribridna poetika Slivija Strahimira Kranjčevića.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: Nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Milorad Živančević i Ivo Frangeš: <i>Ilirizam. Realizam</i>. Edicija povijest hrvatske književnosti u sedam knjiga.
2. <i>Slavische literaturen</i>, zbornik radova o prikazima ljubavi u bosanskoj, hrvatskoj i srpskoj književnosti od renesanse do danas, ur. Robert Hodel.
3. Renate Lachmann: <i>Metamorfoza činjenica i tajno znanje</i>.
4. Ivan Lovrenović: <i>Bosanski Hrvati</i>.
5. Slobodan Prosperov Novak: <i>Povijest hrvatske književnosti</i>.
6. Krešimir Nemeč: <i>Povijest hrvatskog romana</i>, knj. I.
7. Krešimir Nemeč: <i>Tragom tradicije</i>.
8. Viktor Žmegač: <i>Povijesna poetika romana</i>.
9. Gajo Peleš: <i>Priča i značenje</i>.
10. Gajo Peleš: <i>Tumačenje romana</i>.
11. Ivo Frangeš: <i>Riječ što traje</i>.
12. Marko Vešović: <i>Na ledu zapisano</i>.
13. <i>Hrvatska književnost Bosne i Hercegovine koncem XIX i prve polovine XX stoljeća</i>, priredio Miloš Okuka.
14. <i>Hrvatska književnost Bosne i Hercegovine u drugoj polovini XIX i početkom XX stoljeća</i>, priredio Šimun Musa

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Srpska književnost XIX vijeka; FIL KBH 242
Semestar, broj sati i broj bodova: V semestar; 2 P + 2V + 0 S; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: Predavanja, vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente i studentice sa najznačajnijim književno-kulturnim pojavama, književnicima/književnicama i djelima u 19. vijeku u srpskoj književnosti.
Sadržaj predmeta: U toku predavanja i vježbi kolegij će dati panoramsku sliku srpske književnosti XIX vijeka, smještajući je u evropski književni kontekst, ističući njene estetske karakteristike i vrijednosti, i kritički sagledavajući i ocjenjujući djela srpskih romantičara i srpskih realista. U određivanju pojedinačnih poetika polaziće se od pojma <i>stilske formacije</i> , kako bi se izbjegli formalistički isključivi zaključci. U prvom planu biće djela i opusi najvažnijih kanonskih pisaca (Vuk Karadžić, Jovan Sterija Popović, Jaša Ignjatović, Branko Radičević, Đura Jakšić, Jovan Jovanović Zmaj, Laza Kostić, Vojslav Ilić, Aleksa Šantić, Laza Lazarević, Simo Matavulj, Milovan Glišić, Branislav Nušić, Radoje Domanović, Svetolik Ranković, Svetozar Ćorović). Neka od pitanja na koja će se u toku rada odgovoriti su ova: S kim i zašto Vuk dolazi u sukob zbog svoje kulturne reforme? Koja je funkcija književnosti u formiranju nacije? Kako je realizam socijalno uslovljen? Šta je funkcija satire u realizmu? Koliko je i kada biografizam koristan u interpretaciji? Koliko su Škerlićeve kritike i ocjene tačne? Kako se srpski realizam odnosi prema tradiciji?
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Starija srpska književnost FIL KBH 241
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Jovan Škerlić: <i>Istorija nove srpske književnosti</i>.
2. Jovan Deretić: <i>Istorija srpske književnosti</i>.
3. Miodrag Popović: <i>Romantizam, I, II, III</i>.
4. A. Flaker – Z. Škreb, <i>Stilovi i razdoblja</i>, Matica hrvatska, Zagreb, 1964.
5. Benedikt Anderson, <i>Nacija, izmišljena zajednica</i> Zagreb 1990,
6. Dragiša Živković, <i>Evropski okviri srpske književnosti</i>, Prosveta 1997. Knjige iz edicije <i>Srpska književnost u 100 knjiga</i> , uz odgovarajuće predgovore, za pisce navedene u silabusu.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU

Naziv predmeta: Pedagogija 2, FIL PED 204
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar, 2 sata predavanja
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: zajednički
Cilj predmeta: Razumjeti teorijske i praktične probleme odgojno-obrazovnog rada. Razumjeti suvremene tokove reflektivne pedagogije. Ojačati komunikacijske vještine u svakodnevnom životu i odgojno-obrazovnom radu.
Sadržaj predmeta: Interakcijska povezanost u komunikaciji. Empatijsko komuniciranje. Verbalna i neverbalna komunikacija. Samoprocjena komunikacijskih vještina. Aktivno slušanje kao oblik komunikacije. „Ti“ i „Ja“ poruke. Nasilna i nenasilna komunikacija. Nenasilno rješavanje sukoba. Asertivno ponašanje. Biti roditelji. Igranje uloga kao metoda učenja i podučavanja. Posebni primjeri inkluzivnog obrazovanja.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Pedagogija 1 FIL PED 203
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Bratanić, M. (1993); <i>Mikropedagogija</i> , Zagreb: Školska knjiga
Dodatna i preporučena literatura: 1. Glasser, W. (1993); <i>Nastavnik u kvalitetnoj školi</i> , Zagreb: Educa 2. Gordon, T. (2001); <i>Umeće roditeljstva</i> , Beograd: Kreativni centar 3. Gudjons, H. (1994); <i>Pedagogija -temeljna znanja</i> , Zagreb: Educa 4. Krizmanić, M. (2010); <i>Život s različitima</i> ; Zagreb: Profil 5. Pašalić - Kreso, A. (2004); <i>Koordinate obiteljskog odgoja</i> , Sarajevo: Jež

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Tvorba riječi, FIL BHS 327
Smjer, semestar i broj bodova: V semestar; a) Bosanski, hrvatski, srpski jezik i književnosti naroda BiH: 2 časa predavanja, 1 čas vježbi, ECTS 3; b) Bosanski, hrvatski, srpski jezik i druga studijska grupa: 2 časa predavanja i 1 čas vježbi, ECTS 4;
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga kolegija jest da se student što temeljitije upozna s tvorbom riječu u bosanskom, hrvatskom, srpskom jeziku – kriterijima za razvrstavanje riječi, strukturom riječi i pregledom tvorbenih modela. Student treba steći lingvistički jasnu sliku o ovim pojmovima kroz njihovu analizu u različitim funkcionalnim stilovima, čime mu se istovremeno omogućuje i da stekne uvid u neke od osnovnih procesa jezičke upotrebe.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se proučavaju kriteriji za razvrstavanje riječi, struktura riječi i pregled tvorbenih modela kao preduvjeti za rad studenata na proseminarskim satima. Stoga su oni organizirani tako da se ohrabruje aktivno učešće studenata u promišljanju problematike izložene na predavanjima. U konačnici slijede seminarski radovi o tvorbenim modelima za koje se građa uzima iz svih funkcionalnih stilova. Na taj način može se pratiti veće ili manje prisustvo određenih tvorbenih modela u pojedinim funkcionalnim stilovima. Vježbe prvenstveno služe da se na njima ovlada utvrđivanjem i prepoznavanjem različitih tvorbenih modela riječi.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Morfologija bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika I FIL BHS 225
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Babić, S.: <i>Tvorba riječi u hrvatskome književnom jeziku</i> , Zagreb, 1986. 2. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika: <i>Hrvatska gramatika</i> , Školska knjiga, Zagreb, 1979, 285-389. 3. Ćorić, B.: <i>Mocioni sufiksi u srpskohrvatskom jeziku</i> , Beograd, 1982. 4. Jahić, Halilović, Palić: <i>Gramatika bosanskoga jezika</i> , Dom štampe, Zenica, 2002. 5. Klajn, I.: <i>Tvorba reči u savremenom srpskom jeziku</i> , Beograd, 2002. 6. Šehović, A. „Univerbacija u bosanskom jeziku“, u: <i>Tvorba reči i njeni resursi u slavenskim jezicima</i> , zbornik radova sa četrnaeste međunarodne naučne konferencije Komisije za tvorbu reči pri Međunarodnom komitetu slavista, Filološki fakultet, Beograd, 2012, str. 407–417.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Sintaksa I; FIL BHS 331
Semestar, broj sati i broj bodova: a) Bosanski, hrv. i srp. jezik i književnosti naroda BiH, V sem., 2P + 1S + 3V, 6 ECTS b) Bosanski, hrv. i srp. jezik i druga studijska grupa, V sem., 2P + 3V, 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: <p>Osnovni je cilj ovoga kolegija da se studenti temeljito upoznaju sa sintaksičkom razinom bosanskoga (hrvatskoga, srpskoga) jezika i temeljnim sintaksičkim pojmovima i terminima. U središtu su zanimanja sintagma i prosta rečenica. Od studenata se očekuje da usvoje teorijska znanja iz ove oblasti te da se osposobe provoditi sintaksičku analizu.</p>
Sadržaj predmeta: <p><i>Predavanja:</i> Pojam i predmet sintakse. Sintaksa i druge lingvističke discipline. – Riječ kao sintaksička jedinica. Konstituentne i nekonstituentne riječi. Sintaksem: vrste sintaksema. – Sintagma. Struktura sintagme. Sintaksička valentnost sintaksema: binarne grupe. Funkcionalna i kategorijalna preobrazba sintaksema. – Tipovi gramatičkih odnosa u sintagmi: slaganje, upravljanje, pridruživanje. Slobodne i vezane sintagme. Supstantivne, verbalne, adjektivne i adverbijalne sintagme. – Rečenica. Komunikacijski aspekt rečenice. Iskaz: izjavni, upitni i zahtjevni iskazi. – Gramatički aspekt rečenice. Predikativnost: kategorija lica, vremena i načina. – Gramatička struktura rečenice. Rečenični konstituenti: predikat, dopune i dodaci. Tipovi dopuna: obavezne i neobavezne dopune. – Predikat. Tipovi predikata. Glagolski i imenski predikati. Širenje predikata: dekompozicija i usložnjavanje. – Subjekt (subjekatska dopuna). Gramatički odnosi predikata i subjekta. Strukturni tipovi prostih rečenica: dvočlane (personalne) i jednočlane (impersonalne) rečenice. – Objekt (objekatska dopuna). Bliži (direktni) objekt. Dalji (indirektni) objekt. – Adverbijal. Adverbijalni dodaci i dopune. Semantički tipovi adverbijala. – Atribut. Atributski dodaci i dopune. Kongruentni atribut. Nekongruentni atribut. Apozicija.</p> <p><i>Seminari:</i> Priprema i prezentacija odabranih članaka iz literature.</p> <p><i>Vježbe:</i> Uočavanje i analiza obrađenih sintaksičkih pojava na odabranim primjerima iz korpusa tekstova.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Morfologija II FIL BHS 22
Način provjere znanja: <p>Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.</p>

Obavezna literatura:

1. Jahić, Dž., S. Halilović i I. Palić, *Gramatika bosanskoga jezika*, Zenica, 2000.
2. Silić, J. i I. Pranjković, *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*, Zagreb, 2005.
3. Piper, P. i dr., *Sintaksa savremenoga srpskog jezika: Prosta rečenica*, Beograd 2005.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Ivić, M., *Lingvistički ogledi*, Beograd, 1983.
2. Kovačević, M., *Kroz sintagme i rečenice*, Sarajevo, 1992.
3. Palić, I., *Sintaksa i semantika načina*, Sarajevo, 2007.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Historija književnog jezika I, FIL BHS 344
Semestar, broj sati i broj bodova: V semestar; Bosanski, hrvatski i srpski jezik i književnosti naroda BiH: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 2 sata vježbi, ECTS 5; Bosanski, hrvatski i srpski jezik i druga studijska grupa: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi, ECTS 5
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Student se treba upoznati sa jezičkim i stilskim vrijednostima starih tekstova srednjovjekovnog razdoblja.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje s književnojezičkim tokovima bosanskoga jezika, književnojezičkim manirima i koinama od prvih pisanih spomenika do kraja srednjovjekovnog razdoblja. Student na vježbama treba ovladati pisanjem i čitanjem glagoljice i bosanske ćirilice minuskule. Na vježbama se stalno analiziraju stari tekstovi.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti iz predmeta Historijska gramatika I FIL BHS 242i Historijska gramatika II FIL BHS 243
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Bešlagić, Š., <i>Leksikon stećaka</i> , Svetlost, Sarajevo 2004. 2. Bogićević, V., <i>Pismenost u Bosni i Hercegovini</i> , Sarajevo, 1975. 3. Čelić, Dž., <i>Tokovi pisane riječi u BiH</i> , Sarajevo, 1982. 4. Kuna, H., <i>Bosanski rukopisni kodeksi u svjetlu južnoslavenskih redakcija staroslavenskog</i> , Radovi Simpozija Srednjovjekovna Bosna i evropska kultura, Zenica, 1973, 89-102.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Dizdar, M.: <i>Antologija starih bosanskih tekstova</i> , Svjetlost, 1997. 2. <i>Hrestomatija iz historije književnog jezika I dio</i> (srednji vijek), prir. L. Nakaš 3. <i>Jezička baština</i> – zbirka tekstova za vježbe iz historije jezika, prir. L. Nakaš

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Osnove metodike nastave bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika, FIL KBH 372
Semestar, broj sati i broj bodova: V semestar, 2P + 2V, 4 ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanje/vježbe
Status predmeta: Obavezan
Cilj predmeta: U okviru nastave navedenog premet cilj je upoznati studentice i studente sa osnovnim pojmovima iz Metodike nastave jezika, kao posebne znanstvene discipline koja objedinjuje nastavnu praksu i lingvistička znanja, uopće. Hospitovanjem u osnovnim i srednjim školama, kao i usvajanjem teorijskih znanja i vještina iz Metodike nastave jezika, na predavanjima i vježbama, studentice i studenti se pripremaju za samostalnu izradu nastavnih priprema za različite tipove nastavnog sata iz bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje studentica i studenata sa načinom izrade nastavnih priprema, prema različitim jezičkim nivoima, kao sa mogućnostima korištenja književnoumjetničkih tekstova u nastavi b/h/s jezika. Izrada različitih tipova testova, priprema za vježbe pismenog i usmenog izražavanja u osnovnoj i srednjoj školi, kao i upoznavanje sa načinom ocjenjivanja pismenih zadaća.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <i>1. Težak, Stjepko, Teorija i praksa nastave hrvatskog jezika 1 i 2, Školska knjiga, Zagreb, 2003.</i>
Dodatna i preporučena literatura: Spisak dodatne literature će biti predočen na predavanjima i vježbama.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Bošnjačka književnost prve polovine 20. vijeka, FIL KBH 321
Semestar, broj sati i broj bodova: V semestar, 2 P + 2 V, 4 ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente/ice s temeljnim književnopovijesnim značajkama i ključnim ostvarenjima bošnjačke književnosti prve polovine 20. vijeka.
Sadržaj predmeta: Nastavni predmet tretira bošnjačku prvenstveno književnu, a potom i književnokritičku praksu te književni život vremena između dvaju svjetskih ratova, odnosno pojavu avangardizma, neoizama i poetičkih alijansi međuratnog doba te tzv. socijalne literature, kao i, jednim dijelom, postpreporodnog tradicionalizma u bošnjačkoj književnosti. Pritom, posebna pažnja bit će posvećena onom što su najreprezentativnija i/ili najznačajnija autorska ostvarenja i druge paradigmatičke književno-kulturalne pojave u ovom okviru, a naročito radu autora kakvi su Hamza Humo, Ahmed Muradbegović, Hasan Kikić, Zija Dizdarević, Salih Alić i Alija Nametak, uz antologijske i slične preglede rada drugih autora i književnih saputnika ovog vremena u bošnjačkoj književnosti (Atif Ljubović, Husnija Čengić, Sait Orahovac, Rizo Ramić, Safet Krupić i dr.).
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Bošnjačka književnost preporodnog doba FIL KBH 222
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. <i>Bošnjačka književnost u književnoj kritici</i>, knj. III–VI, prir. Enes Duraković i dr., Alef, Sarajevo, 1998;
2. Duraković, Enes: <i>Obzori bošnjačke književnosti</i>, Dobra knjiga, Sarajevo, 2012;
3. Kodrić, Sanjin: <i>Književnost sjećanja: Kulturalno pamćenje i reprezentacija prošlosti u novijoj bošnjačkoj književnosti</i>, Slavistički komitet, Sarajevo, 2012;
4. Rizvić, Muhsin: <i>Književni život Bosne i Hercegovine između dva rata</i>, knj. I–III, Kulturno naslijeđe Bosne i Hercegovine, Svjetlost, Sarajevo, 1980. (Napomena: U gore navedenoj literaturi obavezni su samo oni dijelovi koji se odnose na bošnjačku književnost prve polovine 20. vijeka. Popis književne lektire bit će predstavljen u silabusima za svaku akademsku godinu, odnosno bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave te obrade pojedinih nastavnih jedinica.)
Dodatna i preporučena literatura: Popis dodatne i preporučene literature bit će predstavljen u silabusima za svaku akademsku godinu, odnosno bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave te obrade pojedinih nastavnih jedinica.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Hrvatska književnost prve polovine 20. stoljeća; FIL KBH 331
Semestar i broj bodova: V semestar; 2P + 2V, 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj i sadržaj predmeta: Nastavnim predmetom obuhvaćene su najznačajnije književno-kulturalne pojave i autorske individualnosti na području hrvatskog jezičkog izraza, kako u bosanskohercegovačkoj, tako i u matičnoj hrvatskoj književnosti tokom prve polovine 20. stoljeća. Temeljni je cilj predmeta akcentiranje reprezentativnih literarnih rezultata iz razdoblja hrvatske moderne (razmeđa 19. i 20. stoljeća), potom avangardne i socijalne književnosti (period između dva svjetska rata) te razdoblje socrealizma. U okviru književnohistorijske i interpretativne kontekstualizacije paradigmatičkih djela A. G. Matoša, D. Šimunovića, I. Vojnovića, J. Polića Kamova, M. Begovića, M. Krleže, I. Andrića, T. Ujevića, A. B. Šimića, N. Šopa, I. G. Kovačića i dr., bit će data panoramska slika dinamičnog pluralizma u hrvatskoj književnosti prve polovine 20. stoljeća.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Hrvatska književnost 19. stoljeća FIL KBH 232
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Duraković, Enes: <i>Riječ i svijet</i>, Sarajevo, 1988.;
2. Frangeš, Ivo: <i>Povijest hrvatske književnosti</i>, Zagreb – Ljubljana, 1987.;
3. Lešić, Zdenko: <i>Klasici avangarde</i>, Sarajevo, 1986.;
4. Novak, Slobodan Prosperov: <i>Povijest hrvatske književnosti. Od Baščanske ploče do danas</i>, Zagreb, 2003.;
5. Rizvić, Muhsin: <i>Pregled književnosti naroda BiH</i>, Sarajevo, 1985.;
6. Senker, Boris: <i>Hrestomatija novije hrvatske drame</i>, I dio 1895 – 1940, Zagreb, 2000.;
7. Šicel, Miroslav: <i>Hrvatska književnost</i>, Zagreb, 1997.;
8. Vučković, Radovan: <i>Moderna drama</i>, Sarajevo, 1982. <p>Cjelovit popis literature bit će predložen studentima/icama prilikom početka nastave.</p>

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Srpska književnost prve polovine 20. vijeka; FIL KBH 341
Semestar, broj sati i broj bodova: V semestar; 2 P + 0 S + 2 V; 4 ECTS
Trajanje: Jedan semester
Tip kolegija: Predavanje
Status predmeta: Obavezni
Ciljevi predmeta: Studij srpske književnosti 20. st. za studente Odsjeka za književnosti naroda BiH organiziran je u okvirima dvaju logično i sadržinski povezanih nastavnih predmeta: <i>Srpska književnost prve polovine 20. vijeka</i> i <i>Srpska književnost druge polovine 20. vijeka</i> . Studij je zasnovan je prvenstveno na književnohistorijskom praćenju osnovnih razvojnih procesa srpske književnosti prve polovine dvadesetog vijeka, njezinih najznačajnijih autorskih ostvarenja, te drugih reprezentativnih književno-kulturalnih pojava. U skladu s književnohistorijskim principom organizacije, studij obuhvata srpsku književnost počev od početka vijeka, simbolističkih, parnasovskih i uopće modernih strujanja, te književnosti između dva rata i raznih avangardnih i zrelih modernih ostvarenja, sve do književnosti NOB-e uključujući i ta književna ostvarenja. U poetičkom smislu, studij srpske književnosti prati izrazito širok dijapazon različitih poetičkih opcija, te na način književnohistorijskog i interpretativnog pristupa tretira različite i brojne poetičke fenomene. Na samom početku, riječ je o pojavama simbolističkog, parnasovskog i avangardnog, mahom ekspresionističkog usmjerenja, te tzv. socijalne literature u međuratnom razdoblju, potom o ideološko-prosvjetiteljskoj književnoj djelatnosti ratnog perioda.
Sadržaj predmeta: Posebnu pažnju, pri svemu ovom, studij posvećuje izučavanju problema preplitanja različitih poetičkih i kulturalnih tradicija kao bitnom određenju srpske književnosti uopće, kao i drugim sličnim fenomenima uslovljenim tzv. neautohtonim književnim nastojanjima. U žanrovskom, pak, smislu, studij obuhvata sve temeljne žanrovske formacije – pjesništvo, roman, pripovjedačke i dramske vrste te tzv. prelazne književne žanrove poput putopisa, književnog eseja itd. S obzirom na karakter metodološkog pristupa predmetnoj građi, studij kao cjelina uvažava te potiče različitost metodoloških izbora.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Srpska književnost 19. vijeka FIL KBH 242
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Deretić, Jovan: <i>Istorija srpske književnosti</i>, Srpska književnost u književnoj kritici I-XII;
2. Jovan Deretić, <i>Istorija srpske književnosti</i>, Srpska književnost u književnoj kritici I-XII,
3. Jovan Skerlić, <i>Istorija novije srpske književnosti</i>,
4. Bogdan Popović, <i>Antologija novije srpske lirike</i>,
5. Predrag Palavestra, <i>Istorija moderne srpske književnosti, Posleratna srpska književnost</i>,
6. Radovan Vučković, <i>Moderna srpska proza, Avangardna poezija, Moderna drama, Od Ćorovića do Ćopića</i>,
7. Dragiša Vitošević, <i>Srpsko pesništvo 1901-1914, I i II</i>,
8. Hanifa Kapidžić-Osmanagić, <i>Srpski nadrealizam-studija, Hrestomatija srpskog nadrealizma</i>,
9. Stanko Korać, <i>Srpski roman 1918-1941.</i>,
10. Vasilije Kalezić, <i>Pokret socijalne literature</i>,
11. Zdenko Lešić, <i>Pripovijedači</i> (O Ćoroviću, Kočiću, Andriću), <i>Klasici avangarde</i> (O Crnjanskom i Petroviću),

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Sintaksa II; FIL BHS 332
Semestar, broj časova i broj bodova: a) Bosanski, hrv. i srp. jezik i književnosti naroda BiH, VI sem., 2P + 1S + 3V, 6 ECTS b) Bosanski, hrv. i srp. jezik i druga studijska grupa, VI sem., 2P + 3V, 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste da se studenti temeljito upoznaju sa složenom rečenicom kao sintaksičkom jedinicom u bosanskom (hrv., srp.) jeziku. Od studenata se očekuje da usvoje teorijska znanja iz ove oblasti te da se osposobe provoditi sintaksičku analizu.
Sadržaj predmeta: <i>Predavanja:</i> Složena rečenica. Nastanak složene rečenice: nizanje, spajanje, uvrštavanje. Klauza. Strukturni status klauza: glavna, osnovna i zavisna klauza. – Odnosi koordinacije i subordinacije na razini složene rečenice. Vezničke i bezvezničke strukture. – Nezavisnosložene rečenice. Klasifikacija nezavisnosloženih rečenica: – Sastavne (kopulativne) rečenice. Rastavne (disjunktivne) rečenice. Suprotne (adverzativne) rečenice. – Zavisnosložene rečenice (ZSR). Kriteriji za klasifikaciju ZSR: funkcionalno-semantička klasifikacija, formalno-gramatička klasifikacija, strukturno-semantička klasifikacija. – Eksplicitne ZSR. ZSR s objekatskom klauzom. ZSR s mjesnom klauzom. ZSR s vremenskom klauzom. – ZSR s načinskom klauzom. ZSR s poredbenom klauzom. – ZSR s uzročnom klauzom. ZSR s posljedičnom klauzom. – ZSR s namjernom klauzom. ZSR s pogodbenom klauzom. – ZSR s dopusnom klauzom. ZSR s atributskom klauzom. – Implicitne ZSR. Gramatičke preoblike NSR i ZSR: sintaksička kondenzacija i nominalizacija. Adverbalizacija. Infinitivizacija. Predikatski apozitiv. <i>Seminari:</i> Priprema i prezentacija odabranih članaka iz literature. <i>Vježbe:</i> Uočavanje i analiza obrađenih sintaksičkih pojava na odabranim primjerima iz korpusa tekstova.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Sintakse I FIL BHS 331
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Osnovna literatura:

1. Jahić, Dž., S. Halilović i I. Palić, *Gramatika bosanskoga jezika*, Zenica, 2000.
2. Silić, J. i I. Pranjković, *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*, Zagreb, 2005.
3. Stevanović, M., *Savremeni srpskohrvatski jezik II. Sintaksa*, Beograd, 1979.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Pranjković, I., *Hrvatska skladnja*, Zagreb, 1993; ili: Pranjković, I., *Druga hrvatska skladnja*, Zagreb, 2001.
2. Kovačević, M., *Sintaksa složene rečenice u srpskom jeziku*, Beograd, 1998.
3. Radovanović, M., *Spisi iz sintakse i semantike*, Novi Sad, 1990.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Leksikologija i leksikografija; FIL BHS 328;
Semestar, broj sati i broj bodova: a) Bosanski, hrvatski, srpski jezik i književnosti naroda BiH, VI semestar: 2 časa predavanja, 1 čas vježbi, ECTS 3; b) Bosanski, hrvatski, srpski jezik i druga studijska grupa, VI semestar: 2 časa predavanja i 1 čas vježbi, ECTS 4
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga kolegija jest da se studenti našeg jezika upoznaju sa osnovnim pojmovima leksikologije kao naučne discipline i upotrebnim odlikama leksičke mase, a naročito s leksičkim bogatstvom bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se prvenstveno nastoji skrenuti pažnja na osnovne leksičke pojavnosti. Vježbe, s druge strane, služe da se na njima utvrdi materija koju su studenti čuli na predavanjima i to stalnim provjerama u vidu testova.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta <i>Tvorba riječi bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika</i> FIL BHS 327
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Halilović, Tanović, Šehović (2009) <i>Govor grada Sarajeva i razgovorni bosanski jezik</i> . Slavistički komitet: Sarajevo. 2. Šehović, A. (2009) "Mjesto i funkcija anglicizama u savremenom bosanskom jeziku". <i>Pismo</i> . VII/1. Sarajevo. Str. 122–138. 3. Šehović, A. (2011) "Leksika u pripovijetkama iz austrougarskog perioda Ive Andrića". U: Tošović, Branko (ur.) <i>Die k. u. k. Periode in Leben und Schaffen von Ivo Andrić (1892–1922) – Austrougarski period u životu i djelu Iva Andrića (1892–1922)</i> . Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität – Beogradska knjiga: Graz – Beograd. Str. 695–707. 4. Šipka, Danko (1998) <i>Osnovi leksikologije i srodnih disciplina</i> . Matica srpska: Novi Sad. 5. Zgusta, Ladislav (1991) <i>Priručnik leksikografije</i> . Svjetlost: Sarajevo.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Historija književnog jezika II, FIL BHS 345
Semestar, broj sati i broj bodova: VI semestar; Bosanski, hrvatski i srpski jezik i književnosti naroda BiH: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 2 sata vježbi, ECTS 5; Bosanski, hrvatski i srpski jezik i druga studijska grupa: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi, ECTS 5
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Student se treba upoznati sa jezičkim i stilskim vrijednostima starih tekstova osmanskog razdoblja te s jezičkim tokovima u austrougarskom razdoblju.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje s književnojezičkim tokovima bosanskoga jezika, književnojezičkim manirima i koinama od 1463. do 1918. godine. Student na vježbama treba ovladati pisanjem bosančice i arebice. Na vježbama se stalno analiziraju izabrani tekstovi iz razvojnih epoha o kojima je riječ na predavanjima.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispit iz predmeta Historija književnog jezika I FIL BHS 344
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. <i>Jezik u Bosni i Hercegovini</i> , Institut za jezik u Sarajevu i Institut za istočnoevropske i orijentalne studije u Oslu, 2005. 2. Kuna, H., <i>Književne koine u relaciji prema predstandardnim idiomima i standardnom jeziku</i> , Književni jezik 1-2, god. V, Sarajevo, 1976. 3. Huković-Kasumović-Smailović, <i>Muhamed Hevai Uskufi</i> , Tuzla, 1990. 4. Okuka, M. – Stančić, Lj., <i>Književni jezik u BiH od Vuka do kraja austrougarske vladavine</i> , München, 1991. 5. Rizvić, M., <i>Između Vuka i Gaja</i> , Oslobođenje, Sarajevo, 1989.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Jahić, Dž., <i>Trilogija o bosanskome jeziku</i> , 1999. 2. <i>Hrestomatija iz historije književnog jezika II dio</i> (osmanski i austrougarski period), prir. L. Nakaš 3. <i>Jezička baština</i> – zbirka tekstova za vježbe iz historije jezika, prir. L. Nakaš

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Osnove metodike nastave književnosti naroda BiH, FIL KBH 371
Semestar, broj sati i broj bodova: V semestar, 2P + 2V, 4 ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanje/vježbe
Status predmeta: Obavezan
Cilj predmeta: U okviru nastave navedenog premet cilj je upoznati studentice i studente sa osnovnim pojmovima iz Metodike nastave književnosti, kao posebne znanstvene discipline koja objedinjuje nastavnu praksu i teorijska književna dostignuća. Metodika nastave književnosti u suvremenom trenutku zahtijeva puno istraživačkog rada sa studentima, pa se na toj osnovi i planira izvođenje nastave. Hospitovanjem u osnovnim i srednjim školama, kao i usvajenjem teorijskih znanja i vještina iz Metodike nastave književnosti, na predavanjima i vježbama, studentice i studenti se pripremaju za samostalnu izradu nastavnih priprema za različite tipove nastavnog sata iz književnosti (poezija, pripovijetka, roman, drama, književni pravac ili epoha...).
Sadržaj predmeta: U skladu sa postavljenim ciljevima planirano je da studentice i studenti upoznaju historijat razvoja školskog vremenskog/časovnog sistema.podjelu nastavnog rada na nastavne sate. Istovremeno cilj je da se predstave različiti tipovi i struktura nastavog sata iz književnosti, kao i nastavne metode.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Rosandić, Dragutin, : <i>(temeljci metodičkoknjiževne enciklopedije)</i>, Školska knjiga, Zagreb, 2005.,
2. Nikolić, Milija, <i>Metodika nastave srpskog jezika i književnosti</i> (5. dopunjeno izdanje), Zavod za udžbenike, Beograd, 2009./10.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Izdanja NASTAVNE BIBLIOTEKE Republičkog Prosvetno-pedagoškog zavoda iz 70-tih godina XX vijeka, u izdanju Zavoda za izdavanje udžbenika, Sarajevo;
2. Diklić, Zvonimir, <i>Književnoznanstveni i metodički putokazi nastavi književnosti</i>, Školska knjiga, Zagreb, 2009. Spisak dodatne literature će biti predočen na predavanjima i vježbama.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Bošnjačka književnost druge polovine 20. vijeka, FIL KBH 322
Semestar, broj sati i broj bodova: VI semestar, 2 P + 2 V, 4 ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente/ice s temeljnim književnopovijesnim značajkama i ključnim ostvarenjima bošnjačke književnosti druge polovine 20. vijeka.
Sadržaj predmeta: Nastavni predmet tretira bošnjačku prvenstveno književnu, a potom i književnokritičku praksu te književni život počev od Drugog svjetskog rata pa sve do neposredne savremenosti, odnosno pojavu književnosti NOB-a i socijalističkog realizma, poratnog predmodernizma i modernizma, kao i postmodernizma te tzv. ratnog pisma i poetike svjedočenja u bošnjačkoj književnosti. Pritom, posebna pažnja bit će posvećena onom što su najreprezentativnija i/ili najznačajnija autorska ostvarenja i druge paradigmatičke književno-kulturalne pojave u ovom okviru, a naročito radu autora kakvi su Skender Kulenović, Meša Selimović, Ćamil Sijarić, Mak Dizdar, Zuko Džumhur, Derviš Sušić, Izet Sarajlić, Husein Tahmišić, Alija Isaković, Tvrtko Kulenović, Husein Bašić, Bisera Alikadić, Nedžad Ibrišimović, Jasmina Musabegović, Abdulah Sidran, Irfan Horozović, Dževad Karahasan i Zilhad Ključanin, uz antologijske i slične preglede rada drugih autora i književnih saputnika ovog vremena u bošnjačkoj književnosti te recentnih pisaca.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Bošnjačka književnost prve polovine 20. vijeka FIL KBH 321
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. <i>Bošnjačka književnost u književnoj kritici</i>, knj. III–VI, prir. Enes Duraković i dr., Alef, Sarajevo, 1998;
2. Duraković, Enes: <i>Bošnjačke i bosanske književne neminovnosti</i>, Vrijeme, Zenica, 2003;
3. Duraković, Enes: <i>Obzori bošnjačke književnosti</i>, Dobra knjiga, Sarajevo, 2012;
4. Kodrić, Sanjin: <i>Književnost sjećanja: Kulturalno pamćenje i reprezentacija prošlosti u novijoj bošnjačkoj književnosti</i>, Slavistički komitet, Sarajevo, 2012.
5. (Napomena: U gore navedenoj literaturi obavezni su samo oni dijelovi koji se odnose na bošnjačku književnost druge polovine 20. vijeka. Popis književne lektire bit će predstavljen u silabusima za svaku akademsku godinu, odnosno bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave te obrade pojedinih nastavnih jedinica.)
Dodatna i preporučena literatura: Popis dodatne i preporučene literature bit će predstavljen u silabusima za svaku akademsku godinu, odnosno bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave te obrade pojedinih nastavnih jedinica.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Hrvatska književnost druge polovine 20. stoljeća; FIL KBH 332
Semestar, broj sati i broj bodova: VI semestar; 2 P + 2V, 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj i sadržaj predmeta: Nastavnim predmetom obuhvaćene su najznačajnije književno-kulturalne pojave i autorske individualnosti na području hrvatskog jezičkog izraza, kako u bosanskohercegovačkoj, tako i u matičnoj hrvatskoj književnosti tokom druge polovine 20. stoljeća. Temeljni je cilj predmeta akcentiranje reprezentativnih literarnih rezultata i umjetničkih strujanja u razdoblju tzv. „druge moderne” ili modernizma / moderniteta (pedesete i šezdesete godine 20. st.) a potom, upozorenje na vrijeme kulturnog i književnog usmjerenja postmodernizma, čije tendencije traju uporedo s modernističkim (od sedamdesetih godina 20. st. do njegova kraja i početka 21. st.). Identificiranje temeljnih poetičkih značajki ovog razdoblja ostvarit će se kroz književnohistorijsku i interpretativnu kontekstualizaciju paradigmatičkih djela R. Marinkovića, A. Šoljana, S. Novaka, S. Mihalića, I. Slamniga, V. Lukića, N. Šopa, I. Brešana, M. Gavrana, P. Pavličića, D. Ugrešić, I. Ladina, M. Marjanovića, Z. Lešića, M. Stojića i dr.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Hrvatska književnost prve polovine 20. stoljeća FIL KBH 331
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bagić, Krešimir: <i>Živi jezici</i>, Zagreb, 1994.;
2. Biti, Vladimir: <i>Doba svjedočenja. Tvorba identiteta u suvremenoj hrvatskoj prozi</i>, Zagreb, 2005.;
3. Frangeš, Ivo: <i>Povijest hrvatske književnosti</i>, Zagreb – Ljubljana, 1987.;
4. Jelčić, Dubravko: <i>Povijest hrvatske književnosti</i>, Zagreb, 1997.;
5. Kapidžić-Osmanagić, Hanifa: <i>Poezija 1945-1980. Pjesnici lirske apstrakcije</i>, Sarajevo, 1991.;
6. Milanja, Cvjetko: <i>Doba razlika</i>, Zagreb, 1991.;
7. Milanja, Cvjetko: <i>Hrvatski roman 1945-1990</i>, Zagreb, 1996.;
8. Nemeč, Krešimir: <i>Povijest hrvatskog romana od 1945. do 2000</i>, Zagreb, 2001.;
9. Novak, Slobodan Prosperov: <i>Povijest hrvatske književnosti. Od Bašćanske ploče do danas</i>, Zagreb, 2003.;
10. Senker, Boris: <i>Hrestomatija novije hrvatske drame</i>, II dio 1941-1995, Zagreb, 2000.;
11. Šicel, Miroslav: <i>Hrvatska književnost</i>, Zagreb, 1997. ;
12. Tatjana Jukić: <i>Rvolucija i melankolija, Granice pamćenja hrvatske književnosti</i>, Zagreb, 2011.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Srpska književnost druge polovine 20. vijeka; FIL KBH 342
Semestar, broj sati i broj bodova: VI semestar; 2 P + 0 S + 2 V; 4 ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanje
Status predmeta: Obavezni
Ciljevi predmeta: Studij srpske književnosti 20. vijeka za studente Odsjeka za književnosti naroda BiH organiziran je u okvirima međusobno čvrsto, suštinski povezanih nastavnih predmeta: <i>Srpska književnost prve polovine 20. vijeka</i> i <i>Srpska književnost druge polovine 20. vijeka</i> . Studij kao cjelina zasnovan je prvenstveno na književnohistorijskom praćenju temeljnih razvojnih procesa srpske književnosti, njezinih reprezentativnih autorskih opusa, ključnih književnih djela te drugih reprezentativnih pojava. U skladu s književnohistorijskim principom organizacije predmetne građe, studij obuhvata srpsku književnost počev od razdoblja i stilskih formacija nakon Drugog svjetskog rata, preko socijalističkog estetizma, oslobađanja od ideologizacije pa sve do aktuelnog književnog trenutka i recentne literarne produkcije, na samom početku 21. st.
Sadržaj predmeta: U poetičkom smislu, studij prati izrazito širok dijapazon različitih poetičkih opcija, te na način književnohistorijskog i interpretativnog pristupa tretira različite i brojne poetičke fenomene. Riječ je natruhama ideološko-prosvjetiteljske književnosti neposredno nakon Drugog svjetskog rata, a nakon toga i o kasnijim poratnim procesima esteticističke dezideologizacije književnosti, stvarosne proze, obnovljenog realizma i procvata srpskog romana u okvirima složenog književnog nastojanja i, uglavnom, dominantne egzistencijalističke poetike kao i različitih drugih tzv. neoizama. Konačno, studij prati i književnost postmodernističkih značajki, iz domena tzv. semiotičkog poetičkog modela i njegovih recentnih derivata, Posebnu pažnju, pri svemu ovom, studij posvećuje izučavanju problema preplitanja različitih poetičkih i kulturalnih tradicija kao bitnom određenju srpske književnosti uopće, te s tim u vezi njezinim formama, kao i drugim sličnim fenomenima. U žanrovskom, pak, smislu, studij obuhvata sve temeljne žanrovske formacije – pjesništvo, roman, pripovjedačke i dramske vrste te tzv. prijelazne književne žanrove poput putopisa, književnog eseja itd., čime se, na koncu konca, osigurava cjelovit prijedgledni književnohistorijski uvid u ukupno stanje srpske književnosti 20. vijeka. S obzirom na karakter metodološkog pristupa predmetnoj građi, studij kao cjelina uvažava te potiče različitost metodoloških izbora.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Srpska književnost prve polovine 20. v. FIL KBH 341
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: . <ol style="list-style-type: none">
1. Deretić, Jovan: <i>Istorija srpske književnosti, Poetika srpske književnosti.</i>
2. Kapidžić-Osmanagić, Hanifa: <i>Srpski nadrealizam, studija.</i>
3. Vitošević, Dragiša, <i>Srpsko pesništvo, 1901-1914, I-II.</i>
4. Vučković, Radovan: <i>Poetika srpskog i hrvatskog ekspresionizma, Moderna drama, Avangardna poezija.</i>

II ciklus

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Sintaksa III; FIL BHS 433
Semestar, broj sati i broj bodova: a) Bosanski, hrvatski i srpski jezik, I semestar, 2P + 1S + 3V, 7 ECTS b) Bosanski, hrv. i srp. jezik i književnosti naroda BiH, I sem., 2P + 1S + 3V, 6 ECTS c) Bosanski, hrv. i srp. jezik i druga studijska grupa, I sem., 2P + 2V, 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga kolegija jeste da se studenti temeljito upoznaju s četirima tematskim cjelinama: vezanim tekstom, redom riječi, semantičko-sintaksičkim svojstvima padeža te s najpoznatijim sintaksičkim školama.
Sadržaj predmeta: <i>Predavanja:</i> Vezani tekst. Ustrojstvo vezanog teksta. Autosemantične i sinsemantične rečenice. Obavijesno raščlanjivanje rečenica. Tematsko-rematski odnosi u rečenicama. – Lančana i naporedna međurečenična veza. Inkoativne i finitivne rečenice. Tematska progresija. Tekstualna koneksija: gramatički i leksički konektori. – Red riječi u rečenici. Osnovni red riječi. Aktualizirani red riječi. Obavezni red riječi. – Sintaksa padeža. Nominativ i vokativ. – Dativ i akuzativ. – Genitiv. – Instrumental i lokativ. – Sintaksičke škole. Gramatika zavisnosti: osnovni principi. – Generativna gramatika: osnovni principi. – Kognitivna gramatika: osnovni principi. <i>Seminari:</i> Priprema i prezentacija odabranih članaka iz literature. <i>Vježbe:</i> Uočavanje i analiza obrađenih sintaksičkih pojava na odabranim primjerima iz korpusa tekstova.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Sintaksa II FIL BHS 332
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Jahić, Dž., S. Halilović i I. Palić, <i>Gramatika bosanskoga jezika</i> , Zenica, 2000. 2. Silić, J., <i>Od rečenice do teksta</i> , Zagreb, 1984. 3. Palić, I., <i>Dativ u bosanskome jeziku</i> , Sarajevo, 2010.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Mihaljević, M., *Generativna sintaksa*, Zagreb
2. Mrazović, P. i Z. Vukadinović, *Gramatika srpskohrvatskog jezika za strance*, Novi Sad, 1990.
3. Ivić, M., *Značenja srpskohrvatskog instrumentala i njihov razvoj (sintaksičko-semantička studija)*, Beograd, 1954; ili: Batistić, T., *Lokativ u savremenom srpskohrvatskom književnom jeziku*, Beograd, 1972; ili: Gortan-Premk, D., *Akuzativne sintagme bez predloga u srpskohrvatskom jeziku*, Beograd, 1971.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Dijalektologija I; FIL BHS 451
Smjer, semestar (semestri), broj časova i broj bodova: a) Bosanski, hrvatski i srpski jezik, I sem., 2P + 2S + 2V, 7 ECTS b) Bosanski, hrv. i srp. jezik i književnosti naroda BiH, I sem., 2P + 1S + 2V, 5 ECTS c) Bosanski, hrv. i srp. jezik i druga studijska grupa, I sem., 2P + 0S + 2V, 5 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj ovog kolegija jeste da se student upozna s osnovnim terminima dijalektologije i lingvističke geografije te s osnovnim osobinama dijalekata srednjojužnoslavenskog dijasistema.
Sadržaj predmeta: <i>Predavanja:</i> Dijalektologija kao naučna disciplina. Osnovi teorije lingvističke geografije. Urbana dijalektologija. Historijska i sinhronijska dijalektologija. Akcentologija. Dijalekti srednjojužnoslavenskog dijasistema. Torlačko narječje. Štokavsko narječje. Kajkavsko narječje. Čakavsko narječje. <i>Seminar:</i> Problemska pitanja u dijalektologiji: razrada na osnovu literature. Metodologija dijalektoloških istraživanja. Terenski rad. SeminarSKI i diplomski radovi. <i>Vježbe:</i> Analiza tekstova iz različitih dijalekata srednjojužnoslavenskog dijasistema. Akcentiranje tekstova.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura <ol style="list-style-type: none">
1. Ivić, P.: <i>Dijalektologija srpskohrvatskog jezika: Uvod i štokavsko narečje</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1985, 215.
2. Peco, A.: <i>Pregled srpskohrvatskih dijalekata</i>, Beograd, Naučna knjiga, 1989, 303.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Lingvistička stilistika I, FIL BHS 429
Semestar, broj časova i broj bodova: a) Bosanski, hrvatski i srpski jezik, I sem., 2P + 2S + 2V, 7 ECTS b) Bosanski, hrv. i srp. jezik i književnosti naroda BiH, I sem., 2P + 1S + 2V, 5 ECTS c) Bosanski, hrv. i srp. jezik i druga studijska grupa, I sem., 2P + 0S + 2V, 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga predmeta jeste da u sintetičkom vidu student upozna razvoj stilistike, od njenih začetaka do posljednjih godina ovoga vijeka, kao i brojne kontraverze koje su pratile njen razvoj. Budući da je u pitanju kompleksna materija i jedna nedovoljno profilirana disciplina, studentima će biti predočene tri cjeline: opisat će se opći pojmovi, ukazat će se na probleme stilistike i prikazati razvoj stilističke misli. U okvirima tih cjelina opisat će se najvažniji pojmovi, najviše pojm stil, zatim, stilistika kao naučna disciplina, stilistika i njena veza sa lingvistikom. Pokazat će se kako je stilistika, počev od retorike Aristotela i Kvintilijana pa do lingvostilistike R. Jakobsona, i dalje, napravila ogroman korak naprijed, prihvatajući saznanja klasične retorike uporedo s lingvistikom u čijem se krilu razvija. Studenti će spoznati kako je proširivanje pojma jezika doprinio napretku lingvistike, a samim tim i stilistike.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima će se opisati pojam stila, ali i drugi pojmovi, i pokazati zašto je stilistika posebna naučna disciplina. Govorit će se o stilistici i njenoj vezi sa lingvistikom. Upravo onako kako se u lingvistici javljaju novi rezultati i promjene, tako se i lingvostilistika, i stilistika uopće, teorijski obogaćuju i metodološki prilagođavaju. Vidjet će se da razvoj stilistike ima sve veći oslonac na lingvistiku, da kontinuirano slijedi razvoj lingvističke teorije. Stilistika je naučna disciplina čije spoznaje interferiraju sa spoznajama srodnih naučnih disciplina (retorikom, poetikom, estetikom...). Dat će se historijski pregled stilističkih proučavanja: antička stilistika, srednjovjekovna stilistika, razvoj stilistike od renesanse do XIX stoljeća, stilistika u XX (XXI) stoljeću (Francuska stilistika. Zenevska škola. Ruski formalisti. Praški serkl), kao i nove ideje i koncepcije u istraživanju stila. Vježbe i seminari su organizirane tako što će se na njima analizirati tematika programskih sadržaja.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Morfologija II FIL BHS 226
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Čarkić, M., <i>Uvod u stilistiku</i>, Naučna knjiga, Beograd, 2002.
1. Ćorac, M., <i>Stilistika savremenog srpskohrvatskog jezika</i>, Naučna knjiga, Beograd, 1974.
2. Vuković, N., <i>Putevi stilističke ideje</i>, Jasen, Podgorica – Nikšić, 2003.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Antoš, A., <i>Osnove lingvističke stilistike</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1974.
2. Bali, Š., <i>Definicija stilistike</i> (iz „Traite de stilistique française“) u: Teorijska misao u književnosti (priređio P. Milosavljević), Svjetovi, Novi Sad, 1991.
3. Croce, B., <i>Estetika kao znanost izraza i opća lingvistika</i>, Zagreb, 1991.
4. Guiraud, P., <i>Stilistika</i>, Svjetlost, Sarajevo, 1964.
5. Jakobson, R., <i>Lingvistika i poetika</i>, Nolit, Beograd, 1966.
6. Jović, D., <i>Jezički sistem i poetska gramatika</i>, BIGZ – Jedinstvo, Beograd – Priština, 1985.
7. Kožina, N. M., <i>Stilistika ruskoga jazyka</i>, Moskva, 1983.
8. Markus, S., <i>Matematička poetika</i>, Nolit, Beograd, 1974.

9. Molinie, G., *Stilistika*, Zagreb, 2002.
10. Simić, R., *Opšta stilistika*, Naučno društvo za negovanje i proučavanje srpskog jezika, Beograd, 1998.
11. Simić, R., *Stilistika srpskog jezika*, Naučno društvo za negovanje i proučavanje srpskog jezika, Beograd, 2000.
12. Simić, R., *Lingvistika stila*, Unireks, Nikšić, 1993.
13. Vinogradov, V. V., *Stilistika i poetika*, Zavod za izdavanje udžbenika, Sarajevo, 1971.

Uz udžbenike i navedenu literaturu student je dužan pročitati i druga djela, naročito radove iz novijih stručnih časopisa. U dogovoru s predmetnim nastavnikom i asistentom studentu će se ponuditi literatura saglasno temi koja se tumači na časovima predavanja i vježbi, kao i specijalna literatura potrebna za izradu seminarskih radova.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Poetički fenomeni usmene književnosti; FIL KBH 421
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 2 P + 0 S + 2 V; 4 ECTS
Trajanje: Jedan semester
Tip kolegija: Predavanje/ vježbe
Status predmeta: Obavezan
Cilj predmeta: Upoznati studente/ice s temeljnim pojmovima koje se tiču poetike usmenoknjiževnih vrsta na južnoslavenskoj građi.
Sadržaj predmeta: Sagledavanje žanrovskih osobnosti pjesničkih i proznih žanrova, te njihova međusobna preplitanja na razini tema i motiva, simbolike brojeva, zajedničke kulturne osnove na kojoj obje izrastaju, jedan je osnovnih predmeta bavljenja ovog kolegija.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. <i>Usmena književnost</i> , priredili Đenana Buturović i Munib Maglajlić, Sarajevo, 1997. 2. <i>Usmena književnost</i> , priredila Maja Bošković-Stulli, Zagreb, 1971. 3. <i>Narodna književnost</i> , priredio Vladan Nedić, Beograd. 1972. Cjelovit popis literature bit će predložen studentima/icama prilikom početka nastave.
Dodatna i preporučena literatura: Munib Maglajlić: <i>Usmena balada Bošnjaka</i> Munib Maglajlić: <i>Usmena lirika Bošnjaka</i> Đenana Buturović: <i>Usmena epika Bošnjaka</i> Vuk S. Karadžić: <i>Srpske narodne pjesme</i> , I-IV. Aiša Softić: <i>Usmena proza Bošnjaka</i> Vuk S. Karadžić: <i>Srpske narodne pripovijetke</i> Cjelovit popis literature bit će predložen studentima/icama prilikom početka nastave.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Poetički fenomeni književnosti za djecu i omladinu, FIL KBH 473
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar, dva predavanja i dva vježbi, 4ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanje/ vježbe
Status predmeta: Obavezan
Cilj predmeta: Upoznavanje studentica i studenata sa teorijsko-metodološkim problemima u izučavanju književnosti za djecu i omladinu. Problem recepcije književnosti za djecu. Osnove teorije i povijesti književnosti za djecu
Sadržaj predmeta: Poetika nacionalnog i univerzalnog u književnosti za djecu i omladinu. Južnoslovenske i bh škola proučavanja književnosti za djecu omladinu. Poetika: Lirske poezije za djecu, pripovjedne proze, romana i drame. Granični književni žanrovi: slikovnica, igrokaz, strip.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Prop, Vladimir, <i>Morfologija bajke</i>, Prosveta, Beograd, 1982.,
2. Drndarski, Mirjana, <i>Narodna bajka u modernoj književnosti</i>, Nolit, Beograd, 1978.,
3. Odabrana djela: B. Čopića, A.Hromadžića, S. Kulenovića, Dž.Latića, N.Kapidžić-Hadžić, i dr.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Dječija književnost naroda i narodnosti BiH, "Veselin Masleša", 1990. Spisak dodatne literature će biti predočen na predavanjima i vježbama

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Interkulturalna povijest južnoslavenskih književnosti, FIL KBH 561
Semestar, broj sati i broj bodova: I sem., 2P + 2V, 4ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezan
Cilj predmeta: Cilj predmeta je upoznati studente sa teorijskim i književnopovijesnim problemima vezanim za periodizaciju i poetičku sistematizaciju intreliterane južnoslavenske zajednice tokom 19., 20. i na početku 21. stoljeća. Međuknjiževne veze i poetička preplitanja od moderne, preko ekspresionizma do modernističkih izama i postmoderne književne situacije obrađivat će se iz ugla književnih praksi i samjeravati iz perspektive mnogobrojnih književnih ispreplitanja.
Sadržaj predmeta: Dijaloška situacija u interliteranoj južnoslavenskoj zajednici od Matoševog modernizma do potsmodernizma i postističkih poetika bit će razmatra preko kanonskih pisaca i modela uspostavljanja kanona. Odnos kanona i književne prakse bit će praćen s obzorm na različite povijesne i društvene kontekste. Moderna i njena kanonizacija s obzorm na kontekst dominacije okupacionih sila, prije svega Austro-Ugarske monarhije, ekspresionizam, socijalna književnost iz društvenog i povijesnog konteksta Kraljevine SHS i Kraljevine Jugoslavije, a tzv. visoki modernizma razmatraće iz rakursa vezanih za kontekst Socijalističke federativne republike Jugoslavije, dok će se postmoderna i postmodernizam osvjetljavati iz povijesnog konteksta koji obuhvata SFRJ i formiranje postjugoslavenskih država.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Zvonko Kovač: <i>Poredbena i/ili interkuturna povijest književnosti.</i>
2. Endru Baruh Vahtel: <i>Stvaranje nacije, razaranje nacije.</i>
3. Endru Baruh Vahtel: <i>Književnost istočne Evrope u doba komunizma.</i>
4. Edvard Said: <i>Orijentalizam.</i>
5. Edvard Said: <i>Kultura i imperijalizam.</i>
6. Marija Todorova: <i>Imaginarni Balkan.</i>
7. Pjero Zanini: <i>Značenje granica.</i>
8. Zdenko Lešić: <i>Klasici avangarde.</i>
9. Davor Beganović: <i>Pamćenje traume.</i>
10. Amin Maluf: <i>Ubilački identiteti.</i>
11. Zdenko Lešić: <i>Pripovjedačka Bosna I-II.</i>
12. Hanifa Kapidžić-Osmanagić: <i>Pjesnici lirske apstrakcije.</i>
13. Enver Kazaz: <i>Neprijatelj ili susjed u kući.</i>
14. Enver Kazaz, Ivan Lovrenović i Nikola Kovač: <i>Antologija bosanskohercegovačke pripovijetke XX vijeka.</i>
15. Enes Duraković, Mile Stojić i Marko Vešović: <i>Antologija bosanskohercegovačke poezije XX vijeka.</i>
16. Gordana Muzaferija, Fahrudin Rizvanbegović i Vojislav Vujanović: <i>Antologija bosanskohercegovačke drame XX vijeka.</i>
17. Kristijan Đordano: <i>Ogledi o interkulturalnoj komunikaciji.</i>
18. Enver Kazaz i Davor Beganović: <i>Unutarnji prijevodi.</i>

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Temeljna nastavna umijeća FIL PED 403
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar, 2 P, 2ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: zajednički
Cilj predmeta: Povezati pedagošku i didaktičku teoriju, uvesti polaznike u praktična pitanja nastavne djelatnosti, proširiti shvatanje kurikuluma, usvojiti novu sliku suvremenih nastavničkih kompetencija, povećati razinu razumijevanja posebnih pedagoških i disciplinskih problema u/izvan razreda, osvijestiti mogućnosti, ograničenja i vrijednost umijeća prosudbe vlastitog i učeničkog rada .
Sadržaj predmeta: umijeće izvedbe nastavnog sata, priroda i obilježje nastavnih umijeća, neposluš, autoritet, nagrade i kazne, ocjenjivačko umijeće nastavnika u praksi, razredni ugođaj: svrhovitost, zabava, sloboda i pripadanje, izgled i sastav razreda: namještaj i odjeća (ne) čine nastavni rad, vrijeme kao „pedagoški pojam“, motivacija u razredu: razvoj samopouzdanja u procesu učenje-poduka.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Kyriakou, C. (1997); <i>Temeljna nastavna umijeća</i> , Zagreb: Educa
Dodatna i preporučena literatura: 2. Bratanić, M. (1993); <i>Mikropedagogija</i> , Zagreb: Školska knjiga 3. Gudjons, H. (1994); <i>Pedagogija -temeljna znanja</i> , Zagreb: Educa 4. Slatina, M. (1998); <i>Nastavni metod</i> , Sarajevo: Filozofski fakultet

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Jezik srednjovjekovnih kancelarija, FIL BHS 448
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar, 1P + 1 V, jednopredmetni studij:, 3 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Omogućiti sveobuhvatniji uvid u filološku problematiku administrativno-pravnog žanra srednjovjekovne pismenosti. Osvijetliti najizrazitije karakteristike srednjovjekovne <i>ars dictaminis</i> u državnoj i u kancelarijama oblasnih gospodara.
Sadržaj predmeta: Filološka analiza i interpretacija formalnih postupaka u oblikovanju diplomatskih i darovničkih tekstova. Paleografske i jezičnostilske osobenosti pisanih spomenika administrativnog karaktera. Predstavljanje klasifikacijskih kriterija prema kojima je moguće dati opis pojedinih kancelarija.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti iz predmeta Staroslavenski jezik FIL BHS 141, Historijska gramatika I FIL BHS 242 i Historijska gramatika II FIL BHS 243
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Čremošnik, G., <i>Bosanske i humske povelje srednjega vijeka</i> , Glasnik Zemaljskog muzeja, nova serija, sv. III, Sarajevo, 1948, str. 103-143. 2. Đorđić, P., <i>Istorija srpske ćirilice – paleografsko-filološki prilozi</i> , Beograd, 1971. 3. Mošin, V. <i>Metodološke bilješke o tipovima pisma u ćirilici</i> , Slovo 15-16, 1965. (dostupno na http://www.hrcak.srce.hr) 4. Žagar, M., <i>Grafoingvistika srednjovjekovnih tekstova</i> , Zagreb, 2007.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Čremošnik, G., <i>Srpska diplomatska minuskula</i> , Slovo, 13/1963. (dostupno na: http://www.hrcak.srce.hr) 2. Mošin, V., G. Čremošnik, <i>Bosanske i humske povelje srednjega vijeka</i> , Historijski zbornik 2, 1949, str. 315-321. 3. Solovjev, A, <i>Vlasteoske povelje bosanskih vladara</i> , Sarajevo, 1949.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Književnojezička politika u BiH od 1970-ih do 1990-ih godina 20. stoljeća, FIL BHS 470
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; jednopredmetni studij: 1 sat predavanja, 1 sat seminara, ECTS 3
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminar
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: <p>Osovni cilj predmeta je da studente uvede u složenost problematike standardnih jezika u višenacionalnim zajednicama, na općem planu, te na tendencije raslojavanja zajedničkog standardnog jezika Bošnjaka, Crnogoraca, Hrvata i Srba na varijante po nacionalnom kriteriju i pokušaju da se u BiH takvi procesi neutraliziraju i očuva jedinstvo komunikacijskog prostora, na posebnom planu.</p>
Sadržaj predmeta: <p>Na predavanjima će se osvijetliti specifičnosti zajedničkog standardnog <i>spskohrvatskog ili hrvatskosrpskog jezika</i> od njegovog utemeljenja do konačnog raspada na posebne nacionalne standardne jezike. Težište izlaganja bit će na procesima koji su se odvijali sedamdesetih godina – otporu nastojanjima da se u standardnom jeziku što je moguće više reducira sinonimije i zalaganju za priznavanje dviju već prepoznatljivih upotreba, hrvatske i srpske, kao varijanata ako ne kao posebnih standardnih jezika, te na mjerama koje su preduzete u Bosni i Hercegovini da se takve tendencije onemoguće i negativne posljedice ublaže na njenom prostoru. Osvijetlit će se šta je sve poduzeto i ostvareno u Bosni i Hercegovini posljednjih dvadeset godina postojanja zajedničkog jezika, zasnivanje koncepta književnojezičke politike – njeni principi i njihov značaj, teorijski doprinos elaboraciji funkcioniranja standardnog jezika u multietničkoj zajednici, istraživačke aktivnosti poduzete s ciljem da se jezička situacija u Bosni i Hercegovini stručno elaborira i obesnaže proizvoljna prikazivanja stanja, mjere podizanja nivoa znanja srazmjerno poziciji i stupnju odgovornosti svih onih koji se bave jezikom kao predmetom proučavanja kao i onih koji se njime služe kao djelatnici u obrazovnim institucijama i sredstvima informiranja.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura

Badurina, L., Pranjković, I., Silić, J. (ur.) (2009) *Jezični varijeteti i nacionalni identitet*. Zagreb: Disput.

Baotić, Josip (2012) *Približavanje jeziku ili približavanje jezika*, treći dio. Sarajevo: Slavistički komitet.

Funkcionisanje jezika u višenacionalnim zemljama (1990). Sarajevo.

Hadži-Požgaj, V., Balažić Bulc, T., Gorjanc, V. (ur.) (2009) *Med politiko in stvarnostjo: Jezikovna situacija v novonastalih državah bivše Jugoslavije*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Halilović, Senahid (1991) *Bosanski jezik*. Sarajevo: Biblioteka Ključanin.

Jahić, Dževad (1999) *Bošnjački narod i njegov jezik*. Sarajevo: Ljiljan.

Moguš, Milan (2009) "Značenje Deklaracije u povijesti hrvatskoga jezika". *Kolo*, 1-2.

Monnesland, Svein (ur.) (2001) *Jezik i demokratizacija*. Sarajevo: Institut za jezik.

Nazor, A. (1965) "Peti kongres Saveza slavističkih društava SFR Jugoslavije". *Slovo*, 15-16. str. 37-374.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJED ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Semantika (Semantika I); FIL BHS 434
Smjer, broj sati i broj bodova: a) Bosanski, hrvatski i srpski jezik, II semestar, 2P + 2S + 2V, 7 ECTS b) Bosanski, hrv. i srp. jezik i knjiž. naroda BiH, II sem., 2P + 1S + 2V, 5 ECTS c) Bosanski, hrv. i srp. jezik i druga studijska grupa, II sem., 2P + 2V, 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: <p>Osnovni cilj ovoga kolegija jeste da se studenti upoznaju s osnovama lingvističke semantike. U središtu zanimanja jest leksička semantika. Od studenata se očekuje da usvoje osnovne semantičke pojmove i termine te da se osposobe vršiti leksičkosemantičku analizu.</p>
Sadržaj predmeta: <p><i>Predavanja:</i> Osnovni semantički pojmovi i termini. – Značenje, definicija značenja, struktura značenja, vrste značenja i odnosi među njima. Odnos semantike i gramatike.– Leksička semantika. Leksičkosemantički sistem jezika. Jedinice leksičkosemantičke analize. Struktura leksičkog značenja i njegova analiza. Leksičkosemantička polja. Jednoznačnost i višeznačnost leksičkih jedinica. Polisemija. Homonimija. Sinonimija. Antonimija. Hiponimija. Paronimija. Spojivost leksičkih jedinica.</p> <p><i>Seminari:</i> Priprema i prezentacija odabranih članaka iz literature.</p> <p><i>Vježbe:</i> Uočavanje i analiza obrađenih semantičkih pojava na odabranim primjerima iz korpusa tekstova.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: <p>Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.</p>
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Berruto, G., <i>Semantika</i>, Zagreb, 1994.
2. Gortan-Premk, D., <i>Polisemija i organizacija leksičkog sistema u srpskome jeziku</i>, Beograd, 2004.
3. Prčić, T., <i>Semantika i pragmatika reči</i>, Sremski Karlovci – Novi Sad, 1997.
4. Riđanović, M., <i>Jezik i njegova struktura</i>, Sarajevo, 1988, odjeljak o semantici (str. 275-350)
5. Šarić, Lj., <i>Antonimija u hrvatskome jeziku : Semantički, tvorbeni i sintaktički opis</i>, Zagreb, 2007.
6. Lyons, J., <i>Semantics</i>, I, Cambridge, 1977.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Dijalektologija II; FIL BHS 452
Semestar, broj sati i broj bodova: a) Bosanski, hrvatski i srpski jezik, II sem., 2P + 2S + 2V, 7 ECTS b) Bosanski, hrv. i srp. jezik i književnosti naroda BiH, II sem., 2P + 1S + 2V, 5 ECTS c) Bosanski, hrv. i srp. jezik i druga studijska grupa, II sem., 2P + 0S + 2V, 5 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj ovog kolegija jeste da se student upozna s osnovnim osobinama bosanskohercegovačkih dijalekata, poddijalekata i govornih tipova.
Sadržaj predmeta: <i>Predavanja:</i> Razvoj dijalektologije u BiH. Istočnobosanski (ijekavskošćakavski) dijalekt: unutarnja raslojenost i najvažnije osobine. Zapadni (ikavski) dijalekt: unutarnja raslojenost i najvažnije osobine. Istočnohercegovački dijalekt: unutarnja raslojenost i najvažnije osobine. Posavski dijalekt: najvažnije osobine. Odnos između dijalekta i standardnog jezika. Dijalekt i nastava jezika. <i>Seminar:</i> Kritički osvrti na literaturu o bosanskohercegovačkim govorima. Samostalno istraživanje govora. <i>Vježbe:</i> Analiza tekstova iz bosanskohercegovačkih dijalekata.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Dijalektologija I FIL BHS 451
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Bulić, R.: <i>Iz bosanske dijalektologije</i> , Tuzla, PrintCom, 2009, 11-43. 2. Halilović, S.: <i>Bosanskohercegovački govori</i> , Sarajevo, u: Jezik u Bosni i Hercegovini, Institut za jezik, 2005, 15-51; 71-77.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Lingvistička stilistika II, FIL BHS 430
Smjer, semestar, broj časova i broj bodova: a) Bosanski, hrv. i srp. jezik, II sem., 2P + 2S+ 2V, 7 ECTS b) Bosanski, hrv. i srp. jezik, II sem., 2P+1S +1V, 4 ECTS c) Bosanski, hrv. i srp. jezik i druga studijska grupa, II sem., 2P + 1S +1V, 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: U sklopu predmeta <i>Lingvistička stilistika II</i> studenti će se upoznati s činjenicom kako lingvostilistika u današnjem opsegu pokušava da obuhvati sve vidove jezičkog izraza na svim nivoima. Zbog toga je shema njene podjele direktno izvedena iz podjele lingvistike i njoj je paralelna. U tom je skladu i opća stilska jedinica nazvana stilem, a posebne jedinice, zavisno od jezičkog nivoa ili plana na kojem se javljaju: fonostilem, morfostilem, leksikostilem, semantostilem, sintaksostilem, grafostilem itd. Cilj nam je pokazati studentima da svaki stilem ima dva aspekta: stilematski i stilogeni. Studenti će se upoznati s brojnim stilskim pojavama koje će im služiti za lingvostilističku interpretaciju književnih tekstova. Vježbe su organizirane tako što će se na njima analizirati tematika programskih sadržaja. Svi studenti su obavezni u toku semestra uraditi po dva referata o kojima će se voditi rasprava na vježbama.
Sadržaj predmeta: Analizu jezičkih jedinica sa stilskom funkcijom počēt ćemo od fonostilistike, preko morfostilistike, leksostilistike, sintaksostilistike, grafostilistike, sve do stilistike teksta. Dakle, bavit ćemo se stilističkim pojavama na fonetskom i fonološkom planu. Pokazat ćemo da je teško odvojiti područja fonostilistike i morfostilistike, jer vrlo često jedan stilem ima osobine i fonostilema i morfostilema. S druge strane, riječi imaju i značenje, pa se događa da riječ pravi otklon od norme i oblikom i značenjem. Pokazat ćemo da je i predmet sintaksostilistike opširan i složen. Naročito ćemo se baviti sintaksičkim figurama. Osvrnut ćemo se na grafiju i interpunkciju, jer i oni mogu biti nosioci određenih stilskih vrijednosti. Najzad, posebno ćemo se baviti stilističkom analizom teksta (diskursa).
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispiz iz predmeta Lingvistička stilistika I FIL BHS 429
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Antoš, A., <i>Osnove lingvističke stilistike</i> , Školska knjiga, Zagreb, 1974. 2. Čarkić, M., <i>Fonostilistika stiha</i> , Naučna knjiga, Beograd, 1995. 3. Ćorac, M., <i>Stilistika srpskohrvatskog književnog jezika</i> , Naučna knjiga, Beograd, 1974. 4. Molinie, G., <i>Stilistika</i> , Zagreb, 2002. 5. Tošović, B. FUNKCIONALNA STILISTIKA , Beogradska knjiga, Beograd, 2002.;

Dodatna i preporučena literatura

1. Bačić, K., *Treba li pisati kako dobri pisci pišu*, Zagreb, 2004.
2. Jović, D., *Lingvostilističke analize*, Biblioteka društva za srpskohrvatski jezik i književnost SRS, Beograd, 1975.
3. Kovačević, M., *Stilistika i gramatika stilskih figura*, Unireks, Nikšić, 1995.
4. Lešić, Z., *Jezik i književno djelo*, Svjetlost, Sarajevo, 1987.
5. Lotman, J. M., *Struktura umetničkog teksta*, Nolit, Beograd, 1976.
6. Muratagić-Tuna, H., *Lingvostilističke interpretacije*, Almanah, Podgorica, 2005.
7. Pranjić, K., *Jezik i književno djelo*, Školska knjiga, Zagreb, 1973.
8. Pranjić, K., *Jezikom i stilom kroza književnost*, Školska knjiga, Zagreb, 1991.
9. Pranjković, I., *Jezik i beletristika*, Zagreb, 2003.
10. Velčić, M., *Uvod u lingvistiku teksta*, Školska knjiga, Zagreb, 1987.
11. Vuletić, B., *Fonetika književnosti*, Sveučilišna naklada liber, Zagreb, 1976.
12. Muratagić-Tuna, H., *Jezik i stil Ćamila Sijarića*, Novi Pazar – Filološki fakultet u Prištini, 1993.
13. Muratagić-Tuna, H., *Ljepota kazivanja*, „Makarije“, Cetinje, 1991.
14. Peco, A., *Pisci i njihov jezik (Stilističke vrijednosti ličnog imena u prozi Hasana Kikića/ Turcizmi kao stilogeni elementi u jeziku Zije Dizdarevića/ Funkcionalnost turcizama u romanu Derviš i smrt Meše Selimovića)/ Nad Kulenovićevom poemom posvećenoj majci/)*, Prosveta, Beograd, 1995.
15. Puriš, B., *Lingvostilistička interpretacija Grozdaninog kikota Hamze Hume* (magistarski rad u rukopisu)
16. Smailović, I., *Jezik Hasana Kikića*, „Glas“, Banja Luka, 1979.
17. Šator, M., *Jezik i stil Maka Dizdara* (doktorska teza u rukopisu)

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Funkcionalna stilistika, FIL BHS 468
Semestar, broj sati i broj bodova: a) Bosanski, hrvatski i srpski jezik, II sem., 1P + 1S, 3 ECTS b) Bosanski, hrv. i srp. jezik i književnosti naroda BiH, II sem., 1P + 1S, 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: U sklopu predmeta <i>Funkcionalna stilistika</i> studenti će se upoznati s činjenicom da strukturna svojstva izraza u velikoj mjeri zavise od njegove namjene, odnosno funkcije. U novije vrijeme ta tematika i problematika, tj. veza inherentnih i atherentnih svojstava jezičkog izraza – predmet su posebne naučne discipline koja se naziva funkcionalnom stilistikom. Naime, jezik se, zavisno od upotrebnih vidova i historijskih okolnosti, raslojava, a funkcionalnim raslojavanjem nastaje više funkcionalnih stilova, kako u usmenom tako i u pisanom izražavanju. Studentima će se pokazati da se jezik različito ponaša u različitim sferama upotrebe, tj. da je funkcionalni stil osoben karakter govora ove ili one socijalne vrste koja odgovara određenoj oblasti društvene aktivnosti i njoj korelativnom obliku svijesti, koju stvaraju osobenosti funkcioniranja u toj oblasti jezičkih sredstava i specifična govorna organizacija, što daje određenu njenu opću stilsku obojenost (makroobojenost). Posebno će se ukazati na problem tipologije funkcionalnih stilova, jer još uvijek ne postoji općeprihvaćena tipologija funkcionalnih stilova, ali i na to da granice između pojedinih stilova nisu stroge, precizne i stabilne. Seminar je orginiziran tako što će se na njemu analizirati tematika programskih sadržaja. Svi studenti su obavezni u toku semestra uraditi po dva referata o kojima će se voditi rasprava na seminaru.
Sadržaj predmeta: Izbor jezičkih sredstava i način njihovog korišćenja u različitim sferama komunikacije. Funkcionalni stil kao specifičan sistem izbora i organizacije jezičke građe. Funkcionalni stil kao kompleks specifičnih, poluspecifičnih i nespecifičnih jedinica izbora i njihov odnos prema neutralnim jezičkim sredstvima. Komunikacijski aspekt jezika kao jedan od fundamenata funkcionalne stilistike. Problem tipologije funkcionalnih stilova. Opće karakteristike funkcionalnih stilova (književnoumjetničkog, publicističkog, administrativnog, naučnog i razgovornog), podstilova, hibridnih stilova, žanrova itd.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Lingvistička stilistika II FIL BHS 430
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Tošović, B., *Funkcionalni stilovi*, Beogrdska knjiga, Beograd, 2002.
2. Tošović, B., *Funkcionalni stilovi*, Svjetlost, Sarajevo, 1988.
3. Simić, R., *Osnovi teorije funkcionalnih stilova*, Jasen, Beograd, 2002.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Kovačević, M. i Badurina, L., *Raslojavanje jezičke stvarnosti*, Izdavački centar Rijeka, Rijeka, 2001.
2. Vasiljeva, A. N., *Функциональная стилистика. Функциональный стиль. Разговорная речь. – Актуальные проблемы лексикологии, лексикографии и стилистики.* – Пермь, 1977.
3. Katnić-Bakaršić, M., *Stilistika*, Izdavačka kuća Ljiljan, Sarajevo, 2001.
4. Vinokur, T., *Развитие функциональных стилей современного русского языка*, Москва, 1974.
5. Savić, S. i Polovina, V., *Razgovorni srpskohrvatski jezik*, Beograd, 1989.
6. Polovina, V., *Leksičko-semantička kohezija u razgovornom jeziku*, 1987.
7. Mladenov, M., *Novinarska stilistika*, Naučna knjiga, Beograd, 1980.
8. Visković, N., *Jezik prava*, Zagreb, 1989.
9. Pupovac, M., *Politička komunikacija. Prolegomena teoriji političke komunikacije*, Zagreb, 1990.
10. Silić, J., *Znanstveni stil hrvatskoga standardnog jezika*, Kolo, časopis Matice hrvatske, god. VI, br.2, Zagreb, 1997, 397-415
11. Katalinić-Udovičić, P., *Naučni funkcionalni stil*, Strani jezici, knj.VIII, br. 1-2, Zagreb
12. Radovanović, M., *O raslojavanju jezika i funkcionalnim stilovima*, Vukova zadužbina, Beograd, god. 7, br. 26
13. Tošović, B., *Oglagoljenost funkcionalnih stilova*, JF, knj. XLIX, 1993, 57-74
14. Luković, M., *Razvoj srpskoga pravnoga stila*, Beograd, 1994.

Literatura za seminar:

1. Dmitreva, I., *Functional styles, genres and categories of speech communication*, Stil, br. 5, Međunarodni časopis, Banja Luka –Beograd, 2006, 63-76
2. Dudok, M., *Stilska raslojavanja danas*, Stil, 1, Međunarodni časopis, Banja Luka – Beograd, 2002, 119-128
3. Muratagić-Tuna, H., *Jezik medija i obrazovanje*, Obrazovanje odraslih, Bosanski kulturni centar Sarajevo i Institut za međunarodnu saradnju Njemačkog saveza visokih narodnih škola, br. 2, Sarajevo, 2002, 17-33
4. Muratagić-Tuna, H., *Novo o funkcionalnim stilovima*, Srpski jezik, VIII/1-2, Naučno društvo za negovanje i proučavanje srpskog jezika, Beograd, 2003, 617-629
5. Petrović, V., *Novinska frazeologija*, Novi Sad, 1989.
6. Popović, M., *Standardni jezik i stilovi*, Akademska štampa, Beograd, 2007.
7. Pranjković, I., *Funkcionalni stilovi i sintaksa*, u: *Suvremena lingvistika* 22, 1/ 2, Zagreb, 519-527. Zbornik radova, *Jezik i stil sredstava informisanja*, Sarajevo, Svjetlost, 1991.
8. Silić, J., *Rečenica i funkcionalni stilovi hrvatskoga standardnog jezika*, Kolo, časopis Matice hrvatske, god. VII, br. 1, Zagreb, 1986b, 435-441
9. Silić, J., *Administrativni stil hrvatskoga književnog jezika*, Kolo, časopis Matice hrvatske, god. V, br. 4, agreb,1996a, 349-35.
10. Simić, R., *Politički diskurs*, MH Aktuel, Beograd, 1996.
11. Simić, R., *Uz diskusiju o funkcionalnim stilovima*, Knjiga, XXXIX/1, Beograd, 1-19.
12. Škiljan, D., *Javni govor*, Antibarbarus, Zagreb, 2000.
13. Vasić, V., *Novinarski reklamni oglas*, Studija iz kontekstualne lingvistiike, Novi Sad, 1995.

Životić, R., *Jezik i stil novinskih izvještaja*, u: *Jezik i stil sredstava informisanja*, Svjetlost, Sarajevo, 1991, 7-20

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Pragmalingvistika; FIL BHS 484
Smjer, semestar i broj bodova: a) Bosanski, hrvatski i srpski jezik, I sem., 1P + 1S, 3 boda b) Bosanski, hrv. i srp. jezik i književnosti naroda BiH, II sem., 1P + 1S, 2 boda
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminar
Status predmeta: izborni
Sadržaj predmeta: Pragmalingvistika kao naučna disciplina. Dodirne tačke pragmalingvistike s drugim lingvističkim disciplinama. Govorni činovi (podjela). Uloga pokreta u govornoj pragmatici. Strategije jezičkog djelovanja (s posebnim osvrtom na strategije učtivosti).
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Austin, J. L. "How to do things with words", 1962.
2. Austin, J. L. (1987) "Performativni iskazi". U: <i>Kontekst i značenje</i>. Rijeka: Izdavački centar Rijeka. Str. 29–39.
3. Badurina, L.; Ivanetić, N.; Pritchard, B.; Stolac, D. (ur.) (1999) <i>Teorija i mogućnosti primjene pragmalingvistike</i>. Zagreb – Rijeka: Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku.
4. Ivanetić, N. <i>Govorni činovi</i>, 1995.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Poetički fenomeni starije bošnjačke književnosti, FIL KBH 422
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar, 2 P + 2 V, 4 ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente/ice s različitim poetičkim fenomenima srednjovjekovne bosansko-humske pismenosti i književnosti, kao i bošnjačke književnosti vremena osmanske uprave u BiH, uključujući i pitanja odnosa i veze ove književne prakse s novijom bošnjačkom književnošću.
Sadržaj predmeta: Nastavni predmet tretira različite poetičke fenomene, s jedne strane, srednjovjekovne bosansko-humske pismenosti i književnosti, kao i, s druge strane, bošnjačke književnosti vremena osmanske uprave u BiH (alhamijado književnost, književnost na orijentalnim jezicima i epistolarna literatura). Uz niz drugih mogućih uži predmetno-problemskih fokusa, posebna pažnja bit će posvećena interliterarnim i interkulturalnim te kulturalnopoetičkim i kulturalnomemorijskim, kao i drugim sličnim aspektima kako srednjovjekovne bosansko-humske pismenosti i književnosti, tako i bošnjačke književnosti vremena osmanske uprave u BiH, uključujući i pitanja odnosa i veze ove književne prakse s novijom bošnjačkom književnošću (što će biti precizirano u silabusima za svaku akademsku godinu).
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <i>1. Bošnjačka književnost u književnoj kritici</i> , knj. I, prir. Enes i Esad Duraković i Fehim Nametak, Alef, Sarajevo, 1998; <i>2. Dizdar, Mak: Stari bosanski tekstovi</i> , Kulturno nasljeđe Bosne i Hercegovine, Svjetlost, Sarajevo, 1969; <i>3. Duraković, Enes: Obzori bošnjačke književnosti</i> , Dobra knjiga, Sarajevo, 2012; <i>4. Huković, Muhamed: Alhamijado književnost i njeni stvaraoci</i> , Kulturno nasljeđe Bosne i Hercegovine, Svjetlost, Sarajevo, 1986; <i>5. Kodrić, Sanjin: Književnost sjećanja: Kulturalno pamćenje i reprezentacija prošlosti u novijoj bošnjačkoj književnosti</i> , Slavistički komitet, Sarajevo, 2012; <i>6. Nametak, Fehim: Divanska književnost Bošnjaka</i> , Orijentalni institut, Sarajevo, 1997; <i>7. Rizvić, Muhsin: Pregled književnosti naroda Bosne i Hercegovine</i> , Veselin Masleša, Sarajevo, 1985; <i>8. Rizvić, Muhsin: Panorama bošnjačke književnosti</i> , Ljiljan, Sarajevo, 1994. (Napomena: Gornji popis literature orijentacionog je karaktera i, zajedno s popisom književne lektire, bit će preciziran u silabusima za svaku akademsku godinu, odnosno bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave te obrade pojedinih nastavnih jedinica.)
Dodatna i preporučena literatura: Popis dodatne i preporučene literature bit će predstavljen u silabusima za svaku akademsku godinu, odnosno bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave te obrade pojedinih nastavnih jedinica.

Naziv predmeta i šifra: Poetički fenomeni hrvatske književnosti do 20. stoljeća; FIL KBH 432
Semestar i broj bodova: II semestar; 2 P + 2 V + 0 S; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj i sadržaj predmeta: Cilj nastavnog predmeta je upoznati studente/-ice sa poetičkim sistema u hrvatskoj književnosti od srednjovjekovlja, preko renesanse, baroka, prosvjetiteljstva, ilirizma, realizma do zasnivanja modernizma. Svaki poetički sistem bit će predložen preko paradigmatskih književnih primjera sa razradom književnih ideja i postupaka karakterističnih za nabrojane poetičke sisteme. Poetičke transformacije u hrvatskoj književnosti od srednjovjekovlja do zasnivanja modernizma uvjetovane su imanentnim književnim razlozima, kao i promjenama povijesnih i društvenih okolnosti. Za srednjovjekovlje je karakteristična kanonska, religiozna poetika, dok se renesansa razvija unutar antropocentričnog poetičkog sistema. Barok će biti predložen na primjeru Gundulićevog uvođenja epa u hrvatsku književnost i transformaciju žanra pastorale. Prosvjetiteljske, ilirske, realističke i naturalističke književne tendencije bit će razmotrene iz ugla književnoteorijskih postavki o tzv. prosvjetiteljskom modelu književnosti, dok će se zasnivanje modernizma razmatrati iz ugla teorijskih postavki o umjetničkom modelu literature.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Eduard Hercigonja: <i>Srednjovjekovna književnost</i>.
2. Marin Franičević, Franjo Švelec, Rafo Bogišić: <i>Od renesanse do prosvjetiteljstva</i>.
3. Milorad Živančević i Ivo Frangeš: <i>Ilirizam. Realizam. Slavishe literaturen</i>, zbornik radova o prikazima ljubavi u bosanskoj, hrvatskoj i srpskoj književnosti od renesanse do danas, ur. Robert Hodel.
4. Renate Lachmann: <i>Metamorfoza činjenica i tajno znanje</i>.
5. Ivan Lovrenović: <i>Bosanski Hrvati</i>.
6. Slobodan Prosperov Novak: <i>Povijest hrvatske književnosti</i>.
7. Krešimir Nemeč: <i>Povijest hrvatskog romana</i>, knj. I.
8. Krešimir Nemeč: <i>Tragom tradicije</i>.
9. Viktor Žmegač: <i>Povijesna poetika romana</i>.
10. Gajo Peleš: <i>Priča i značenje</i>.
11. Gajo Peleš: <i>Tumačenje romana</i>.
12. Ivo Frangeš: <i>Riječ što traje</i>.
13. Marko Vešović: <i>Na ledu zapisano</i>.
14. <i>Hrvatska književnost Bosne i Hercegovine koncem XIX i prve polovine XX stoljeća</i>, priredio Miloš Okuka.
15. <i>Hrvatska književnost Bosne i Hercegovine u drugoj polovini XIX i početkom XX stoljeća</i>, priredio Šimun Musa

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Poetički fenomeni srpske književnosti do 20. vijeka; FIL KBH 442
Semestar i broj bodova: II semestar; 2 P + 2 V + 0 S; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: Predavanja, vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente i studentice sa temeljnim poetičkim značajkama ovog razdoblja, kao i sa piscima čiji opusi prevazile okvire poetike pojedinačnih stilskih formacija. Vuk Stefanović Karadžić, Jovan Sterija Popović, Laza Kostić.
Sadržaj predmeta: <p>Preočiti studentima tri temeljne makrostrukture srpske književnosti do 20. vijeka: usmena književnost, starija srpska književnost i novija srpska književnost. Ukazati na odnos poetike i teorije književnosti, kao i na odnos historije književnosti i teorije književnosti. Pritom, posebna će bažnja biti posvećena sagledavanju poetike pojedinačnih žanrova i poetike svakog pisca ponaosob.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Poetika stare srpske književnosti, u knjizi D. Bogdanovića Istorija stare srpske književnosti, Beograd 1991.
2. Poetika srpske književnosti, J. Deretić
3. Lirski istočnici, H. Krnjević Dizdarević, Beograd, 1986.
4. Poetika stare ruske književnosti, D. Lihačov, Beograd 1971.
5. Ka poetici usmenog pesništva, Sv. Koljević, Beograd 1982.
6. Dragiša Živković, Evropski okviri srpske književnosti, Beograd, 1982.
7. Poetika Dositeja Obradovića, J. Deretić, Beograd 1974.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Osnove psihologije FIL PSI 409
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar, 2P, 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: <p>Kolegij ima za cilj upoznati studente s temeljnim obilježjima psihologije kao prirodne i društvene naučne discipline, pri čemu je naglasak na pregledu i informaciji, a ne na prikazivanju područja «u dubinu».</p>
Sadržaj predmeta: <p>U okviru predavanja obrađivat će se sljedeće teme: šta je psihologija, metode istraživanja u psihologiji, biološka psihologija, osjeti i percepcija, svijest, učenje i pamćenje, mišljenje i govor, polusestrialni ispit, inteligencija, motivacija i čuvstva, razvoj, ličnost, psihološki poremećaji i terapija, zdravlje i socijalna psihologija.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Literatura: <p>1. Ratus, A. S. (2000). Temelji psihologije. Jastrebarsko: Naklada Slap</p>

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Metodologija i tehnika lingvističkih istraživanja, FIL BHS 413
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar, 2 sata predavanja, 3 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: <p>Ovo je predmet koji slušaju studenti svih znanstvenih usmjerenja na početku II ciklusa studija. On ima za cilj upoznati studente s temeljnim odrednicama naučnog saznanja, odnosu između teorijskih i praktičnih vidova istraživanja, te nekim bitnim principima metodoloških postupaka koji su korisni prilikom izrade stručnih i naučnih radova, te njihovog pripremanja za prezentiranje i objavljivanje. U dijelu koji se odnosi na tehniku istraživačkog procesa studenti se upoznaju sa raznim načinima prikupljanja i obrade podataka, te određenim metodama koje omogućuju razne vrste postupaka podobnih za primjenu u izradi završnog diplomskog rada. Studenti će se u drugom dijelu semestra moći okušati u prezentaciji svog praktičnog rada uz primjenu znanja koja su stekli pohađajući ovaj kolegij. Prezentiranje praktičnog rada sastoji se od izrade verzije sinopsisa za magistarskog rad, pripreme radne bibliografije uz upotrebu bibliotečkih fiša i pregledno obrazložene bibliografije iz oblasti koju kandidat namjerava obraditi u svom završnom radu, te izrade liste referenci do kojih je kandidat došao pretraživanjem po Internetu ili na neki drugi način.</p>
Sadržaj predmeta: <p>Metode i metodski postupci naučnog saznanja; tehnike i instrumenti naučnoistraživačkog rada - opći pregled. Jezik, mišljenje i predmet naučnog saznanja (logičke osnove metodologije naučnoistraživačkog rada; jezik, stil i semantika naučnog jezika; predmeti naučnih teorija; osnovni oblici i principi naučnog mišljenja). Metodski postupci: tehnike i instrumenti prikupljanja podataka. Osnovni oblici i faze procesa naučnih istraživanja (pojam, vrste i struktura naučnoistraživačkog procesa: konceptualizacija istraživanja i glavne faze realizacije). Metodski postupci: tehnike i instrumenti prikupljanja podataka – naučno ispitivanje, promatranje, eksperiment, analiza sadržaja, metode istraživanja uzroka, metoda studije slučaja, kibernetičke metode itd. Sređivanje i obrada podataka: pojam, metodski postupci, instrumenti, operacije. Istraživanje putem savremenih informatičkih medija, te plasiranje rezultata rada u bazama podataka, referentnost i citatnost. Kompozicija i sadržaj pisanih radova: stručni, pregledni i naučni rad; esej, seminarski, završni diplomski rad. Dokumentarna podloga rukopisa, citati i referentne napomene. Dodaci i ilustracije. Radna i definitivna bibliografija. Pojmovni i imenski indeks.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: <p>Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.</p>

Obavezna literatura:

1. Filipović, M., *Metodologija znanosti i znanstvenog rada*, Svjetlost, Sarajevo, 2004.
2. Gilli. G. A., *Kako se istražuje: Vodič u društvenim istraživanjima*, Školska knjiga, Zagreb, 1974.
3. Termiz, Dž., *Metodologija društvenih nauka*, Šahinpašić, Sarajevo, 2003.
4. Pečujlić, M., *Metodologija društvenih nauka*, Naučna knjiga, Beograd, 1975.
5. Vujević, Miroslav, *Uvod u znanstveni rad u području društvenih znanosti*, Školska knjiga, Zagreb, 2000.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Guillaume, G., *Principi teorijske lingvistike*, Zagreb, 1998.
2. Malmberg, B., *Moderna lingvistik*, Beograd, 1979.
3. Martinet, A., *Osnovi opće lingvistike*, Zagreb, 1982.
4. Škiljan, D., *Pogled u lingvistiku*, Zagreb, 1980.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Semantika II; FIL BHS 535
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar, 2P + 2S + 2V, 7 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: <p>Osnovni cilj ovog kolegija jeste da studenti prošire svoja znanja iz semantike koja su stekli baveći se leksičkom semantikom. U središtu zanimanja jest sintaksička semantika. Od studenata se očekuje da usvoje sintaksičkosemantičke pojmove i termine te da se osposobe vršiti analizu.</p>
Sadržaj predmeta: <p><i>Predavanja:</i> Semantika frazema. Promjene značenja: širenje, sužavanje, prienos (transpozicija) značenja. Značenje kao semantičko-stilistička kategorija: konotacija, "obilježnost" značenja; stilske figure i značenje. – Sintaksička semantika. – Formalna i semantička sintaksa. – Sintaksičko-semantička polja. – Rečenica kao predmet semantičkog istraživanja. Osnovne komponente rečenične semantike. Propozicionalna komponenta. Komunikacijska komponenta. Pragmatička komponenta. Semantički odnosi među sintaksičkim strukturama: istoznačnost i neistoznačnost; značenjska markiranost sintaksičkih struktura.</p> <p><i>Seminari:</i> Priprema i prezentacija odabranih članaka iz literature.</p> <p><i>Vježbe:</i> Uočavanje i analiza obrađenih semantičkih pojava na odabranim primjerima iz korpusa tekstova.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz Semantike I FIL BHS 434
Način provjere znanja: <p>Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.</p>
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Tanović, I., <i>Frazeologija bosanskoga jezika</i>, Zenica, 2000.
2. <i>Kontekst i značenje</i> (ur. N. Mišćević i M. Potrč), Rijeka, 1987
3. Lyons, J., <i>Semantics</i>, II, Cambridge, 1977.
4. Jaszcolt, K.M., <i>Semantics and Pragmatics: Meaning in Language and Discourse</i>, London, 2002.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Uvod u slavistiku, FIL BHS 549
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; a) Bosanski, hrvatski i srpski jezik i književnost naroda BiH: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi, ECTS 4; b) Bosanski, hrvatski i srpski jezik: 2 sata predavanja, 2 sata seminara, 2 sata vježbi, ECTS 7
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obvezatan
Cilj predmeta: <p>Ovaj predmet podrazumijeva, u širem značenju, kompleks nauke o jeziku, književnosti i kulturi Slavena, najbrojnije i najkompaktnije etničke skupine u Evropi. Konkretni razlog uvođenja ovoga predmeta, koji se prije svega usmjerava ka jezičkoj slavističkoj problematici, jeste u tome da se, makar i u najsazetijem vidu, ukaže na osnovna slavistička pitanja, teorijske i istraživačke probleme i da se jezička strana slavističke oblasti osvjetli na cjelovitiji način. Sve ovo zbog toga što se, zapravo, radi o najširim i najdubljim naučnim vezama unutar slavističkoga svijeta i što o tim vezama i ovoj problematici svi studenti slavistike u svijetu na osnovnom studiju maternjeg jezika stječu uvid, a naročito u genetsku povezanost toga svoga jezika sa ostalim slavenskim jezicima unutar pojedinih slavenskih grupa.</p> <p>Predmet sintetizira i proširuje znanja iz Staroslavenskog jezika, Historijske gramatike, Historije književnog jezika i Poredbene gramatike slavenskih jezika, tim prije što su prvi i posljednji, po bolonjskom režimu studija, svedeni na jedan semestar.</p> <p>Osim toga, svrha ovoga predmeta je upoznati studente s osnovnim pojmovima iz “lingvističke slavistike”, s počecima indoeuropeistike i slavistike, kao i sa najvažnijim predstavnicima tih naučnih disciplina, tipovima jezičke srodnosti i uopće s pojmovima genealoške lingvistike, sa slavenskom pradomovinom i Slavenima općenito, sa slavenskim jezicima, dijasistemima i književnojezičkim sistemima (vrijeme standardizacije, dijalekatska osnova, najvažniji gramatičari i pisci; pisma i pravopisi (osnovne informacije).</p> <p>Cilj predmeta je upoznati studente sa glavnim i najvećim naučnim slavističkim projektima, među kojima su najvažnija dva projekta: Općeslavenski lingvistički atlas i Etimološki rječnik slavenskih jezika.</p>
Sadržaj predmeta: <p>Osnovni oblik nastave su predavanja i vježbe. Na predavanjima teme će se najčešće obrađivati klasično, sa iznošenjem najbitnijih pitanja, ali će biti najuže povezane i sa vježbama, pogotovo u vezi sa širokom temom slavenskih grafija i pravopisnih koncepcija. Vježbe tematski prate predavanja. Studentima se daju najvažnije informacije o pismima i pravopisima većine slavenskih jezika, kako bi se i sama predavanja lakše pratila.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti iz predmeta Staroslavenski jezik FIL BHS 141, Historijska gramatika I FIL BHS 242 i Historijska gramatika II FIL BHS 243

Način provjere znanja:

Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obvezatna literatura:

1. Bošković, R., *Uporedna gramatika slovenskih jezika*, 1. dio: *Fonetika*, Beograd (izdanje "Naučne knjige" ili "Trebnika"), 1. poglavlje (Uvod)
2. Desnickaja, A.V., *Voprosy izučenija rodstva indoevropskih jazykov*, Moskva 1955.
3. Falowski, A. i Sender, B., *Biesiada slowiańska*, Kraków 1992. (i paralelni tekstovi)
4. Hamm, J., "Slavistika u neslavenskim zemljama i njezin udio u povijesti slavistike", *Radovi ANUBiH*, knj. LXX, Odjeljenje društvenih nauka knj. 21, Sarajevo 1981.
5. Ivić, M., *Pravci u lingvistici* (bilo koje izdanje), naslovi: Epoha prvih komparatista, Mladogramatičari, Progresivne slavističke škole
6. Kondrašov, N. A., *Slavjanske jazyki*, Moskva 1961. (i paralelni tekstovi) ili 1986.
7. Mihaljević, M., *Slavenska poredbena gramatika*, 1. dio (samo: *Uvod*), Zagreb 2002.
8. Piper, P., *Uvod u slavistiku I*, Beograd 1998.
9. Škiljan, D., *Pogled u lingvistiku*, Školska knjiga, Zagreb, poglavlja 2, 9, i 10.

Dotatna i preporučena literatura:

1. *Aktuelnye voprosy balkanskogo jazykoznanija*, Sankt-Peterburg, 2003.
2. *Etimologičeskij slovarč slavjanskih jazykov I – XXXI*, Moskva 1961- 2008.
3. Filin, F.P., *Obrazovanie jazyka vostočnyh slavjan*, Moskva-Lenjingrad, 1962.
4. Jeftić, M., *Sa svetskom slavistima*, "Dečje novine", Gornji Milanovac, 1991.
5. Kudělka, M., *O pojetí slavistiky, vývoj představ o jejím předmětu a podstatě*, Academia, Praha, 1984.
6. Martine, A., *Indoevropski jezik i "Indoevropljani" – Predgovor*. J. Grković, Književna zajednica N. Sada, 1987.
7. *Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas. Materialy i issledovanija*, Moskva 1974. (i dalje)
8. *Slavjanskoe i balkanskoe jazykoznanije. Problemy interferencii i jazykovyh kontaktov*, Moskva, 1975.
9. Skok, P., *Etimologijski rječnik hrvatskog ili srpskog jezika*, Zagreb (bilo koje izdanje)
10. Stanišić, V., *Uvod u indoevropsku filologiju*, "Čigoja", Beograd 2006.
11. Tolstoj, N. I., *Slavjanske jazyki*, *Radovi ANUBiH*, knj. LXIV, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 20, Sarajevo
12. Uvodni tekstovi bilo kojeg izdanje staroslavenskih gramatika: Hamm, J., *Staroslavenska gramatika*, ŠK, Zagreb; Damjanović, S., *Staroslavenski jezik*, Zagreb; Nikolić, S., *Staroslovenski jezik I ili II*, Beograd

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Lingvistički pravci i metode, FIL BHS 514
Semestar i broj bodova: III semestar; a) Bosanski, hrvatski i srpski jezik i književnosti naroda BiH: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, ECTS 3 b) Bosanski, hrvatski i srpski jezik: 2 sata predavanja, 2 sata seminara, 2 sata vježbi, ECTS 7 c) Bosanski, hrvatski i srpski jezik i druga studijska grupa: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, jedan sat vježbi, ECTS 5
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student detaljno upozna s elementima strukture jezika. Kolegij se bavi teorijskom analizom elemenata strukture jezika prema jezičnim nivoima, Cilj kolegija jeste dati uvid u elemente jezičke strukture i osvijetliti jezičke fenomene koji su vezani za njih. Cilj kolegija jeste ukazati na jezik kao sistem struktura čije je postojanje u lingvističkom sistemu funkcionalno u onom smislu u kojem omogućava kreiranje i interpretaciju neograničenog broja jezičkih izričaja. Kolegij treba da ukaže na elemente strukture jezika kao nečega što praktično omogućava realiziranje praktično neograničenog ekspresivnog kapaciteta jezika. Cilj kolegija jeste pripremiti studenta za dalje proučavanje jezika s općelingvističkog motrišta.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se prezentiraju teorijska razmatranja o elementima strukture pojedinog lingvističkog nivoa. Predavanja se izvode usmeno, pomoću multimedijalnih sredstava (odlomci iz literature i teorijski tekstovi koji obrađuju pojedine teorijske tačke razmatranja o jeziku, web stranice na Internetu, Power point prezentacije), dok se na vježbama uz obradu kraćih i dužih odlomaka iz djela koja pripadaju široj literaturi, a nalaze se u programu posebna pozornost usmjerava na izradu zadataka koji su indikator stvarnog razumijevanja prezentiranih teorijskih postavki.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Jakobson, R. i Halle, M., <i>Temelji jezika</i> , Zagreb, 1988. 2. Riđanović, M., <i>Jezik i njegova struktura</i> , Sarajevo, 1985. 3. Škiljan, D., <i>Pogled u lingvistiku</i> , Zagreb, 1980. 4. Tekavčić, P., <i>Uvod u lingvistiku</i> (str.1-216), Zagreb, 1979.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Benveniste, E., <i>Problemi opšte lingvistike</i> , Beograd, 1975. 2. Chomsky, N., <i>Sintaksičke strukture</i> , Novi Sad, 1984. 3. Guillaume, G., <i>Principi teorijske lingvistike</i> , Zagreb, 1998 4. Malmberg, B., <i>Moderna lingvistika</i> , Beograd, 1979. 5. Martinet, A., <i>Osnovi opće lingvistike</i> , Zagreb, 1982.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Sociolingvistika FIL BHS 515
Smjer, semestar i broj bodova: IX semestar; a) Bosanski, hrvatski, srpski jezik (jednopedmetni): 1 čas predavanja, 1 čas seminara, 3 ECTS; b) b) Bosanski, hrvatski, srpski jezik i književnosti naroda BiH: 2 časa predavanja, 1 čas seminara, 1 čas vježbi, 4 ECTS; c) Bosanski, hrvatski, srpski jezik i druga studijska grupa: 2 časa predavanja, 1 čas seminara, 1 čas vježbi, 5 ECTS;
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga kolegija jest da se studenti našeg jezika upoznaju sa osnovnim pojmovima sociolingvistike kao naučne discipline i njenom važnošću u kontekstu savremenih društvenih kretanja u našoj zemlji i šire.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se prvenstveno nastoji skrenuti pažnja na osnovne sociolingvističke pojavnosti. Seminar, s druge strane, služi da se studenti iskušaju u istraživanju tih pojavnosti, naročito kada se ima u vidu njihova važnost za lingvistička i društvena kretanja.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Bugarski, R. (1996) <i>Jezik u društvu</i> . Beograd: Čigoja štampa. 2. „Funkcionisanje jezika u višenacionalnim zajednicama” (zbornik radova) (1990) Sarajevo: Institut za jezik. 3. Piper, P. (2003) <i>Srpski između velikih i malih jezika</i> . Beograd: Beogradska knjiga. 4. Radovanović, M. (1986) <i>Sociolingvistika</i> . Drugo izdanje. Novi Sad: Dnevnik – Književna

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Metodika nastave bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika, FIL KBH 571
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar, 2P+2V, 4ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezan
Cilj predmeta: Upoznati studentice i studente sa povijesti Metodike nastave bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika, kao i metodičkim pristupima jezičkim nivoima. Izrada nastavnih priprema za sve vrste nastavnog sata iz jezika.
Sadržaj predmeta: Metodički pristup: fonetici i fonologiji, morfologiji, sintaksi i semantici. Metodički pristup nastavi pravopisa i pravogovora u osnovnoj i srednjoj školi. Priprema, pisanje, ispravak, vrednovanje i ocjenjivanje školske pismene zadaće.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Težak, Stjepko, <i>Teorija i praksa nastave hrvatskog jezika 1 i 2</i> , Školska knjiga, Zagreb, 2003
Dodatna i preporučena literatura: Spisak dodatne literature će biti predočen na predavanjima i vježbama

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Poetički fenomeni novije bošnjačke književnosti, FIL KBH 522
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar, 2 P + 2 V, 4 ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente/ice s različitim poetičkim fenomenima novije bošnjačke književnosti.
Sadržaj predmeta: Nastavni predmet tretira različite poetičke fenomene novije bošnjačke književnosti, odnosno bošnjačke književne prakse od kraja 19. vijeka pa nadalje, sve do neposredne savremenosti, tj. raznolike poetičke pojave počev od folklornog romantizma i prosvjetiteljskog realizma preporodnog doba, preko preporodnog modernizma i postpreporodnog tradicionalizma, a nakon toga i avangardizma, neoizama i poetičkih alijansi između dvaju svjetskih ratova, socijalne literature, književnosti NOB-a i socijalističkog realizma pa do poratnog predmodernizma i modernizma te, konačno, postmodernizma te tzv. ratnog pisma i poetike svjedočenja. Uz niz drugih mogućih užih predmetno-problemskih fokusa, posebna pažnja bit će posvećena interliterarnim i interkulturalnim te kulturalnopoetičkim i kulturalnomemorijskim, kao i drugim sličnim aspektima novije bošnjačke književne povijesti (što će biti precizirano u silabusima za svaku akademsku godinu).
Preduvjeti za upis predmeta: Poetički fenomeni starije bošnjačke književnosti FIL KBH 422
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. <i>Bošnjačka književnost u književnoj kritici</i>, knj. III–VI, prir. Enes Duraković i dr., Alef, Sarajevo, 1998;
2. Duraković, Enes: <i>Bošnjačke i bosanske književne neminovnosti</i>, Vrijeme, Zenica, 2003;
3. Duraković, Enes: <i>Obzori bošnjačke književnosti</i>, Dobra knjiga, Sarajevo, 2012;
4. Kodrić, Sanjin: <i>Književnost sjećanja: Kulturalno pamćenje i reprezentacija prošlosti u novijoj bošnjačkoj književnosti</i>, Slavistički komitet, Sarajevo, 2012;
5. Rizvić, Muhsin: <i>Panorama bošnjačke književnosti</i>, Ljiljan, Sarajevo, 1994.
6. (Napomena: Gornji popis literature orijentacionog je karaktera i, zajedno s popisom književne lektire, bit će preciziran u silabusima za svaku akademsku godinu, odnosno bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave te obrade pojedinih nastavnih jedinica.)
Dodatna i preporučena literatura: Popis dodatne i preporučene literature bit će predstavljen u silabusima za svaku akademsku godinu, odnosno bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave te obrade pojedinih nastavnih jedinica.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Poetički fenomeni hrvatske književnosti 20. stoljeća; FIL KBH 532
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar, 2 P + 2 V, 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj i sadržaj predmeta: Nastavnim predmetom obuhvaćen je cjelokupni stilsko-formacijski sustav s najznačajnijim poetičkim opcijama raznorodnih književno-kulturalnih pojava i autorskih individualnosti tokom 20. stoljeća na području kako matične hrvatske tako i bosanskohercegovačke književno-kulturne scene. U širokom rasponu od moderne na razmeđu 19. i 20. stoljeća pa do recentne književne produkcije na razmeđu 20. i 21. stoljeća nastavni predmet se usmjerava na izučavanje paradigmatičkih autorskih poetika, djela koja su bila prekretnice i poetičkih fenomena koji su obilježili brojne „izme“ i „neoizme“ – počev od impresionizma, simbolizma i neoromantizma kao najizrazitijih struja moderne, preko složenog avangardizma s dominantnom strujom ekspresionizma i socijalne literature do socrealizma i njegove dezideologizacije, što je preko izrazito naglašene struje egzistencijalizma vodilo do zrelog modernizma i paralelno rastuće postmoderne. S uporištem u teorijski osviještenom postupku nastavni predmet ima za cilj akcentiranje poleta i lomova stilsko-formacijskih paradigmi na način interpretativnog i komparatističkog otkrivanja poetičkih značajki koje nude ključna djela na tematskom, stilskom, žanrovskom i strategijskom planu, kao naprimjer: Matoševa <i>Moć savjesti</i> , Kamovljeva <i>Isušena kaljuža</i> , Šimićeva <i>Preobraženja</i> , Krležin <i>Aretej</i> itd. Predmet isto tako podrazumijeva i upozorenje na književnokritičku te manifestnokritičku teorijsku podršku zastupljenu u brojnim časopisima, koji su najčešće bili glavni nosioci poetičkih načela određenog književnokulturnog trenutka, kao što je primjerice slučaj s časopisom <i>Krugovi</i> (1952–1958), koji je označio prekretnicu.
Preduvjeti za upis predmeta: Poetike hrvatske književnosti do 20. vijeka FIL KBH
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Batušić – Kravar – Žmegač: <i>Književni protusvjetovi</i>. Poglavlja iz hrvatske moderne, Zagreb, 2001.;
2. Biti, Vladimir: <i>Doba svjedočenja. Tvorba identiteta u suvremenoj hrvatskoj prozi</i>. Zagreb, 2005.;
3. Duraković, Enes: <i>Riječ i svijet</i>, Sarajevo, 1988.;
4. Matvejević, Predrag: <i>Razgovori s Krležom</i>, Zagreb, 2001.;
5. Milanja, Cvjetko: <i>Pjesništvo hrvatskog ekspresionizma</i>, Zagreb, 2000.;
6. Nemeč, Krešimir: <i>Povijest hrvatskog romana II</i>, Zagreb, 1998.;
7. <i>Povijest hrvatskog romana III</i>, Zagreb, 2003.;
8. Oraić-Tolić, Dubravka: <i>Paradigme 20. stoljeća. Avangarda i postmoderna</i>, Zagreb, 1996.;
9. Rizvić, Muhsin: <i>Pregled književnosti naroda BiH</i>, Sarajevo, 1985.;
10. Slabinac, Gordana: <i>Hrvatska književna avangarda</i>, Zagreb, 1988.;
11. Solar, Milivoj: <i>Rječnik književnoga nazivlja</i>, Zagreb, 2006.
Cjelovit popis literature bit će predan studentima/icama prilikom početka nastave.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Poetički fenomeni srpske književnosti 20. vijeka; FIL KBH 542
Semestar i broj bodova: III semestar, 2 P + 2 V, 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj predmeta: je studentice i studente upoznati s problemima i uslovnostima klasifikacije književnih djela, kako bi u svom budućem radu, a prije svega u eventualnoj nastavnoj praksi, oprezno i kritički pristupali ponuđenim modelima historijskih, poetičkih i nacionalnih kanona. Sadržaj predmeta obuhvata reprezentativna djela (i opuse njihovih autora) iz najvažnijih stilskih formacija 20. vijeka: moderne, ekspresionizma, nadrealizma, socijalnog realizma, modernizma, postmodernizma. Pri tome, ne gubeći iz vida cilj predmeta, izbor djela i pisaca neće nužno biti "srpski". Biće to jedino kao polemika s kanonom srpske književnosti. Poetika, a taj pojam ovdje podrazumijeva skup književnih tekstova povezan određenim zajedničkim osobinama, uzimaće se uvijek sa punom sviješću o poroznosti svakog unaprijed određenog okvira, i u tom smislu tek kao polazište za razumijevanje smisla teksta u odgovarajućem kontekstu.
Sadržaj predmeta: Ovako zamišljeno proučavanje poetika srpske književnosti 20. vijeka nužno će se posmatrati u odnosu prema ideji jugoslavenstva i unutar ideološkog polja jugoslavenske državne zajednice. Uže teme, koje mogu biti sadržaj različitih silabusa, definišaće se i konkretizovati u silabusima, a među njima svakako će biti i ove: Poetike i polemike Književnost kao zavičaj nacije Kritika i po-etika Patrijarhat u feminizmu Jugoslavija kao kontekst i kao tema u srpkjoj književnosti Postmodernizam i populistički talas Političko pozorište u Jugoslaviji
Uslov za upis predmeta: Poetike srpske književnosti do 20. Vijeka
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Literatura: 1. Hanifa Kapidžić-Osmanagić <i>Srpski nadrealizam, Hrestomatija srpskog nadrealizma</i> , 2. Zdenko Lešić <i>Pripovjedači</i> , 3. Stanko Lasić, <i>Sukob na književnoj ljevici</i> , 4. Danilo Kiš <i>Čas anatomije</i> , 5. Dragan Jeremić <i>Narcis bez lica</i> , 6. Boro Krivokapić, <i>Treba li spaliti Kiša</i> , 7. Gojko Tešić <i>Zli volšebnici</i> , 8. tekstovi Svetozara Petrovića u izboru (npr. <i>Pojmovi i čitanja ili Nauka o književnosti</i>), 9. Erik Hobson i Terens Rejndžer <i>Izmišljanje tradicije</i> , 10. Amin Malouf <i>U ime identiteta</i> , 11. Miodrag Popović <i>Vidovdan i časni krst</i> , 12. Marko Vego <i>Iz historije srednjovjekovne Bosne i Hercegovine</i> , 13. Celia Hawkesworth <i>Voces in the Shadows</i> , 14. Siniša Malešević <i>Ideologija, legitimnost, država</i> , 15. Dragomir Gajević <i>Jugoslovenstvo između stvarnosti i zbilje</i> , 16. Aleksandar Jerkov <i>Nova tekstualnost</i> , 17. Mihajlo Pantić <i>Aleksandrijski sindrom 1-4</i> , 18. Jasmina Ahmetagić: <i>Unutrašnja strana postmodernizma</i> , 19. Slobodan Selenić, <i>Antologija savremene srpske drame</i> . Navedene knjige ovdje su u funkciji trasiranja pristupa predmetu. Izbor pisaca i književnih djela, kao i šira literatūra vezana uz svaku od pojedinih tema, biće razrađena u konkretnom silabusu.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Urbana dijalektologija; FIL BHS 571
Smjer, semestar (semestri), broj časova i broj bodova: a) Bosanski, hrvatski i srpski jezik, IV sem., 2P + 1S + 1V, 5 ECTS b) Bosanski, hrv. i srp. jezik i književnosti naroda BiH, IV sem., 1P + 1S + 0V, 2 ECTS c) Bosanski, hrv. i srp. jezik i druga studijska grupa, IV sem., 1P + 1S + 0V, 3 ects
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar
Status predmeta: izborni predmet
Cilj predmeta: Cilj ovog kolegija jeste da se student upozna s osnovnim pojmovima iz urbane dijalektologije i rezultatima istraživanja urbanih govora u svijetu i u nas.
Sadržaj predmeta: <i>Predavanja:</i> Urbana dijalektologija: počeci i razvoj. Osnovni pojmovi i metodološke tekovine urbane dijalektologije. Izgovorne varijacije uvjetovane socijalnim faktorima. Socijalni ili klasni dijalekti (sociolekti). Američka škola socijalne dijalektologije. Rad W. Labova: govor društvenih slojeva stanovnika New Yorka. Urbana dijalektologija u Evropi. Istraživanja govora gradskih sredina unutar srednjojužnoslavenskog dijasistema (Sarajevo, Split, Zagreb, Niš, N. Sad). <i>Seminar:</i> Kritički osvrti na literaturu o gradskim govorima. Samostalno istraživanje gradskih govora.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Labov, W.: <i>The social stratification of English in New York City</i> , Cambridge, University Press, 2006, second edition, 485. 2. Zbornici radova o govoru Berlina, Zagreba, N. Sada i dr.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Kognitivna semantika; FIL BHS 583
Semestar, broj sati i broj bodova: a) Bosanski, hrvatski i srpski jezik, IV semestar, 2P + 1S + 1V, 5 ECTS b) Bosanski, hrv. i srp. jezik i književnost naroda BiH, IV sem., 1P + 1S, 2 ECTS c) Bosanski, hrv. i srp. jezik i druga studijska grupa, IV sem., 1P + 1S, 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, vježbe
Status predmeta: obavezni / izborni
Cilj predmeta: <p>Osnovni cilj ovog kolegija jeste da studenti usvoje temeljna znanja iz oblasti kognitivne semantike. Od studenata se očekuje da usvojena znanja primijene u tumačenju lingvističkih (posebno gramatičkih) pojava i fenomena općenito.</p>
Sadržaj predmeta: <p><i>Predavanja:</i> Kognitivna semantika (gramatika, lingvistika): osnovni pojmovi. Okviri, domeni, prostori: organizacija konceptualne strukture. Konceptualizacija i konstrukcije operacije. Kategorije, koncepti i značenja. Polisemija: konstrukcija smislaone povezanosti. Dinamičkokonstrukcioni pristup vezama smisla: hiponimija i meronimija. Antonimija i komplementarnost. Metafora i metonimija. Od idioma do konstrukcije gramatike. Kratak pregled konstrukcionih gramatika. Gramatička reprezentacija i proces. Model upotrebe u morfologiji. Model upotrebe u sintaksi.</p> <p><i>Seminari:</i> Priprema i prezentacija odabranih članaka iz literature.</p> <p><i>Vježbe:</i> Uočavanje i analiza obrađenih pojava na odabranim primjerima iz korpusa tekstova.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: <p>Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.</p>
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Langacker, R., <i>Foundations of cognitive grammar</i>. Vol. 1: <i>Theoretical prerequisites</i>, Stanford, California, 1987
2. Langacker, R., <i>Foundations of cognitive grammar</i>. Vol. 2: <i>Descriptive application</i>, Stanford, California, 1991
3. Lakoff, G./Johnson, M., <i>Metaphors we live by</i>, Chicago, 1980
4. Rudzka-Ostyn, B. (ed.), <i>Topics in Cognitive Linguistics</i>, Amsterdam, 1988

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Lektorski seminar II, FIL BHS 537
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar, 1P + 1S + 1V, 3 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj kolegija jeste da student uveća svoja znanja o jezičkim normama i stekne iskustva vezana za njihovu primjenu (lekturu i korekturu) u novinarskim formama izražavanja te u prevedenim tekstovima.
Sadržaj predmeta: Izrada seminarskog rada. Lektura i korektura novinarskih tekstova te prevedenih tekstova.
Uvjet za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Lektorski seminar I FIL BHS 236
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Avram, M. (1987) <i>Umjetnost govora</i>, Sarajevo
2. Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M. (1995. ili koje novije izdanje) <i>Hrvatski pravopis</i>, Zagreb
3. Bulić, R. (1999) <i>Bosanski jezik u praksi i normi</i>, Tuzla
4. Đorđević, B. (1984) <i>Gramatika srpskohrvatske dikcije</i>, Beograd
5. Halilović, S. (1996) <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Sarajevo
6. Halilović, S. (1999) <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>, Sarajevo
7. Klajn, I. (1997) <i>Rečnik jezičkih nedoumica</i>, Beograd
8. Muratagić-Tuna, H. (2005) <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)</i>, Sarajevo
9. Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M. (1993) <i>Pravopis srpskoga jezika</i>, Novi Sad
10. Protuđer, I. (2000) <i>Pravilno govorim hrvatski: Praktični jezični savjetnik</i>, Split
11. Šipka, M. (1975) <i>Jezički savjetnik</i>, Sarajevo
12. Šipka, M. (2006) <i>Kultura govora</i>, Priručnici 5, Institut za jezik, Sarajevo
13. Telebak, M. (1996) <i>Govorimo srpski: S lakoćom do jezičke kulture</i>, Banja Luka

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Poredbena gramatika slavenskih jezika, FIL BHS 550
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar; Bosanski, hrvatski i srpski jezik i književnosti naroda BiH: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi, ECTS 4; Bosanski, hrvatski i srpski jezik i druga studijska grupa: 2 sata predavanja, 2 sata vježbi, ECTS 5; Bosanski, hrvatski i srpski jezik: 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi, ECTS 5
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja seminar i vježbe
Status predmeta: obvezatan
Cilj predmeta: <p>Cilj je uvesti studente, teoretski i praktično, u načela i tehnike <i>poredbeno-povijesnog</i> proučavanja srodnih jezika, u metode rekonstrukcije i etimologije, stalno imajući u vidu fonetske ekvivalencije i tendencije.</p> <p>U fonološko-fonetskom pogledu ide se u dubinu slavenskog jezičnog vremena i prostora, preteći smjenu strukturnih modela fonoloških sustava i podsustava (samoglasničkog i suglasničkog), ne vodeći računa samo o tipičnim slavenskim fonemima, kao što su: <i>jat, jerovi, jeri, nosni vokali...</i> Posebno se vodi računa o evoluciji vokalskih sustava – pie., psl. i stsl. – u vezi sa zakonom otvorenih slogova i slogovne harmonije, o nestanku diftonga i diftonških skupina (monoftongizacija i raspadanje, metateza likvida i "polnoglasije").</p> <p>Izlaže se povijest praslavenskog jezika, njegov fonološki (suglasnički) i morfološki sustav u prospekiji (najvažniji opći slavenski procesi u slavenskim jezicima služeći se metodama relativne kronologije) i retrospekiji (nastanak praslovenskih glasova i oblika s rekonstrukcijom arhetipova). Naglasak je na važnosti <i>morfema</i> u tim analizama, i u fonologiji, jer fonem nema inherentne značenjske komponente bez koje se ne mogu vršiti poredbeno-povijesne analize i dokazivanje srodnosti.</p>
Sadržaj predmeta: <p>Na predavanjima se zbog tematske širine, ali i složenosti i slojevitosti predaju izabrane i najsloženije teme s naglaskom na povezivanju komplementarnih činjenica iz staroslavenskog jezika i historijske gramatike i dijalektologije.</p> <p>Vježbe tematski prate predavanja, pa i pri upoznavanju s karekterističnim crtama slavenskih jezika, jer se čitaju i analiziraju paralelni slavenski tekstovi (prijevodi) na grafijskom, ortografskom, fonološkom i morfološkom planu, s ovlašnim informacijama leksičkog i sintaktičkog plana. Predavač nudi svoje čitanje tekstova, ali i čitanje izvornih govornika.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti iz predmeta Staroslavenski jezik FIL BHS 141, Historijska gramatika I FIL BHS 242 i Historijska gramatika II FIL BHS 243
Način provjere znanja: <p>Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak</p>

provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Bošković, R., *Uporedna gramatika slovenskih jezika*, 1. dio (Fonetika), Beograd (izdanje Naučne knjige ili Trebnika)
2. Mihaljević, M., *Slavenska poredbena gramatika*, 1. dio (Uvod i fonetika), Zagreb, 2002.
3. Piper, P., *Uvod u slavistiku I*, Beograd, 1998.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Falowski, A. i Sender, B., *Biesiada slowiańska*, Kraków, 1992. (paralelni tekstovi)
2. Hamm, J., *Staroslavenska gramatika*, Školska knjiga, Zagreb (svako izdanje)
3. Jedan od etimoloških rječnika slavenskog ili slavenskih jezika: Skok, P., *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*; Gluhak, A., *Etimološki rječnik hrvatskoga jezika*; *Eimologičeskij slovar' slovjanskih jazykov* (red. O. Trubačev), Moskva; *Etimološki rečnik srpskog jezika*, ur. Loma, A.
4. Kondrašov, N.A., *Slavjanske jazyki*, Moskva, 1961. (paralelni tekstovi)
5. Martine, A., *Indoevropski jezik i "Indoevropljani" - Prevod i predgovor (!)*, Književna zajednica Novog Sada, 1987.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Jezik sevdalinke, FILBHS 591 (391)
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar, studijska grupa Bosanski, hrvatski i srpski jezik: 1 sat predavanja, 1 sat seminara, 3 ECTS; VI semestar, studijska grupa Književnosti naroda BiH i bosanski, hrvatski i srpski jezik: 1 sat predavanja, 1 sat seminara, 2 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja i seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: <p>Zanimanja i tumačenja sevdalinke u okviru izbornoga predmeta usmjeravaju se na odjeke ovog stvaralaštva u pisanoj književnosti te na evidentnost pojave da je izraz sevdalinke u standardizacijskim tokovima bosanskoga jezika sudjelovao kao mjerilo najviše estetske dotjeranosti, metaforičnosti i književnojezičke prefinjenosti.</p>
Sadržaj predmeta: <p>Sevdalinka predstavlja osoben vid usmenoga stvaralaštva Bošnjaka i u njoj se, sa književnohistorijskoga aspekta, odražavaju procesi koji i inače odlikuju razvojnu liniju bosanskoga književnog jezika. Jezički izvori i jezička slojevitost te lirske narodne pjesme tema su posebnih filoloških analiza podobnih za interpretacije u okviru izbornoga predmeta. Jezička variranja u ovom žanru usmenog stvaralaštva ne govore samo o tradicijskom prenošenju te pjesme nego i o načinu njenoga konačnoga jezičkog oblikovanja.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: <p>Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.</p>
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Jahić, Dž., <i>Bošnjački narod i njegov jezik</i>, Sarajevo, 1999. (poglavlje o jeziku sevdalinke)
2. Kuba, L., <i>Narodne pjesme i napjevi iz Bosne i Hercegovine</i>, Svjetlost, Sarajevo, 1984.
3. Dizdar H., <i>Sevdalinke. Izbor iz bosansko-hercegovačke narodne lirike</i>, Sarajevo, 1944. Krnjević Dizdarević, H., <i>Živi palimpsesti ili o usmenoj poeziji</i> , Beograd 1980.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Bejtlić Alija, <i>Prilozi proučavanju naših narodnih pjesama</i>, Bilten Instituta za proučavanje folklor, sv. 2, 387-405; sv. 3, 105-123.
2. Gesemann, G., <i>Erlangenski rukopis starih srpskohrvatskih narodnih pesama</i>, Srijemski Karlovci 1925.
3. Dizdar Mak, <i>Gdje je ona čudnovata djevojka koja se je suncem povezala a mjesecom opasala?</i>, Život, IX, 6, 447-456, Sarajevo 1960.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Jezičke odlike balade o Hasanaginici, FIL BHS 595 (395)
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar, studijska grupa Bosanski, hrvatski i srpski jezik: 1 sat predavanja, 1 sat seminara, ECTS 3; VI semestar, studijska grupa Književnosti naroda BiH i bosanski, hrvatski i srpski jezik: 1 sat predavanja, 1 sat seminara, 2 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja i seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: <p>Balada o Hasanaginici zaplijenila je pažnju evropskih romantičara skladom između sadržajne i jezičke forme te tako usmjerila pažnju svjetskih naučnika na cjelokupnu štokavsku folklornu koine. Cilj predmeta je predočiti interpretacije koje je ova balada nadahnula u svijetu i istovremeno pokazati na primjeru njenog jezičkog izraza osnovne principe poetskog oblikovanja svojstvenog usmenom stvaralaštvu.</p>
Sadržaj predmeta: <p>Analizira se tekst Fortisovog zapisa i uspoređuje sa verzijama nastalim na osnovu njega, a zatim i sa Splitskim rukopisom koji je objavio Miklosich. Pritom se nastoje predočiti najznačajniji radovi svjetskih istraživača koji su se bavili segmentom jezičkog izraza ove balade i općenito principima usmene poetske gramatike.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: <p>Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.</p>
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Fortis, A., <i>Put po Dalmaciji</i>, Globus, Zagreb, 1984.
2. Miklosich, F., <i>Über Göthes's Klaggesang von der edlen Frauen des Asan-Aga</i>, u Beču, 1883. (Miklosicheva transkripcija teksta Splitskog rukopisa, dostupno na http://www.archive.org)
3. Vaillant, A. <i>Vuk Karadžić i „Hasanaginica“</i>, <i>Život</i>, god. XXIII, 1974. (orig. 1939).
4. Krnjević Dizdarević, H., <i>Živi palimpsesti ili o usmenoj poeziji</i>, Beograd 1980. (poglavlje o Hasanaginici)
5. Braun, M., "Narodna pjesma kao filološki problem", u: Koljević, Svetozar, <i>Ka poetici narodnog pesništva, Strana kritika o našoj narodnoj poeziji</i>, 373-386, Prosveta, Beograd, 1982.
6. Lord, A. B., "Formula", u: Koljević, Svetozar, <i>Ka poetici narodnog pesništva, Strana kritika o našoj narodnoj poeziji</i>, 467-516, Prosveta, Beograd, 1982.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Fortis, A., *Viaggio in Dalmazia*, tom II, Venecija, 1774. (dostupno na <http://books.google.ba/books>);
Fortis, A., *Travels into Dalmatia*, tom I. Cosimo Classics, 2007. (dostupno na <http://books.google.ba/books>)

2. Jones, F. R., engleski prijevod Hasanaginice, te prevodiočev pogovor u časopisu *Forum Bosnae*, 51/2010, 278-288.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Analiza diskursa FIL BHS 582
Semestar, broj sati i broj bodova: a) Književnosti naroda BiH i bosanski, hrv. i srp. jezik, IV sem., 1P + 1S, 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje i seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: U okvirima ovoga kursa posmatrat će se jezik sa pragmatične strane, dakle u procesu upotrebe. Takav vid proučavanja jezika dopunjuje saznanja stečena proučavanjem jedinica i struktura jezičkog sistema. Naime, nizanjem međusobno povezanih rečenica ostvaruju se veće komunikacijske cjeline, a takva realizacija u vezanom govoru obično se naziva diskurs (ako je riječ o procesu) ili tekst (ako se radi o proizvodu). Otuda je cilj ove nastave osposobljavanje studenata za samostalnu analizu (raz)govornog materijala u jedinicama većim od rečenice. Osvrnut ćemo se i na historiju razvoja analize diskursa, kao i na teorije i metode diskursa. Posebna pažnja posvetit će se osobinama govornog diskursa, kao i osobinama razgovora vezanim za različita okruženja.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Badurina, L. <i>Između redaka; Studije o tekstu i diskursu</i> , Hrvatska sveučilišna naklada/Izdavački centar Rijeka, Zagreb - Rijeka, 2008. 2. Savić, S. <i>Diskurs analiza</i> , Filozofski fakultet, Novi Sad, 1993. 3. Serl, Dž. <i>Govorni činovi</i> , Nolit, Beograd, 1992. 4. Stević, S. <i>Analiza konverzacije</i> , Filološki fakultet, Beograd, 1997

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJER ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Metodika nastave književnosti naroda BiH, FIL KBH 471
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar, 2P + 2V, 4ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje studentica i studenata sa pitanjima suštine nastave književnosti na svim nivoima književnog obrazovanja i odgoja. Izrada različitih tipova nastavnih priprema za sat književnosti u osnovnoj i srednjoj školi.
Sadržaj predmeta: Interpretacija književnog teksta u nastavi. Metodički pristup: književnom djelu, rodu, književnoj vrsti, piscu, itd. Nastava lektire u osnovnoj i srednjoj školi.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanj.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Rosandić, Dragutin, : (<i>temeljni metodičkknjiževne enciklopedije</i>), Školska knjiga, Zagreb, 2005.,
2. Nikolić, Milija, <i>Metodika nastave srpskog jezika i književnosti</i> (5. dopunjeno izdanje), Zavod za udžbenike, Beograd, 2009./10.,
3. Bežen, Ante, <i>Znanstveni sustav metodike književnog odgoja i obrazovanja</i>, Školske novine, Zagreb, 1989.,
4. Džanko, Muhidin, <i>Filipove frajle</i>: (studije i interpretacije iz teorije i povijesti metodike nastave književnosti), Bosanska riječ, Tuzla, 2010.,
5. Murtić, Edina, <i>Drama u školi</i>, Sarajevo, DES, 2010.
Dodatna i preporučena literatura: Spisak dodatne literature će biti predočen na predavanjima i vježbama

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Metodologije i tehnike književnonaučnog rada; FIL KBH 590
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar, 2P+2V, 4 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Temeljni cilj ovog kolegija je razvijanje spoznaje o metodičkom pluralizmu i o načinima sastavljanja književnonaučnog rada. Pojam metodičkog pluralizma i s tim povezan spektar različitih književnoznanstvenih metodologija u nauci o književnosti stoji za shvatanje, da dvije ili više međusobno odvojenih ili protivurječnih pozicija imaju opravdanje u istoj mjeri, što je teorijski razjasnio W.C.Booth u knjizi „Critical Understanding „(1979).
Sadržaj predmeta: Kad je riječ o tehnikama književnoznanstvenog rada, pažnja će biti skoncentrisana na elektronski tekst (XML ili SGML-kodirani) i na dobivanje neophodni znanstveni informacija sa web-stranice Jacka Lynchsa „Literary Resources on the Net,, te „Literary Encyclopedia „, kao i „Forum Computerphilologie,, gdje se mogu naći izvori za naučno sučeljavanje sa elektronskim medijima i književnošću. Sam, pak, književnoznanstveni rad sadrži planiranje naučnog rada, radne faze u pregledu –faza razvoja problema,faza rješenja problema i faza kritičke i samokritičke refleksije, ciljeve istraživanja, metodičke konsekvence iz postavljene teme književnoznanstvenog rada te stajališta o projektiranim pitanjima unutar znanstvene diskusije.Književnonaučni rad treba biti raščlanjen na uvod, glavni dio (unutrašnja poglavlja), zaključak i citati, te napomene (fusnote). Uz ovako koncipiran i napisan književnonaučni rad nužno slijede i tehnike komunikacije i prezentacije te publikacija rada kod izdavača ili kao elektronska publikacija.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
(1) Harris M. Cooper: “Synthesizing Research: A Guide for Literature Reviews“, 1998.;
(2) Pierre Bordieau: “Homo academicus,, ,1984.;
(3) Helmut Bonheim : “Literary Systemetics ,, ,1990;
(4) Michael Payne (ed.) : „A Dictionary of Cultural and Critical Theory ,, , 1996.;
(5) Ansgar Nuenning (Hrsg.) :“Literaturwissenschaftliche Theorien, Modelle und Methoden ,,1998.
Dodatna literatura Dodatna literatura na bosanskom, hrvatskom, srpskom jeziku bit će navedena u silabusu .

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Moderna i modernizam u književnostima BiH; FIL KBH 404
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar; 1 P + 0 S + 1 V; 2 ECTS
Trajanje: Jedan semester
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Izborni
Cilj predmeta: Predmet predstavlja teorijsko i praktični pristup problemu specifičnosti književnih tokova u književnostima BiH, na početku XX vijeka, u odnosu na evropske i književne tokove drugih slavenskih književnosti, posebno hrvatske i srpske, a onda posebnost bošnjačke u odnosu na druge. Cilj nastavnog predmeta jeste teorijski, a potom i praktično upoznati studente sa modernim književnohistorijskim konceptima, poetičkim postavkama rane moderne, simbolizma, parnasa, psihološkog i lirskog realizma, s jedne strane, te tradicionalnog narodnog duha, s druge strane, potom temeljnom književnokritičkom terminologijom, poetičkom, stilističkom i uopšte pratećom književnokritičkom literaturom. Praktični i aplikativni dio predmeta uraditi na antologijskim tekstovima pisaca iz svih nacionalnih književnosti.
Sadržaj predmeta: Razvoj književnosti na kraju devetnaestog i početkom dvadesetog vijeka u Bosni i Hercegovini ima po svemu specifične i posebne književno-kulturalne tokove i izraz su nacionalnih odnosa prema novonastaloj situaciji u Bosni i Hercegovini, koju karakteriše austrougarska okupacija i jedna posve nova politička situacija. Posebnost se ogleda u bržem i sporijem prihvatanju evropskih kulturnih obrazaca i sa njima poetičkih modela evropskih književnosti, u zavisnosti od nacionalnog i političkog odnosa spram novoj situaciji. Na pažljivo odabranim antologijskim tekstovima pojedinih pisaca iz ovog perioda pratiće se aktivan odnos prema modernoj i postepeno mijenjanje modela.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Duraković, Enes, <i>Arka riječi: Izabrane studije i eseji</i> (Tuzla, 2006) 2. Zdenko Lešić, <i>Pripovjedači</i> , Veselin Masleša, (Sarajevo, 1998) Popis literature studenti će dobiti na početku semestra.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BiH

Naziv predmeta i šifra: Granični književni žanrovi i publicistika u BiH, FIL KBH 405
Semestar i broj bodova: IV semestar, 1 P + 0 S + 1 V; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Izborni
Ciljevi predmeta: U okviru ovoga predmeta studentice i studenti će biti upoznati s historijom i poetikom različitih graničnih ili diskurzivnih žanrova tzv. upotrebne književnosti kao što su dnevnici, memoari, putopisi, ljetopis, te temeljnih publicističkih žanrova, kao što su komentari, kolumne, prikazi, intervjui i dr.
Sadržaj predmeta: Razvojne tendencije i poetika graničnih književnih žanrova (putopisi, dnevnici, memoari, nekrologiji, memorati, sjećanja, biografije, autobiografije), te razvojni tokovi publicistike u bh. medijima.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura : <ol style="list-style-type: none">
1. Putopisi Zuke Džumhura (izbor),
2. Alija Isaković: „Antologija zla” (dnevnička proza),
3. Avdo Humo: „Moja generacija”,
4. Rodoljub Čolaković: „Kazivanja jednog pokoljenja”,
5. Derviš Sušić: „S proleterima”,
6. Meša Selimović: „Sjećanja”,
7. Alija Isaković: „Sarajevski nekrologij”,
8. Esad Duraković: „Duhovna biografija”,
9. Abdulah Sidran: „Otkup sirove kože”,
10. Miljenko Jergović: Izabrane kolumne,
11. Gojko Berić: Izabrane kolumne

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Književna periodika i književni život u BiH do 1945.; FIL KBH 406
Semestar, broj sati broj bodova: IV semestar;1P+0 S+1V;2 ECTS
Trajanje: Jedan semester
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Izborni
Cilj predmeta: Nastavni predmet bavi se književnom periodikom i književnim životom u BiH novijeg vremena, zaključno s 1945. godinom.
Sadržaj predmeta: Predmet uključuje slijedeće sadržaje: Bosanske salname; Nastanak i razvoj književne periodike u austrougarskom periodu (časopisi: “Bošnjak“, “Nada“, “Behar“, “Bosanska Vila“, “Pregled“, “Biser“, “Glasnik Zemaljskog muzeja“, “Zora“); Književna periodika u BiH u međuratnom i ratnom periodu (časopisi: “Gajret“, “Novi Behar“, “Narodna Uzdanica“, “Putokaz“, “Glasnik jugoslavenskih franjevacā“); Tradicija proučavanja bh. književne periodike (znanstvene časopisne monografije i reprint-izdanja M. Rizvića, D. Đuričkovića, B. Čorića, Lj. Tomić-Kovač, E. Memije-L. Hadžiosmanović, I. Kemure, S. Tutnjevića, M. Džanka).
Preuvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Emina Memija: <i>Bosanski vjesnici</i> , Sarajevo 1996. 2. Rizvić, Muhsin: „Književni život u BiH između dva rata“, knj. I-III, Sarajevo, 1980. Cjelovit popis literature bit će predložen studentima/icama prilikom početkanastave.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Fadil Ademović: <i>Bosanskohercegovačka štampa (1918.-1941.)</i> , Sarajevo 1998.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Osnove filma, scenske umjetnosti i medijske kulture u nastavi, FIL KBH 504
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar, 1P + 1V, 2 ECTS
Trajanje: Jedan semestar
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Izborni
Cilj predmeta: Sagledavanje mogućnosti korištenja filma i scenske umjetnosti u nastavi, kao i analiza značaja medijske kulture i njenih uticaja na odgoj i obrazovanje. Upoznavanje učenika sa mogućnostima korelacije različitih umjetnosti u nastavi (književni tekst, film, pozorište). Istraživački rad studentica i studenata kroz seminarske radove na odabrane teme.
Sadržaj predmeta: Film kao: umjetnost, zabava, znanost, nastava, industrija, reklama itd. Reprezentativna književna djela i različiti primjeri njihove ekranizacije i scenskog izvođenja. Razvoj bosanskohercegovačke škole filma - povezivanje u odgojnim i obrazovnim temama kroz različite nastavne predmete. Mogućnosti višestrukih (npr. pozitivni i negativni) uticaja suvremenih medija na nastavu. Mediji kao kreatori slike svijeta i pokretači zbivanja- uticaj na razvoj mlade ličnosti, njihovu jezičku i opću kulturu.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenivanja.
Obavezna literatura: 1. Težak, Stjepko, <i>Metodika nastave filma na općeobrazovnoj razini</i> , Školska knjiga, Zagreb, 2002.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Žižek, Slavoj, <i>Pervertitov vodič kroz film</i> , Biblioteka Tvrdava, Hrvatsko društvo pisaca, Zagreb, 2008.
Spisak dodatne literature će biti predodčen na predavanjima i vježbama

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta i šifra: Književnost i medijski žanrovi; FIL KBH 506
Semestar, broj sati i broj bodova: X semestar; 1 P + 1V; 2 ECTS
Trajanje: Jedan semestera
Tip kolegija: Predavanja i vježbe
Status predmeta: Izborni
Cilj predmeta: Studij novih medijskih žanrova bit će proširen i uokviren temom o budućnosti književnosti između knjige i mreže, a odvijat će se u četiri tematske grupe: 1. Digitalna književnost/književnost na internetu, 2. književnost i hipertekst, 3. umrežena književnost i, 4. kolaboracija medija. U okviru prve tematske grupe raspravljat će se o književnosti linearno nastaloj i naknadno digitaliziranoj, koja je postala zanimljiva za književne i medijske znanstvenike, te na koji način elektronski prikazati literarnu stvarnost teksta. Bitna pitanja vezana uz ovaj kompleks mogu se sažeti u nekoliko: kakva su očekivanja od tiskanog i elektronskog teksta? Kako obje sorte teksta na smislen način upotrijebiti same za sebe i u vezi sa komplementarnim umreženim formama? Koje mogućnosti elektronskog traženja postoje s obzirom na književnost? Druga tematska grupa tretira hipertekst kao elektronsku formu teksta, koja je vezana za specifičan medij arhiviranja, za softver i aparat za čitanje i pokazuje link-strukturu, a od 1980. godine se intenzivnije upotrebljava u literarnoj produkciji. Je li sa literarnim hipertekstovima nastala nova forma prezentacije književnosti, nije li nastao novi žanr ili, pak, sasvim novi tip književnosti? Koji izazovi, iz takvih razmišljanja, mogu proizići za analitičke zadatke teorije i nauke o književnosti?
Sadržaj predmeta: Umrežena literatura, koja pokazuje strukturu hiperteksta i producira se internetom, predstavlja ne samo svojom povezanošću sa WWW , najvažniju grupu novijih umjetničkih formi. Tokom studija nastojat ćemo odgovoriti na pitanja – kako internet djeluje na formu, sadržaj i recepciju književnog teksta?, koje estetske šanse nude nove vrste umrežene ekranizacije filmske ekranizacije književnog teksta? Kako na WWW izgledaju granice između „facts“ i „fiction“, te koje vrste umrežene literarne komunikacije postoje uopće i koji novi, za mrežu specifični žanrovi, se mogu prepoznati? Kad je riječ o četvrtoj tematskoj grupi, tu će se pažnja fokusirati na sve popularniju metaforu o „digitalnoj biblioteci“ i o projektu tzv. kompjutorske filologije. Nevezano s ovim, ali kao dio općeg problemskog kompleksa, izložit će se osnovne crte cyborg-fikcije i glavne komponente cyborg-naratologije. Cyborg (stapanje dviju engleskih riječi cybernetic i organism), označava buduće hibridno biće sa ljudskim tijelom i tehničkim aparatima integriranim u njega, a pojam „cyberspace“ opisuje virtualni svijet privida proizveden kompjutorom, koji savršeno simulira imaginarnu realnost.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">
1. Jim Andrews: „Enigma n“;
2. David Knobel: „A Fine View“ („Click Poetry“);
3. Urs Schreiber: „Epos mašine“;
4. Johannes Auer: „Kill the Poem“;
5. Kritička literatura: Jan Christoph: „Computing Action. A Narratological Approach“, Berlin/New York, 2003.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA KNJIŽEVNOSTI NARODA BIH

Naziv predmeta šifra: Osnove kreativnog pisanja; FIL KBH 505
Semestar i broj bodova: IV semestar, 1P+ 1V, 2 ETCS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: Predavanja/ vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Fenomen kreativnog pisanja uglavnom se veže za predodžbu o individualnoj originalnosti i, istovremeno, općoj kulturnoj valjanosti književnih i umjetničkih djela te sa stajališta teoretsk povijesti literarne kreativnosti tekst je otvoren uvijek za nove recepcije i kreativne aktualizacije. Novo kao neponovljivo i ponavljanje u uvijek novim činovima njegove recepcije, to jest i njegove znanstvene interpretacije, dovode do paradoksalnog odnosa između novog i starog, napretka i povijesti, inovacije i regeneracije, koji je djelotvoran u književnosti i povijesti književnosti.
Sadržaj predmeta: Sa stajališta teoretske povijesti literarne kreativnost, koju možemo slijediti od Platona i Aristotela do danas, literarnu kreativnost obilježavaju dva pola, pol inspiracije i pol kompozicije, pjesniku kao stvaraocu vođenom inspiracijom i intuicijom, stoji nasuprot pjesnik, planski produktivan zanatlija, geniju tehnike književne kompozicije suprotstavlja se moć pjesničkog nadahnuća. Književnošću je tokom njene povijesti od antike do danas dominirala predodžba o pjesniku čija je inspiracija slična božijoj, zbog čega se smatralo da je on u neposrednom kontaktu sa stvaralačkim pra-snagama čovjeka, koji proizvodi svijet i kosmos te se tako izdiže iznad svih drugih smjerova kulturnog stvaranja. Na ovoj poledini književnost se i danas, u izvjesnom smislu, smatra graničnim iskustvom kulturnog normaliteta, kojom se pjesnik kao objavitelj više istine, kao v a t e s, prorok, magičar, vizionar i medijum natprirodnih iskustava, izdiže iznad sfere normalno ljudskog. Potvrdu o nastanku literarnog djela neposrednim božanskim nadahnućem nalazimo u brojnim ostvarenjima od antike do postmodernih reinkarnacija Allena Ginsberga i u s p o n t a n e o u s p r o s e suvremenog američkog pisca Jacka Kerouaka, gdje se natprirodna inspiracija premješta u dionizijska granična iskustva postmoderno decentriranog subjekta. Dakle, antropološko porijeklo kreativnosti je u napetosti između erosa i thanatosa, u prolaženju kroz kaos stvaralačkog procesa i pronalaženja autentičnosti u graničnim stanjima egzistencije, gdje je vidljiva uzajamna igra intelektualnih i čulno – emotivnih, verbalnih, logocentričkih i mitopoetskih registara. Suprotno ovoj tendenciji kreativnog pisanja je tendencija tzv. Conceptual writing, koja u bitnome obilježava aktualna kretanja u književnosti, sa njenim najpoznatijim primjerom priče J.L. Borgesa „Pierre Menard pisac Don Quijote,, te nizom drugih, kao što je slučaj sa blogom suvremenog američkog pisca Simona Morrisona, koji objavljuje prozu spomenutog Jacka Kerouaka pod svojim imenom.
Preduvjeti za upis predmeta: Nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja

Obavezna literatura:

1. Ambile , Teresa M . :“ The Social Psychology of Creativity ,, , 1983.;
2. Bloom, Harold : „ The Anxiety of Influence . A Theory of Poetry ,, , 1973.;
3. Horn , Andreas : „ Das Scheoepferische in der Literatur ,, , 2000.;
4. Kellner , Norbert : „ Literarische Kreativitaet. Warum schraiben ? Wie schreibt man Literatur ? , 2000.;
5. Reed , T.J. ,, Genesis . Some Episodes in Literary Creation ,, , 1995.

Sign. *Naršević*
02.10.2013
Univerzitet u Sarajevu

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
University of Sarajevo
Datum: 02-09/350
1. 10 2013 god.

- SENAT -

Broj: *01-38-2939* / *M*
Sarajevo, 25. 09. 2013. godine

Na osnovu člana 56. f. i člana 121. Statuta Univerziteta u Sarajevu Senat je, na 14. sjednici održanoj 25. 09. 2013. godine, d o n i o slijedeću

ODLUKU

I

Daje se **saglasnost** na izmjene i dopune nastavnih planova i programa prvog i drugog ciklusa studija na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, za:

- Odsjek za anglistiku,
- Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik,
- Odsjek za filozofiju,
- Odsjek za sociologiju,
- Odsjek za germanistiku,
- Odsjek za historiju,
- Odsjek za historiju – Katedra za historiju umjetnosti,
- Odsjek za historiju – Katedra za arheologiju,
- Odsjek za književnost naroda Bosne i Hercegovine,
- Odsjek za komparativnu književnost i bibliotekarstvo,
- Odsjek za orijentalnu filologiju,
- Odsjek za pedagogiju,
- Odsjek za psihologiju (studijska grupa Psihologija),
- Odsjek za romanistiku i
- Odsjek za slavenske jezike i književnost,

II

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Br
REKTOR

Muharem Avdispahić
Prof. dr. Muharem Avdispahić

